

Vedleggshefte

til sluttrapport om kommunereformprosessen i Gausdal, Lillehammer, Ringeby og Øyer i 2015

Februar 2016

Dok. dato	Avsender/utsteder og overskrift/hovedinnhold	Sidetall
03.07.2014	Brev fra KMD til KS – Invitasjon til å delta i reformprosessen	2
03.07.2014	Brev fra KMD til fylkesmennene – Kommunereform – oppdragsbrev	3
xx.08.2014	Brev fra KMD til ordførerne i landets kommuner – Invitasjon til å delta i reformprosessen	7
11.08.2014	Brev fra Fylkesmannen i Oppland til ordførere og rådmenn i Oppland – Invitasjon til oppstartseminar om kommunereformen	10
24.09.2014	Brev fra Fylkesmannen i Oppland til ordførere i Oppland – Kommunereform – plan for arbeidet	12
16.10.2014	Brev fra Fylkesmannen i Oppland til kommuner i Oppland – Skjønnsmidler til kommunereform og innovasjonsprosjekter i 2015	14
25.11.2014	Notat fra Fylkesmannen i Oppland – Sammenslåing av kommuner i forhold til forvaltningen av statsallmenninger	16
20.02.2015	Referat fra møte i Gausdal mellom de politiske arbeidsgruppene i Gausdal, Lillehammer, Ringeby og Øyer – «starten på prosessen»	20
27.03.2015	Prosjektdirektiv	23
	Prosjektorganisasjon – diagram	27
15.04.2015	Kommunikasjonsstrategi for kommunereformen	28
30.05.2015	Dokumentasjon fra gruppearbeidene på kommunestyresamlingen 28.5.2015	40
Juni 2015	Oversikt over interkommunalt samarbeid	46
03.06.2015	Utredningene – kortversjon	49
20.07.2015	Brev fra statsrådene Listhaug, Sanner og Sundtoft – Kommunereform og statsallmenningene	61
Aug. 2015	Møte-sak-aktivitetsplan	63
01.09.2015	Felles brosjyre til husstandene: «Kommunereform – hva skjer?»	67
Sept. 2015	Innbyggerundersøkelsen	71
09.09.2015	Oppsummering arbeid intensjonsplan 20.8.2015 (Kommunestyreverksted) og 21.8.2015 (Utredningsgruppene)	99
29.10.2015	Brev fra statsråd Jan Tore Sanner	125
10.11.2015	Intensjonsplan versjon 9 (siste) i kommentert versjon	127
	Beskrivelse av prosessen i kronologisk rekkefølge	140

Kommunereform - oppdragsbrev til Fylkesmannen

Brev | Dato: 03.07.2014 | Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Mottager: Fylkesmennene

Vår referanse: 14/4942-2

Regjeringen ønsker at Fylkesmannen skal ha en sentral rolle i gjennomføringen av reformen, og ser det som ønskelig at Fylkesmannen samarbeider med KS regionalt om gjennomføringen.

Regjeringen la 14. mai 2014 frem kommuneproposisjonen 2015 som inneholdt en meldingsdel om kommunereformen. I meldingsdelen beskrives viktige utviklingstrekk, mål for reformen, en plan for gjennomføringen av reformprosessen og virkemidler i reformen.

Kommunal- og forvaltningskomiteen la 12. juni frem sin innstilling (Innst. 300 S (2013–2014)) om kommuneproposisjonen 2015. Saken ble behandlet i Stortinget 18. juni.

Stortingets behandling viser at det er flertall på Stortinget for en reform. Det er også bred politisk tilslutning til at det er behov for endringer i kommunestrukturen, målene for reformen, og at prosessene skal starte opp til høsten. Det er også enighet om de økonomiske virkemidlene.

Statsråden vil over sommeren invitere alle landets kommuner til å delta i prosesser med sikte på å vurdere og å avklare om det er aktuelt å slå seg sammen med nabokommuner.

Fylkesmannens rolle i kommunereformen

Regjeringen ønsker at Fylkesmannen skal ha en sentral rolle i gjennomføringen av reformen, og ser det som ønskelig at Fylkesmannen samarbeider med KS regionalt om gjennomføringen. Flertallet i kommunal- og forvaltningskomiteen uttrykker i Innst. 300 S (2013-2014) at de er positive til at Fylkesmennene og KS får viktige roller i reformen. Det er et mål å sørge for gode og lokalt forankrede prosesser.

Fylkesmannen har god kunnskap om hvilke utfordringer fylket har og også om de enkelte kommunenes situasjon. Dette gjør at Fylkesmannen vil være godt egnet som tilrettelegger og koordinator i de prosessene som skal gjennomføres lokalt/regionalt. Departementet ønsker at det tidlig blir tatt kontakt med KS regionalt for å drøfte og avklare hvordan samarbeidet skal være gjennom reformperioden, og at Fylkesmannen og KS regionalt finner fram til en hensiktsmessig form på og innhold i dette samarbeidet.

Noen kommuner har allerede satt i gang prosesser med sine nabokommuner. I disse tilfellene bør Fylkesmannen gjøre seg kjent med prosessene og tilby støtte om det skulle bli uttrykt ønske om det. Fylkesmannens oppgave er å vurdere helheten i regionen og også se til at det legges opp til at de igangsatte prosessene avsluttes innen våren 2016.

Departementet gjør oppmerksom på at også lokale spørsmål om grensejusteringer må tas opp i de prosessene som nå starter opp, og ikke tas som egne prosessløp slik det har vært vanlig å gjøre. Også deling av kommuner kan komme opp som spørsmål, og departementet vil peke på at grenser kan trekkes på nytt. Fylkesmannen må også legge til rette for prosesser på tvers av fylkesgrenser der det er ønske om det. Det er derfor viktig at Fylkesmennene etablerer kontakt og samarbeider med nabofylkene.

Videre må Fylkesmannen i fylker som har kommuner i det samiske forvaltningsområdet ta kontakt med Sametinget for å orientere om arbeidet og de prosesser som blir satt i gang. Hvordan prosedyrene videre vil bli i de samiske forvaltningsområdene må ses i lys av hvilke sammenslåingsalternativ som etter hvert blir aktuelle.

Departementet vil peke på at flertallet i kommunal- og forvaltningskomiteen understreker at *”det er viktig at alle kommunar gjennomfører lokale prosessar knytt til kommunereforma og melder tilbake innan fristen”*. Videre understreker flertallet at *”Fylkesmennene må fylgje opp dei kommunane som ikkje på eige initiativ tar nødvendig lokal leiarskap”*.

Embetsoppdraget til Fylkesmannen for 2014 vil bli justert i tråd med dette brevet.

Prosessveileder

Departementet vil gi økonomisk støtte til en prosessveileder i hvert enkelt fylkesmannsembete fra 1. september 2014. Prosessveilederen skal bidra til å god koordinering og tilrettelegging av prosessene. Fylkesmannen vil ha arbeidsgiveransvaret for denne stillingen.

Med forbehold om Stortingets godkjenning, vil departementet videreføre støtten til stillingen også i 2015 og 2016. For 2014 vil hvert enkelt embete få en bevilgning tilsvarende kr 300 000 og departementet vil i løpet av august sende fylkesmannsembetene et fullmaktsbrev.

Fylkesmannen kan be Kompetansesenteret for distriktsutvikling bistå prosessveilederne med erfaringer fra tidligere sammenslåinger og råd når det gjelder organisering av de lokale prosessene.

Verktøy i prosessene

Departementet vil legge til rette for et alternativ til de lokale utredningene som vanligvis gjennomføres når kommuner ønsker å vurdere sammenslåing. Det er de siste årene arbeidet med å gjøre informasjon om kommunene tilgjengelig på departementets hjemmesider (regjeringen.no/kommunedata). Denne informasjonen vil departementet arbeide videre med, slik at kommunene her kan finne oversikter over bl.a. befolkningsutvikling, arbeidskraftbehov innen ulike sektorer, nøkkeltall for økonomi og tjenesteproduksjon, pendlingsdata for egen kommune og for regionen den tilhører. Med dette som grunnlag, vil kommunene lage et utfordringsbilde for seg og

aktuelle sammenslåingskandidater. Disse dataene kan suppleres med informasjon kommunen innhenter om egen virksomhet, som for eksempel hvilke interkommunale samarbeider de inngår i, oversikter over fagmiljøer (kapasitet og kompetanse) mv.

Departementet vil lage en veileder til kommunene om hvordan de kan starte opp prosessene med å lage seg et utfordringsbilde, herunder bruk av nettsidene. Veilederne vil også inneholde råd og tips for hvordan en kan tilrettelegge for en god prosess, bl.a. om hvordan en kan involvere innbyggerne.

Disse verktøyene vil også være til støtte for arbeidet til prosessveilederen, og vi tar sikte på at dette skal være klart tidlig høsten 2014. Departementet vil i løpet av høsten arrangere en samling for prosessveilederne m.fl.

Et flertall i kommunal- og forvaltningskomiteen understreket ”at det er eit utredningsansvar for alle kommunar”. Departementet forstår dette slik at alle kommuner skal gå gjennom prosessen med å diskutere og vurdere sammenslåing, samt gjøre vedtak innen våren 2016.

Departementet mener at verktøyene vi utarbeider vil kunne erstatte de tradisjonelle utredningene og vil fra nå av ikke gi særskilt støtte til nye utredninger. Dersom enkeltkommuner skulle ønske å utrede helt spesielle problemstillinger, kan Fylkesmannen vurdere å gi støtte til dette gjennom skjønnsmidlene.

Kommunene vil få dekket kr 100 000 til utgifter knyttet til informasjon og folkehøring, jf. inndelingslova § 10. Kommunene kan selv avgjøre hvordan de vil høre innbyggerne. Departementet vil utarbeide et spørreskjema som kommunene vil få tilbud om å bruke i høringen av innbyggerne. Departementet vil forenkle rutinene og utbetale kr 100 000 til kommuner som går gjennom prosessen og som gjør kommunestyrevedtak om hvordan kommunen ønsker å gå videre, innen 2016. Departementet vil i statsbudsjettet for 2015 beskrive hvordan disse pengene skal utbetales.

Fylkesmannens oppsummering og vurdering av prosessene

Departementet legger opp til to ulike løp for kommunene. For kommuner som har startet prosessene tidlig og gjør kommunestyrevedtak innen høsten 2015, vil departementet legge til rette for at sammenslåing skal kunne vedtas på nasjonalt nivå senest i løpet av våren 2016 gjennom en kongelig resolusjon. Et nasjonalt vedtak forutsetter at de kommunale vedtakene er likelydende i de aktuelle kommunene. Dernest må departementet vurdere om den foreslåtte sammenslutningen er i tråd med hovedmålene for reformen.

Kommunale vedtak som ikke er i tråd med målene i reformen, eller vedtak om sammenslåing som medfører at mer enn en kommune må flyttes til et nytt fylke, kan ikke avgjøres ved kongelig

resolusjon. Disse vedtakene må da vente til departementet fremmer en proposisjon om en helhetlig kommunestruktur våren 2017.

Kommunene skal fatte kommunestyrevedtak innen sommeren 2016, og disse skal meldes inn via Fylkesmannen. I tillegg skal Fylkesmannen på selvstendig grunnlag gjøre en vurdering av de samlede kommunestyrevedtakene der det legges vekt på helheten i regionen og fylket. I Fylkesmannens tilbakemelding til departementet bes det om at det blir gjort en vurdering om vedtakene er i tråd med hovedmålene i reformen, jf. kap. 4 i kommuneproposisjonen for 2015.

Rapportering

Siden embetsledelsen forutsettes å spille en viktig rolle i reformarbeidet, vil fylkesmannsmøtene være en viktig arena for dialog og erfaringsutveksling mellom embetene om status, utviklingstrekk og virkemiddelbruk mv.

Departementet vil også kunne trenge hyppigere oppdateringer om utviklingen gjennom 2015 og våren 2016 enn det årsrapporten for hhv 2014 og 2015 gir uttrykk for og det fylkesmannsmøtene gir anledning til.

Departementet arbeider for å få på plass en form for følgeevaluering av prosessene i kommunereformen. Slik kan departementet bli holdt orientert om status og viktige nye utviklingstrekk, bruk av prosessveilederen og nye prosessuelle grep underveis. Samtidig legges det til rette for dialog, læring og erfaringsutveksling underveis i prosessen mellom fylkesmannsembetene og mellom embetene og de mest sentrale aktørene i fylket. En følgeevaluering kan helt eller delvis erstatte rapporteringskrav (jf. Økonomireglementet).

Rapporteringskravene i årsrapporten og ivaretagelse av eventuelle løpende rapporteringsbehov må ses i sammenheng med den følgeevalueringen man får på plass. Dette vil kunne ha overføringsverdi til andre områder.

Med hilsen

Sølve Monica Steffensen e.f.
ekspedisjonssjef

Hans Petter F. Gravdahl
avdelingsdirektør

**DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT**

Statsråden

Ordførerne i alle landets kommuner

Deres ref

Vår ref

Dato

.08.2014

Invitasjon til å delta i reformprosessen

Regjeringen presenterte kommunereformen 14. mai 2014 i kommuneproposisjonen 2015. Der ble viktige utviklingstrekk, mål for reformen, en plan for gjennomføringen av reformprosessen og virkemidler i reformen beskrevet.

Det er om lag 50 år siden Norge sist gjennomførte en kommunereform. Mye har endret seg siden midten av 1960-tallet. Norge er i endring. Det som endres, er befolkningsmønstre, kommunikasjonsmuligheter, næringsstruktur og velferdsbehov. Kommunene har også fått mange nye oppgaver. Nå er tiden inne til å se noen tiår framover. Kommunereformen skal sikre gode og likeverdige tjenester til våre innbyggere der de bor.

Kommunal- og forvaltningskomiteen la 12. juni frem sin innstilling (Innst. 300 S (2013–2014)) om kommuneproposisjonen 2015. Saken ble behandlet i Stortinget 18. juni. Stortingets behandling viser at det er flertall på Stortinget for en reform. Det er også bred politisk tilslutning til at det er behov for endringer i kommunestrukturen, målene for reformen, og at prosessene skal starte opp til høsten. Det er videre enighet om de økonomiske virkemidlene, herunder at reformstøtte også skal gis til kommuner som blir under 10 000 innbyggere. Jeg vil komme tilbake til innretningen på reformstøtten i forbindelse med statsbudsjettet for 2015.

Målene for reformen er gode og likeverdig tjenester til innbyggerne, en helhetlig og samordnet samfunnsutvikling, kommuner som er bærekraftige og økonomisk robuste, og et styrket lokaldemokrati.

På bakgrunn av Stortingets behandling og klarsignal til reformen ønsker jeg å invitere alle landets kommuner til å delta i prosesser med sikte på å vurdere og å avklare om det er aktuelt å slå seg sammen med nabokommuner.

Postadresse: Postboks 8112 Dep, 0032 Oslo
Kontoradresse: Akersg. 59 Telefon: 22 24 90 90 Telefaks: 22 24 27 40
Org. nr.: 972 417 858

Verktøy til kommunene

Et flertall i kommunal- og forvaltningskomiteen understreket "at det er eit utredningsansvar for alle kommuner". Jeg forstår dette slik at alle kommuner skal gå gjennom prosessen med å diskutere og vurdere sammenslåing og at prosessen avsluttes med et kommunestyrevedtak senest innen våren 2016.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet utvikler nå verktøy som vil være et alternativ til de lokale utredningene som vanligvis gjennomføres når kommuner ønsker å vurdere sammenslåing. De nye redskapene vil gi kommunene et sterkere eierskap til både prosessen og de vurderingene som skal gjøres.

Det skal lages en nettløsning der kommunene vil få oversikt over befolkningsutvikling, arbeidskraftbehov innen ulike sektorer, nøkkeltall for økonomi og tjensteproduksjon, pendlingsdata for egen kommune og for regionen den tilhører. Slik vil kommunene få en oversikt over viktige forhold for seg og aktuelle sammenslåingskandidater, i tråd med det tradisjonelle utredninger har fremskaffet. Disse dataene bør suppleres med informasjon dere innhenter om egen virksomhet, som for eksempel hvilke interkommunale samarbeider dere inngår i, oversikter over fagmiljøer (kapasitet og kompetanse) mv. for å få et helhetlig bilde av utfordringer og muligheter for kommunen og regionen.

Departementet vil også lage en veileder om hvordan dere kan starte opp prosessene med å vurdere utfordringer og muligheter. Veilederen vil inneholde råd og tips for hvordan en kan tilrettelegge for en god prosess, bl.a. involvering av innbyggere, næringsliv og frivillige lag og organisasjoner. Vi tar sikte på at både nettløsningen og veilederen vil være tilgjengelig på www.kommunereform.no i slutten av september.

Kommunene vil få dekket kr 100 000 til utgifter knyttet til informasjon og folkehøring, jf. inndelingslova § 10. Loven setter ikke krav til hvordan innbyggerne skal høres, så hvert kommunestyre må selv ta stilling til hvordan dette skal skje. Departementet vil utarbeide et opplegg for en innbyggerundersøkelse som kommunene vil få tilbud om å bruke i høringen av innbyggerne. I tillegg til å stille spørsmål om sammenslåingsalternativer, kan det også stilles spørsmål om hvilke forventninger innbyggerne har til det framtidige tjenestetilbudet og hvordan de vurderer potensialet for utvikling og vekst. Alle kommuner som går gjennom reformprosessen og som gjør kommunestyrevedtak innen sommeren 2016 vil få utbetalt kr 100 000.

Fylkesmannen har fått ansvar for å igangsette og lage rammer rundt de lokale prosessene. Mange er i gang med oppstartsmøter med kommunene. Fylkesmannen vil sammen med KS tilrettelegge for at det blir gode og lokalt forankrede prosesser. I hvert fylkesmannsembete vil det være prosessveiledere som kan bistå kommunene, lage møteplasser, og som kan melde tilbake til departementet om det er spesielle forhold vi bør være oppmerksomme på.

To løp i prosessen

Jeg har lagt vekt på at det skal være to løp i reformprosessen, blant annet for å sikre at de som er tidlig ute, ikke skal behøve unødige opphold i prosessene. For kommuner som gjør

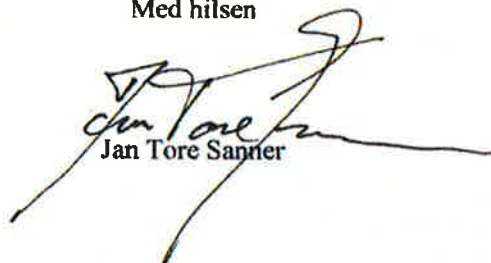
kommunestyrevedtak i løpet av høsten 2015, vil departementet legge til rette for at sammenslåing skal kunne vedtas ved kongelig resolusjon i løpet av våren 2016. Betingelsene for dette er at kommunestyrevedtakene er likelydende, den foreslåtte sammenslåingen er i tråd med målene i reformen, og at sammenslåingen ikke medfører at flere enn én kommune må skifte fylkestilhørighet. Disse sammenslåingene vil kunne tre i kraft fra 1. januar 2018.

Det andre løpet, som vil gjelde de fleste kommunene, krever vedtak senest innen sommeren 2016. Jeg vil her vise til at flertallet i kommunal- og forvaltningskomiteen understreker at "det er viktig at alle kommunar gjennomfører lokale prosessar knytt til kommunereforma og melder tilbake innan fristen". Jeg vil våren 2015 legge fram et forslag for Stortinget om nye oppgaver til større og mer robuste kommuner. Hvilke nye oppgaver kommunene får, vil med andre ord være kjent innen kommunestyrene skal fatte vedtak om veien videre. Regjeringen planlegger å fremme en samlet proposisjon til Stortinget om ny kommunestruktur våren 2017. Sammenslåingene som blir vedtatt av Stortinget, vil som hovedregel tre i kraft 1.1.2020, i etterkant av kommunevalget høsten 2019.

Arbeidet vi nå starter, skal legge grunnlaget for en robust kommunestruktur som skal stå seg i lang tid fremover. Jeg har tillit til at dere nå viser lokalt lederskap og finner de beste løsningene for innbyggerne. Erfaringer tilsier at de beste løsningene oppnås gjennom gode lokale prosesser. Mange kommuner er allerede godt i gang med diskusjonene, noe som er oppløftende og inspirerende for oss andre. Det er viktig nå at alle kommuner setter i gang med prosesser i tråd med det et bredt stortingsflertall tydelig har uttrykt forventninger om.

Jeg ønsker dere lykke til!

Med hilsen

Jan Tore Sanner

Kopi:
Fylkesmannen
KS

Fylkesmannen i Oppland

Ordførere og rådmenn i Oppland

Deres referanse
Vår referanse 2014/168-12 320 BST
Saksbehandler Eli Blakstad, tlf. 61 26 60 03

11.08.2014

Invitasjon til oppstartseminar om kommunereformen

Fylkesmannen i Oppland inviterer til oppstartseminar for kommunereformen på Radisson Blu Lillehammer Hotel 16. september 2014.

Kommunereformen i Oppland startet allerede i forbindelse med regionmøtene høsten 2013, og mange kommuner er godt i gang med prosesser. Fylkesmannen og KS har etablert et godt samarbeid som skal videreføres framover. Fylkesmannen har i juni 2014 fått et konkret oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet med å tilrettelegge og koordinere prosessene som skal gjennomføres lokalt og regionalt.

Fylkesmannen mener at kommunereformen skal brukes som en del av utviklingsarbeidet i Oppland, og er opptatt av at kommunene tar ansvar og initiativ til gode lokale prosesser.

Vi inviterer 4 deltakere fra hver kommune, fortrinnsvis ordfører, varaordfører eller opposisjonsleder, rådmann og en kommunalsjef.

Vi ber om påmelding innen mandag 8. september 2014 på www.fylkesmannen.no/oppland, kurs og konferanser nederst til venstre på siden.

Program:

- Kl. 09.30 Kaffe og rundstykker
- Kl. 10.00 Velkommen v/fylkesmann Kristin Hille Valla
- Kl. 10.15 Å jobbe med endring i store organisasjoner
- De vanskelige prosessene, hvordan skape engasjement for endringer – Randi Mølmen forteller om endringene i Sykehuset Innlandet
  - Hvordan ble et helt lokalsamfunn engasjert da Raufossindustrien møtte veggen - veien til stolthet v/Atle Jensen
  - Spørsmål
- Kl. 11.15 Kommunereformen i regi av Fylkesmannen i Oppland
- Oppdraget v/fylkesmann Kristin Hille Valla
  - Prosjektplan v/prosessleder Eli Blakstad
  - Kommunereformen og KS v/Bjørn Iddberg
  - Oppklarende spørsmål
- Kl. 12.30 Lunch
- Kl. 13.30 Kafédialog - hvordan legger vi opp prosessen i vår region? Diskusjon i regionale grupper og innspill til innleggene fra KS og FM

Besøksadresse: Statens hus, Storgata 170, 2615 Lillehammer Postadresse: Postboks 987, 2626 Lillehammer
Telefon: 61 26 60 00 Telefaks: 61 26 61 67 E-post: fmoppost@fylkesmannen.no Org.nr: 970 350 934
www.fylkesmannen.no/oppland

Kl. 15.00 Tilbakemelding fra kafédialogen

Kl. 16.00 -Slutt

Velkommen!

Kristin Hille Valla

Eli Blakstad
prosessleder

Fylkesmannen i Oppland

Ordførere i Oppland

Deres referanse
Vår referanse 2014/5191-5 320 EBD
Saksbehandler Eli Blakstad, tlf. 61 26 60 03

Dato 24.09.2014

Kommunereform – plan for arbeidet

Fylkesmannen ber alle kommuner om å utarbeide en plan for arbeidet med kommunereformen. Det bes om at planen oversendes Fylkesmannen innen 10. desember d.å.

Bakgrunn:

Vi viser til oppstartsamling for kommunereform 16.september. Presentasjoner fra samlingen finner du på <http://www.fylkesmannen.no/Oppland/Kommunal-styring/Kommunereformen/Ber-kommunene-gripe-muligheten/>

Stortinget vedtok målene for en kommunereform 18. juni:

1. Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne
2. Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling
3. Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner
4. Styrke lokaldemokratiet og gi større kommuner flere oppgaver

I august mottok alle landets ordførere invitasjon til å delta i reformprosessen fra kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner. I brevet vises det til Stortingets behandling av kommunereformen: *Et flertall i kommunal- og forvaltningskomiteen understreket «at det er eit utredningsansvar for alle kommuner». Jeg forstår dette slik at alle kommuner skal gå gjennom prosessen med å diskutere og vurdere sammenslåing og at prosessen avsluttes med et kommunestyrevedtak.*

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har gitt Fylkesmannen i oppdrag å legge til rette for og koordinere prosesser knyttet til arbeidet med kommunereformen.

Fylkesmannen har utarbeidet en prosjektplan for arbeidet i Oppland. Denne er til enhver tid under utvikling.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet vil i månedskiftet september/oktober presentere en prosessveileder og en nettløsning med tilgang på faktagrunnlag. Dette vil bli å finne på www.kommunereform.no

Oppdrag:

Fylkesmannen ber om at alle kommuner, alene eller i fellesskap, utarbeider en plan for arbeidet med kommunereformen.

Planen sendes Fylkesmannen via skjema som finnes på

<http://www.fylkesmannen.no/Oppland/Kommunal-styring/Kommunereformen/> innen 10. desember 2014.

I arbeidet med planen ber vi dere konkretisere:

- Hvordan kommunen vil arbeide med faktagrunnlag og utredninger
- Administrative og politiske forankringer og prosesser
- Hvordan tjenesteproduksjon, samfunnsutvikling, kommuneøkonomi og lokaldemokrati skal analyseres og diskuteres i forhold til målene for reformen
- Hvordan kommunen vil ivareta forankring og involvering av innbyggerne, næringsliv og andre interessegrupper i kommunen
- Kommunens utfordringer og muligheter i et langsiktig perspektiv
- Prosess med nabokommuner, og hvilke kommuner dere konkret vil jobbe med
- Framdriftsplan og milepæler, herunder formelle vedtak

Forankring av planen i kommunestyret

Fylkesmannen vil understreke at arbeidet med kommunereformen må sikres en solid forankring i kommunestyret. Vi anbefaler derfor at planen vedtas i kommunestyret.

Vekst og utvikling – nye oppgaver

Regjeringen har varslet en egen stortingsmelding våren 2015 om nye oppgaver til robuste kommuner. Vi inviterer kommunene til å diskutere sine fortrinn i et nasjonalt perspektiv og å foreslå endringer i oppgavefordelingen:

- mellom kommuner
- fra stat (departement, direktorat eller annet eksternt miljø)
- fra regional stat
- fra fylkeskommunen

«Tenketanken» er felles ressursgruppe for Fylkesmannen og KS, og vil diskutere oppgavefordeling og foreslå endringer til departementet. Kommunen kan melde sine forslag til regionrådslederen som er medlem i «Tenketanken».

Kristin Hille Valla

Eli Blakstad
fagdirektør

Fylkesmannen i Oppland

RINGEBU KOMMUNE

DATE: 20 OKT 2014

PARSH: 19/1619

TOY: 19

BRUKNAVNE:

KOMMUNENR:

Kommuner i Oppland

Deres referanse

Vår referanse

Saksbehandler

2014/6517-1 331.2 AGN

Anne-Gunn Sletten, tlf. 61 26 60 38

Dato 16.10.2014

Skjønnsmidler til kommunereform og innovasjonsprosjekter i 2015

Skjønnsmidler er en del av kommunenes rammetilskudd som Fylkesmannen fordeler. I forslaget til Statsbudsjett for 2015 utgjør skjønnsmidlene til Oppland 65,7 mill. kr., hvorav 45,7 mill. kr. er fordelt på kommunene (Jf. brev fra Fylkesmannen av 8.10.2014).

Fylkesmannen har holdt tilbake 20 mill. kr. til senere fordeling. Disse midlene ønsker Fylkesmannen å bruke primært til prosjekter i forbindelse med arbeidet med kommunereform men også til andre innovasjonsprosjekter i kommunene i 2015. For at kommunene skal få overført midler så tidlig som mulig i 2015 vil søknadsfristen bli satt tidligere enn vanlig.

I kommuneproposisjonen 2015 presenterte Regjeringen begrunnelsen for en kommunereform, målene for reformen, og en plan for hvordan kommunereformen kan gjennomføres. Stortingsflertallet ga sin støtte til at prosessen skal bygge på lokale initiativ, og at alle kommuner har et utredningsansvar som starter opp høsten 2014.

Fylkesmannen har fått ansvar for å igangsette og koordinere de lokale/regionale prosessene, der kommunene skal avklare hvilke nabokommuner det kan være aktuelt å slå seg sammen med.

Startskuddet for kommunereform i Oppland gikk 16. september. Kommunene var invitert til å diskutere Fylkesmannens prosjektplan og viktige utfordringer i egen kommune i årene framover. Kommunene fikk i oppdrag å lage en plan for prosess i egen kommune. Fylkesmannen er opptatt av at kommunereform og innovasjon/fornyning må sees i sammenheng. Fylkesmannens budskap er formulert slik: "Vekst og utvikling er målet, kommunereformen er verktøyet". Fylkesmannen ønsker å tildele skjønnsmidler til nødvendige prosjekter/utredninger som kommunene ønsker å gjennomføre før det fattes politiske vedtak om eventuell sammenslåing. Midlene kan ikke brukes til å kjøpe konsulenttjenester, men kan brukes til å frikjøpe egne medarbeidere til arbeid med eget beslutningsgrunnlag.

Fristen for å søke om skjønnsmidler til prosjekter i 2015 er sammenfallende med utarbeiding av prosjektplanen for kommunereformen

Frist for å søke om prosjektskjønnsmidler for 2015 er 10. desember 2014.

Søknad sendes elektronisk via vår hjemmeside. Link til søknadsskjema finner dere under kommunereform.

Besøksadresse: Statens hus, Storgata 170, 2615 Lillehammer Postadresse: Postboks 987, 2626 Lillehammer
Telefon: 61 26 60 00 Telefaks: 61 26 61 67 E-post: fmoppst@fylkesmannen.no Org.nr: 970 350 934
www.fylkesmannen.no/oppland

Fylkesmannen vil minne om at det skal sendes sluttrapport for gjennomførte prosjekter som tidligere har fått skjønnsmidler.

Kristin Hille Valla

Anne-Gunn Sletten
seniorrådgiver

Sammenslåing av kommuner i forhold til forvaltningen av statsallmenninger

1. Bakgrunn

Ett av de områdene som vil bli berørt i en kommunesammenslåing, er forvaltning av statsallmenninger. Statsallmenningene dekker de fleste store høyfjellsområdene i Sør- og Midt-Norge.

Statsallmenningene forvaltes av Statskog, fjellstyrene og allmenningsstyrene etter [fjellovens](#) og [statsallmenningslovens](#) bestemmelser¹:

- Statskog er hjemmelshaver og administrerer grunneierretten
- Fjellstyrene administrerer jakt og fiske og bruk og utnyttelse av de jordbruksrelaterte rettighetene til beite og setring.
- Statskog forvalter skogsdriften i samråd med allmenningsstyret

Hovedregelen i fjellova er at det skal være ett fjellstyre i hver kommune som har statsallmenning. I Oppland er det 16 fjellstyrene. Bare Nord-Trøndelag har flere, med 21 fjellstyrene. Fjellstyrene i Oppland er: Dovre, Fron, Finndalen, Fåberg, Gausdal, Lesja, Lom, Ringebu, Sel, Torpa, Vang, Vestre Slidre, Vulufjell, Vågå, Øyer og Øystre Slidre.

Hva som vil skje med forvaltningen av statsallmenningene ved en evt. kommunesammenslåing er et spørsmål som opptar mange i Oppland. Hvilke endringer kan gjennomføres innenfor gjeldende regelverk? Hvilke endringer og beslutninger kreves for aktuelle og ønskede endringer? Og i begge tilfeller, hvilke konsekvenser får vedtatte beslutninger?

Hvordan forvaltningen av utmarka skal organiseres framover er et politisk spørsmål. Fylkesmannen ser imidlertid at det er et behov for å avklare hva som er rettsituasjonen i dag, og hva konsekvensene av kommunesammenslåinger kan bli, gitt gjeldende retts- og forvaltningssituasjon.

På bakgrunn av kronikker i GD ble Svein Larsen, tidligere distriktssjef for Statskog i Øst-Norge, Gudbrandsdalen, Valdres og Østerdalen forespurt om å utarbeide et notat om dagens rettsituasjon. Det må understrekes at Svein Larsen har utarbeidet sitt innspill som privatperson, ikke som representant for sin tidligere arbeidsgiver. Dette notatet bygger i hovedsak på dette innspillet, samt innspill fra Fjellstyresambandet v. daglig leder Jan Borgnes. Avsnitt 2.2.2 er kvalitetssikret juridisk av Arild Sørensen i Miljødirektoratet.

¹ <http://www.statskog.no/erendomme/Sider/Statsallmenninger.aspx>

2. Gjeldende lovverk

2.1 Skogsdrift og bruksrett til trevirke i statsallmenninger - Statsallmenningsloven

Bruksrettighetene i statsallmenninger forvaltes etter ulikt lovverk. Skogsdriften forvaltes etter Statsallmenningsloven. Loven gir klare regler for arbeids- og ansvarsdeling mellom Statskog som ansvarlig for forvaltningen av skogen og Allmenningsstyret. Allmenningsstyret representerer de virkesberettigede i allmenningen, og har til oppgave å ivareta deres felles interesser. Rett til trevirke (virkesrett) i statsallmenning ligger til jordbrukseieendommer innen det bygdelag som fra gammel tid har utøvd virkesrett i allmenningen. Den bruksberettigede krets er definert med gnr/bnr i ei manntallsliste for den enkelte allmenning. I motsetning til fjellstyret, som oppnevnes av kommunestyret, velges allmenningsstyret av, og blant de bruksberettigede. Et eksempel på et slikt allmenningsstyre i Oppland er Gausdal Allmenningsstyre.

Administrasjonen av skogsdriften i statsallmenninger er uavhengig av kommunegrenser, og vil derfor ikke bli påvirket ved en kommunesammenslåing.

2.2 Annen bruk i statsallmenninger - Fjelloven

Fjelloven regulerer to hovedtyper av bruk; Beite- og seterrettigheter knytta til jordbrukseieendommer og jakt og fiske.

2.2.1 Beite- og seterrettigheter i statsallmenninger

Hvem som har rett til beite- og setring i statsallmenninger er definert i Fjellovens §2 :

*" Retten til allmenningsbruk ligg til bygd eller grend som frå gamal tid har hatt slik rett. -----
Rett som er knytta til jordbrukseieendom kan berre utnyttas så langt det skjer i tilknytning til drifta av
eigedom som jordbruk,-----"*

Formuleringen "bygd eller grend som frå gamal tid " går igjen fra vårt eldste lovverk.

Rettigheter til beite og setring er ikke knytta til kommunegrenser i dagens lovverk, og vil derfor ikke bli påvirket ved en kommunesammenslåing.

2.2.2 Jakt og fiske

Fjellova skiller mellom ulike typer av jakt og fiske i statsallmenninger. Dagens lovverk er som følger:

- Jakt uten hund på småvilt: Her har fast bosatte i Norge i utgangspunktet samme rettigheter. Fjellstyret kan imidlertid avgrense jakta mht. antall tillatelser og i tid, men skal da påse at det blir en rimelig fordeling mellom innen- og utenbygdsboende.
- Jakt med hund på småvilt: Fjellstyret bestemmer om slik jakt skal være åpen for alle bosatte i Norge eller om den skal avgrenses til «innenbygdsboende». For småviltjakt er det kommunegrensene fra 1956 som definerer kretsen av «innenbygdsboende» (fastsatt i kgkl.res. 1964)²
- Villreinjakt: Som for småviltjakt med hund: Fjellstyret bestemmer om slik jakt skal være åpen for alle bosatte i Norge eller om den skal avgrenses til «innenbygdsboende». For småviltjakt er det kommunegrensene fra 1956 som definerer kretsen av «innenbygdsboende» (fastsatt i kgkl.res. 1964). I Sel kommune betyr f.eks. dette at bosatte i Heidal ikke har rett til villreinjakt som innenbygdsboende.
- Jakt på elg, hjort, dådyr, rådyr, bever, rovvilt: Fjellovas §26 sier at «*Kongen fastsetter forskrifter for denne jakta*». Fjellova gir dermed ikke innenbygdsboende noen direkte fortrinnsrett på denne typen jakt. Forskriften om jakt, felling, fangst og fiske i statsallmenning (08.03.04) sier imidlertid at dersom det er nødvendig å regulere antall jegere for denne typen jakt, skal det påses at det er en rimelig fordeling mellom innenbygds og utenbygds. For elgjakt er det etter vedtak i Statskogs styre fra 1985, innført en fordeling 60-40 % av fellingstillatelsene mellom innenbygds og utenbygds jaktlag. Dette er begrunnet i behovet for å unngå unødvendige forflytninger av jegermassen. Miljøverndepartementet har i brev av 7. april 2008 tolket fjellovas §26 slik at det her er «*de til enhver tid gjeldende kommunegrensene*» som definerer hvem som er innenbygdsboende.
- Fiske med krok, med uten faststående redskap³: Fast bosatte i Norge har like rettigheter. Fjellstyret kan åpne for at også utlendinger kan fiske på denne måten. Fjellstyret kan begrense antall fiskekort som selges, men skal da påse at det blir en rimelig fordeling mellom innen- og utenbygdsboende.
- Andre typer fiske: Fjellstyret bestemmer om slikt fiske skal være åpen for alle norske statsborgere eller om den skal avgrenses til «innenbygdsboende». For denne typen fiske er det kommunegrensene fra 1956 som definerer kretsen av «innenbygdsboende»

En kommunesammenslåing vil ikke påvirke retten til villreinjakt, småviltjakt eller fiske, fordi innenbygdsboende blir definert etter kommunegrensene fra 1956. Forvaltningen blir dermed som i dag, at fjellstyrene fastsetter fordelingen av tillatelser til innenbygds- og utenbygdsboende.

Jakt på elg, hjort, dådyr, rådyr, bever og rovvilt vil derimot bli påvirket av en kommunesammenslåing, siden innenbygdsboende blir definert etter gjeldende kommunegrensene. Dvs. at alle innbyggere i en ny storkommune vil bli regnet som innenbygdsboende. Dersom én kommune har begrenset med jaktkvoter i utgangspunktet, vil etterspørselen etter jakt fra innenbygdsboende i en ny storkommune kunne øke, slik at innenbygdsboende i den kommunen som har størst jaktkvoter før sammenslåingen får dårligere sjanser for å få tildelt jakt i en ny storkommune.

² Spørsmålet om kommunegrensene kom også opp i forbindelse med kommunesammenslåinger etter Schei-komiteen i 1964, og da i forbindelse med definisjon av innenbygds. Etter dette har kommunegrensene pr. 1.1.1956 vært bestemmende for hvem som er innenbygds (kgkl.res.24.juni 1964).

³ Fiske etter laks, sjørøye og sjørørret reguleres av eget lovverk.

2.3 Organisering av lokal forvaltning av statsallmenningene - fjellstyrene

Fjellstyrene skal arbeide for å sikre at statsallmenningen blir brukt på en måte som fremmer næringslivet i bygda og tar vare på naturvern- og friluftsinnteressene. Fjellstyret er også de bruksberettigedes representant overfor staten og andre. Fjellstyrene oppnevnes av kommunestyret, men er et frittstående organ med egen økonomi. Fjellstyrene skiller seg slik fra kommunale nemnder.

Fjellevens § 3 lyder: "I kvar kommune skal det være fjellstyre. ----" Loven slår vidare fast at

- «Fjellstyret skal ha fem medlemmer med personlege varamedlemmer»⁴.
- «Er det fleire statsallmenningar innan ein kommune, fastset Kongen - etter at kommunestyret har gjeve fråsegn i saka - om det skal veljast eitt eller fleire fjellstyre». I forskrift av 1. juli 1995 nr. 679 er denne myndigheten delegert fra Landbruksdepartementet til Statskog SF.

Fjellevens § 11 har bestemmelser om at det for "Kvart fjellstyre skal det vere ei fjellkasse" og for bruken av denne. Inntekter som følger av fjellova skal gå inn i fjellkassa, som salg av jakt- og fiskekort. De lokale fjellkassene skal også ha halvparten av inntekter fra tomtefeste for hytter og hoteller. Pengestrømmen gjennom denne fjellkassa har ingen kobling mot kommunens øvrige økonomiske virksomhet. Primært skal overskudd brukes til "tiltak innen allmenningen" og etter godkjenning til "allmennyttige formål i desse bygdene."

Antall fjellstyret kan bli færre ved en kommunesammenslåing, dersom det velges ett fjellstyre for en ny storkommune. Kommunen har uttalerett i spørsmålet om antall fjellstyret, men ikke avgjørelsesmyndighet. Med kun 5 medlemmer i fjellstyret vil representasjonen kunne bli svakere for de med bruksrett i noen områder av den nye storkommunen.

3. Oppsummering

Med gjeldende lover, forskrifter og administrative vedtak vil sammenslåinger av kommuner med statsallmenning ha to konsekvenser:

1. Tilgangen til jakt på elg, hjort, dådyr, rådyr, bever i statsallmenning⁵ kan bli vanskeligere for bosatte i kommuner som slår seg sammen med kommuner med dårligere tilgang på slik jakt. Dette fordi innenbygdsboende til slik jakt defineres i forhold til de enhver tid gjeldende kommunegrenser.

2. Antall fjellstyret kan bli redusert. Dette kan føre til svakere representasjon for noen områder av den nye storkommunen.

Dersom dagens rettighets- og forvaltningssituasjon skal opprettholdes, krever dette endringer/avklaringer av de to punktene som er nevnt over. Om dagens forvaltningssituasjon skal opprettholdes er imidlertid et politisk spørsmål som er under debatt, jfr. faggruppen KMD har nedsatt som skal foreslå konkrete tiltak med sikte på å forenkle utmarksforvaltningen.

⁴ Fjellstyret for statsallmenninger som går over flere kommuner, eks. Finndalen statsallmenning, kan ha 5 eller 7 medlemmer.

⁵ En betydelig del av denne typen jakt i Oppland foregår på privat grunn.

Referat fra møte mellom de politiske arbeidsgruppene i Gausdal, Lillehammer, Ringebu og Øyer fredag 20. februar 2015 kl. 12.30-14.30.

Til stede:

- Ringebu: Erik Odlo, Arne Fossmo, Berulf Vaagan, Per Lervåg,
- Øyer: Mari Botterud, Marthe Lang-Ree, Anne H. Jorde
- Gausdal: Hans O. Høistad, Olav Olstad, Marie Louise Lörken, Harald Eivind Bakke, Odd Steinar Bækken, Jon Arild Sagheim, Rannveig Mogren
- Lillehammer: Per Prestrud, Irene Thorsplass, Ole Rolstad, Christian Fotland, Nanna Egidius, Mariann Dannevig (ref.)
- Andre: Olav Iverslien, Gausdøl'n

Orienteringer:

Kort orientering fra ordførerne om status for kommunereformarbeidet i den enkelte kommune – hva er nytt siden felles regionråd 5. februar?

Ved ordførerne Hans O. Høistad, Espen G. Johnsen, Erik Odlo og Mari Botterud

Lillehammer: Kommunestyret gjennomførte prosessmøte om kommunereform i går: Det er i øyeblikket et stort flertall for Gausdal, Lillehammer, Ringebu og Øyer, men en del mener også at Lillehammer greier seg godt alene.

Øyer: Skal snart ha folkemøte. Har gjennomført heldags prosessmøte i kommunestyret med bl.a. orientering fra de fire ordførerne og poenggivning til mulige alternativer. En sammenslåing av kommunene som er representert her fikk flest poeng. Det er også nedsatt en arbeidsgruppe som består av Mari Botterud, Marthe Lang-Ree, Kåre Solbakken og Anne H. Jorde fra administrasjonen.

Ringebu: Har gjort grundig arbeid med føringer og hatt to folkemøter. Vedtak om Fronskommunene – har fått tilbakemelding fra Nord-Fron som ikke ser det som aktuelt å gå i dialog med noen sør for Ringebu. Sør-Fron hadde folkemøte i forrige uke og finner på bakgrunn av tilbakemeldingene i folkemøtet det ikke naturlig å gå inn i utredningsarbeid med sørdalskommunene, men ønsker å opprettholde dialog. Ringebu har behov for god dialog med Nord- og Sør-Fron pga. tett tilknytning og mye samarbeid, selv om kommunestyrevedtaket er klart mht. å se sørover. Organisering: Utvida formannskap som styringsgruppe, tre politikere og rådmannen i arbeidsgruppa.

Gausdal: Det skal gjennomføres folkemøte i april.

Kort orientering om mulig deltakelse i Fylkesmannens pilotprosjekt for kommunereform

Ved strategi- og utviklingssjef Nanna Egidius, Lillehammer kommune:

Prosjektet vil se på hvordan en ny kommune kan gå fram for å bygge felles tjenester, ved å etablere en arena der både de som yter tjenestene og de som bruker dem kan delta. Aktuelle samarbeidspartnere er HiL, HiG, Fylkesmannen, Sykehuset Innlandet og kanskje Jørstadmoen.

Drøftinger:

1. Organisering av videre arbeid

Konklusjon:

Kommunene har et selvstendig ansvar. Hver kommune organiserer derfor arbeidet som eget prosjekt (som Ringebu pr. i dag).

Prosjektorganisasjon i den enkelte kommune:

- Prosjekteier (PE): Kommunestyret
- Prosjektleder (PL): Ordfører
- Styringsgruppe (SG): Formannskapet + gruppeledere fra de partiene som ikke er representert i formannskapet.

Felles prosjektgruppe (PG):

- Prosjektgruppe (PG): Ordfører og to politikere til, rådmann og hovedtillitsvalgt fra hver kommune.

Det opprettes et *felles sekretariat* som støtte for ordførerne og prosjektgruppa. Prosjektsekretariatet sørger for felles saksfremstillinger, kontakt med kommunikasjonsrådgiver, div. praktiske oppgaver i tilknytning til fellesmøter/konferanser og innbygger-/ansattekommunikasjon, og kan delvis fungere som utredningsteam. Prosjektsekretariatet får også ansvar for midlene Fylkesmannen har tildelt prosjektet. Rådmennene får fullmakt til å etablere og bemanne opp sekretariatet.

2. Felles fremdriftsplan

Konklusjon:

De fire kommunene er enige om fortsatt å satse på «lyntoget», altså første løp, med evt. vedtak om sammenslutning i løpet av 2015. Det er om nødvendig mulig å gjennomføre flere kommunestyremøter i november.

Det skal utarbeides en felles fremdriftsplan som viser de viktige milepælene og beslutningspunktene:

Mars 2015: Felles kommunestyresak om organisering, videre prosess, utredninger og kommunikasjon.

Andre aktiviteter som må legges inn i fremdriftsplanen før endelig vedtak i november/desember:

- Nødvendig utredningsarbeid; utredninger som er nødvendige for innbyggerne og som beslutningsgrunnlag for politikere.
- Fellesmøter mellom kommunene. Detaljert møteplan må utarbeides snarest.
- Utarbeide intensjonsavtale. Dette kan påbegynnes tidlig i prosessen.
- Innbyggerkommunikasjon, inkl. ansatte-medvirkning og innbyggerhøringer.

November/desember 2015: Felles sak om ny kommune – eller ikke.

Administrasjonen utarbeider et forslag som avklares med ordførerne og legges inn som del av felles kommunestyresak til behandling i mars.

3. Hva skal utredes?

Vi har

- 16 delutredninger fra forrige sammenslutningsprosess i Lillehammer-regionen. Disse kan oppdateres forholdsvis enkelt, og utvides til også å omfatte Ringebu.
- ByR-analysen. I følge KMD danner denne et godt utgangspunkt mht. status og nøkkeltall.
- Forhold til ansatte: KS' to utredninger – «Arbeidsgiverpolitikk i kommunesammenslåinger» og «Arbeidsrettslige spørsmål som oppstår ved kommunesammenslåinger» + ordinært avtaleverk bør være tilstrekkelig for å sikre de ansattes interesser ved en eventuell ny kommunedannelse.
- I rapport til Fylkesmannen i Oppland om videre arbeid med kommunereformen i Lillehammer-regionen har kommunene forpliktet seg til å utrede følgende:
  - *Kapasitet, kompetanse og rekruttering – særlig innen spesialiserte tjenester*
  - *Hvor mange tjenester og hvilke som er lagt til interkommunale samarbeid*
  - *Totalt omfang av interkommunalt samarbeid, og hvilke kommuner vi samarbeider mest med*
- Kommunene har dessuten ulike utfordringer. Det kan derfor være aktuelt for den enkelte kommune å utrede særskilte problemområder.

Konklusjon:

Felles sekretariat etableres raskt, sørger for at eksisterende utredninger blir oppdatert og evt. sammenfattet, foreslår evt. nye tema som må utredes. Det skal ikke lages flere utredninger enn strengt nødvendig for kommunal beslutning og god innbyggerinformasjon. Nye utredningsbehov forankres politisk, aller helst i saken som legges frem i mars.

4. Kommunikasjonsrådgivning

Konklusjon:

Det er viktig å ha god kommunikasjon med innbyggerne i de fire kommunene. De samarbeidende kommunene skal derfor ha en helhetlig, felles kommunikasjonsstrategi (hva som skal kommuniseres) – samtidig som den enkelte kommune kan ha ulike behov (på hvilken måte det skal kommuniseres). Det er nødvendig med profesjonell bistand til dette. Administrasjonen får ansvar for å velge løsning – å engasjere en person med relevant kompetanse til sekretariatet eller å benytte et kommunikasjonsrådgivningsfirma.

Prosjektdirektiv

for	Gausdal, Lillehammer, Ringebu og Øyer	kommuner
Prosjektnavn	Kommunereform 2015	
Planlagt startdato	27.03.2015	Planlagt sluttdato 27.11.2015
Oppdragsgiver	Stortinget	
Prosjekteier	Kommunestyrene i de fire kommunene	
Utfylt av	Mariann Dannevig, leder prosjektsekretariatet	Dato 30.03.2015

A. Organisering

Prosjektgruppe	Tittel	Navn	Antall dagsverk
Prosjektledere	Ordførerne	Gausdal: Hans O. Høistad Lillehammer: Espen G. Johnsen Ringebu: Erik Odlo Øyer: Mari Botterud	
Prosjektdeltakerne	Gausdal	Olav Olstad Jon Arild Sagheim Rannveig Mogren Tone Melbø	
	Lillehammer	Irene Thorsplass Ole Rolstad Christian Fotland Helge Galtrud	
	Ringebu	Berulf Vaagan Oddrun Søreng Per Lervåg Ranveig Kvalvik	
	Øyer	Marthe Lang-Ree Kåre Solbakken Sveinar Kildal Kåre Nordby	

Skal prosjekt ha styringsgruppe?

Ja Nei

Styringsgrupper	Tittel	Navn	Virksomhet
Ledere	Ordførerne	Gausdal: Hans O. Høistad Lillehammer: Espen G. Johnsen Ringebu: Erik Odlo Øyer: Mari Botterud	
Deltakere	Gausdal		Formannskapene + gruppeleder for de partiene som ikke er representert i fsk. + HTV
	Lillehammer		Formannskapene + gruppeleder for de partiene som ikke er representert i fsk. + HTV

	Ringebu		Formannskapene + gruppeleder for de partiene som ikke er representert i forsk. + HTV
	Øyer		Formannskapene + gruppeleder for de partiene som ikke er representert i forsk. + HTV

B. Prosjektbeskrivelse

Bakgrunn for prosjektet

Regjeringen vil styrke lokaldemokratiet og gjennomfører en kommunereform. Målet er større, mer robuste kommuner med økt makt og myndighet. Alle landets kommuner er invitert til å delta i prosesser med sikte på å vurdere og avklare om det er aktuelt å slå seg sammen med nabokommuner. Fylkesmannen, i samarbeid med KS, bidrar til å gjennomføre de regionale prosessene.

Kommunereformen skal legge til rette for at flere kommuner slår seg sammen. Færre og større kommuner skal gi bedre kapasitet til å ivareta og videreutvikle lovpålagte oppgaver, gi bedre muligheter til å utvikle bærekraftige og gode lokalsamfunn, samt ivareta viktige frivillige oppgaver. Som et generelt prinsipp skal reformen legge grunnlaget for at alle kommuner kan løse sine lovpålagte oppgaver selv.

Målgrupper og effektmål

Regjeringen har følgende mål for reformen:

- Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne
- Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling
- Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner
- Styrket lokaldemokrati

Regjeringen tar sikte på å legge fram et samlet forslag om hvilke oppgaver som kan overføres til større og mer robuste kommuner våren 2015. Stortinget vil dermed ha behandlet forslaget om nye oppgaver til kommunene før kommunene skal gjøre sine lokale vedtak. Målet er deretter å legge fram en samlet lovproposisjon om nye oppgaver til kommunene våren 2017, samtidig med en proposisjon om ny kommunestruktur.

Resultatmål

Endringer i kommunestrukturen må bygge på lokale prosesser. I alle deler av prosessen må det legges stor vekt på informasjon til og medvirkning fra innbyggerne. Valg av framtidig kommunestruktur må ha et langsiktig og helhetlig perspektiv, og må bidra til å nå målene med kommunereformen. En kommune har flere roller; som tjenesteyter, myndighetsutøver, samfunnsutvikler og som demokratisk arena. Med kommunenes roller som utgangspunkt, og Stortingets mål med reformen, er det lagt et godt grunnlag for gode og grundige diskusjoner, vurderinger og vedtak lokalt.

Endringer i kommunestrukturen må bygge på lokale prosesser. I alle deler av prosessen må det legges stor vekt på informasjon til og medvirkning fra innbyggerne. Valg av framtidig kommunestruktur må ha et langsiktig og helhetlig perspektiv, og må bidra til å nå målene med kommunereformen. En kommune har flere roller; som tjenesteyter, myndighetsutøver, samfunnsutvikler og som demokratisk arena. Med kommunenes roller som utgangspunkt, og

Stortingets mål med reformen, er det lagt et godt grunnlag for gode og grundige diskusjoner, vurderinger og vedtak lokalt.

Gausdal, Lillehammer, Ringebru og Øyer går nå sammen i en prosess med sikte på å danne en ny kommune. Utgangspunktet er et ønske om å finne ut om kommunene bedre vil bli i stand til å løse fremtidens utfordringer og oppgaver som en samlet, ny kommune. Prosessen skal avsluttes i november 2015 med kommunestyrevedtak om hvorvidt det er ønskelig å gå sammen om å danne en ny kommune eller ikke.

Det er opprettet en felles prosjektgruppe for de fire kommunene. Prosjektgruppens mandat er å tilrettelegge for en god prosess som skal bygge på dialog, åpenhet og kultur for deling. Blant hovedoppgavene er:

- Sørge for at det legges frem en felles sak med forslag til vedtak om en eventuell sammenslåing for de fire kommunestyrene innen fastsatt frist.
- Sørge for å avklare hvilke tema som bør innarbeides i en endelig intensjonsavtale, og hvilke som med fordel kan avklares tidligere i prosessen, og legge en plan for dette arbeidet.
- Sørge for at det gjennomføres nødvendige utredninger. Prosjektgruppa må hele tiden ha for øye hva som er relevante opplysninger for å treffe en beslutning om å etablere en ny kommune. Mange detaljer kan være interessante å undersøke, men gir ikke nødvendigvis et bedre beslutningsgrunnlag.
- Sørge for god informasjon og kommunikasjon om sammenslutningsspørsmålet overfor innbyggerne. Det må legges til rette for dialog, og sørges for formidling av fakta fra utredningene på en forståelig måte.
- Sørge for at det legges til rette for gode møteplasser mellom folkevalgte i de fire kommunene.

C. Milepæler

Start-dato	Slutt-dato	Milepæltekst
26.03.2015		Felles vedtak i de fire kommunestyrene om å gå sammen i videre prosess.
09.04.2015	01.06.2015	Utredninger om fordeler og ulemper ved å fortsette som nå med fire kommuner eller å danne en ny kommune – i et 20-årsperspektiv.
15.04.2015		Styringsgruppesamling: Behandling av prosjektplan med budsjett, samt kommunikasjonsplan.
28.05.2015	18.08.2015	Felles kommunestyresamling. Start prosess visjon/fremtidsbilder og intensjonsavtale
11.06.2015		«Listesamling»: Stormønstring av alle som stiller til valg i de fire kommunene
18.08.2015		Ekstra formannskap/styringsgruppemøte: Behandling av innstilling til intensjonsavtale
20.08.2015		Felles kommunestyresamling + egne kst-møter: Behandling intensjonsavtale
15.09.2015	01.11.2015	Innbyggerhøring/folkeavstemning
29.10.2015		Felles kommunestyresamling – nye kommunestyrer
17.11.2015		Formannskap/styringsgruppemøte: Innstilling ny kommune?
26.11.2015		Kommunestyremøte alle kommuner: Vedtak ny kommune?

D. Ressursrammer ~ økonomi

Budsjettammer (beløp i 1 000 kr.)

Kostnader		Inntekter/finansiering		
Tekst	Beløp	Kommunale midler	Skjønnsmidler fra FMOP	Andre midler
Arbeid – tidsforbruk for prosjektleder og øvrige deltakere, inkl. frikjøpte medarbeidere				
Lønn ordførere		x		
Lønn rådmenn		x		
Frikjøp politikere			100.000	
Lønn sekretariat		x		
Lønn prosjektmedarbeider info./kommunikasjon + funksjonstillegg sekretariatsleder			640 000	
Andre kostnader: Kurs, reiser, innkjøp etc.				
Prosjektgruppemøter			40 000	
Styringsgruppemøter			80 000	
Avsparkseminar Øyer			40 000	
Listesamling Lillehammer			300 000	
Kommunestyresamlinger			100 000	
Diverse utgifter			200 000	
Innbyggerhøring				400 000
Sum budsjett		?	1 500 000	400 000

E. Rapportering

Statusrapportering? Ja Nei

Avsender Sekretariatet

Mottaker Kommunestyrene

Frekvens Se milepælplan

Første rapport 28.05.2015

Sluttrapport? Ja Nei

Ansvarlig Sekretariatet

Frist 31.12.2015

Sluttevaluering? Ja Nei

Ansvarlig Kommunestyrene

Frist 01.03.2016

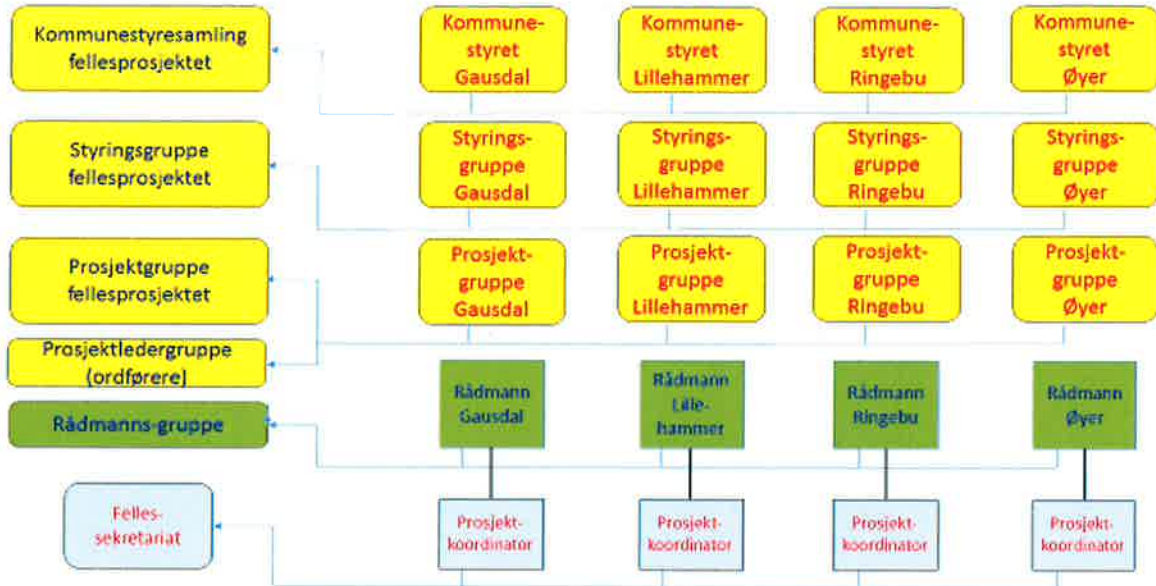
F. Underskrifter

Prosjektledere _____

Rådmenn _____

Prosjektorganisasjon

Gausdal, Lillehammer, Ringebu og Øyer

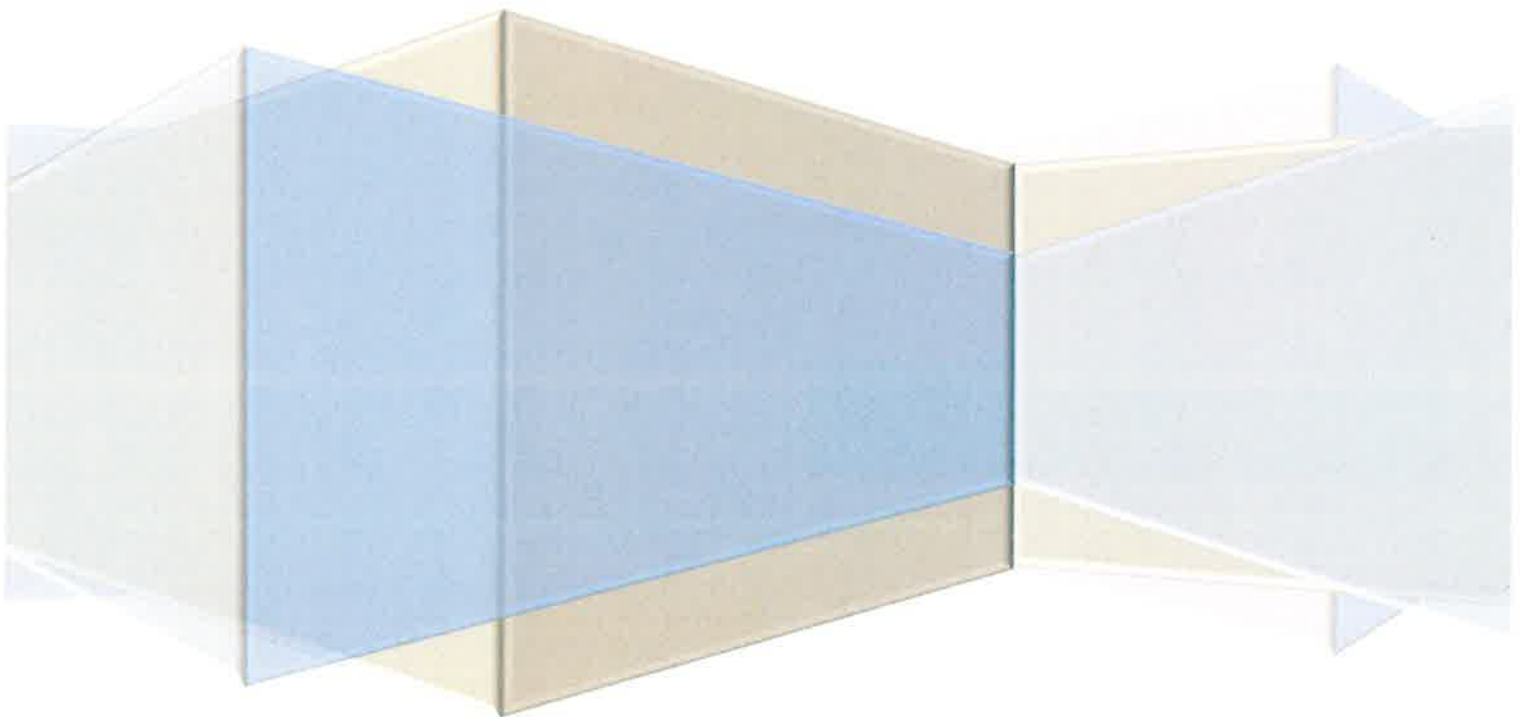

KOMMUNIKASJONSSTRATEGI

for kommunereformen

Karianne Sviggum

INNHOLDSFORTEGNELSE:

KOMMUNIKASJON SOM STRATEGISK VIRKEMIDDEL	30
KARTLEGGING OG ANALYSE	30
KANALER	31
TALSPERSONER	31
SPRÅK	32
BUDSKAP OG FASER.....	32
INNBYGGERE.....	32
UTFORDRINGER	33
DE ANSATTE	34
UTFORDRINGER	35
KORTFATTET KOMMUNIKASJONSPLAN	36
STRATEGISKE GREP:	36
KJERNEBUDSKAP:.....	36
TILTAKSPLAN ANSATTE	38
EVALUERING OG JUSTERING:	39

KOMMUNIKASJON SOM STRATEGISK VIRKEMIDDEL

Det overordnede målet for kommunereformen:

Finne den beste løsningen for fremtidig organisering av kommunene.

God medvirkning fra innbyggerne i prosessen med kommunereformen kan gi bedre beslutningsgrunnlag for politikerne, større tillit til beslutninger som tas, synliggjøre dilemmaer og avveininger og på den måten skape en større forståelse for prioriteringer som gjøres (Samarbeidsrapport NIBR/Rokkansenteret 2013 ifølge regjeringen.no). For å nå det overordnede målet, er det med andre ord viktig at man klarer å kommunisere godt med innbyggerne. Spørsmålet om kommunesammenslåing opptar mange, og det er et uttalt ønske fra politikerne at innbyggerne skal delta aktivt i denne prosessen.

Grunntanken bak kommunikasjonsstrategien er at dette skal være en opplysningskampanje, ikke en påvirkningskampanje. Uavhengig av standpunkt er det viktig at alle aktører er tydelige på at veien er åpen, ingenting er bestemt, og at det videre arbeidet vil vise hvilken løsning som er den beste for de fire kommunene. Målet alle jobber mot er imidlertid det samme: å finne ut om det finnes bedre måter å organisere seg på enn i dag.

Hver enkelt kommune eier sin egen prosess og informerer og kommuniserer med sine egne ansatte og innbyggere. Men det er viktig at kommunikasjonen i de fire kommunene er godt koordinert. Enighet om en felles plattform å bygge kommunikasjonen på - en felles visjon og noen verdier som ligger i bunnen - er en god start for det videre arbeidet.

Visjon: Gode alene – enda bedre sammen?

Kommunikasjonsmål: Informere og skape engasjement blant ansatte og innbyggere.

Delmål:

- trygge innbyggere og ansatte i prosessen
- inspirere til deltakelse i debatten
- oppmuntre til delingskultur mellom kommunene

Verdier:

Åpen: For å nå målet om engasjement, involvering og delingskultur er åpenhet første bud.

Åpenhet skaper tillit og er helt nødvendig.

Ærlig: Selvfølgelig. For å nå målet om å komme fram til det beste sluttresultatet, må alle kunne være ærlige om fordeler og ulemper med de ulike løsningene.

Raus: To betydninger. Raus i form av mengde informasjon – ofte og jevnlig.

Raus overfor samarbeidspartnerne og de med andre meninger – løft blikket, tenk helhet og se målet.

Ønsket etterlatt inntrykk hos innbyggere og ansatte når prosessen er gjennomført:

Politikerne har landet på den beste løsningen.

KARTLEGGING OG ANALYSE

En kommune har mange interessenter. Disse vil i varierende grad ha behov for, og ønske om, å få informasjon og en mulighet til å påvirke prosessen. Vi prioriterer ansatte og innbyggere som de viktigste å rette kommunikasjonstiltak mot fordi det er disse som blir berørt mest, men det er samtidig viktig å ha definert de andre gruppene som kan ha interesse for prosessen:

- Fremtidige innbyggere
- Fremtidige ansatte
- Nabokommuner
- Alle andre norske kommuner
- Fylkeskommunen
- Fylkesmannen
- Organisasjoner
- Lokalt næringsliv
- Leverandører til kommunene
- Media
- Regjeringen
- Stortingspolitikere

Blant alle disse menneskene vil vi finne hele spekteret av følelser, fra null interesse til et sterkt engasjement. Kunnskapsnivået om reformen vil variere stort. Noen vil ønske å overbevise andre om sitt syn, mens andre er åpne og mottagelige for informasjon.

KANALER

For å nå alle, må vi benytte oss av mange ulike kanaler. Vi må være der målgruppene er, og det naturlige er at vi først og fremst bruker de kanalene som allerede eksisterer og hvor de ulike målgruppene er vant til å få informasjon:

- Kommunenes egne nettsider
- Intranett
- E-post til ansatte
- Facebook og Twitter
- Media (spesielt GD og NRK HO)
- Annonser
- Brosjyrer til husstandene
- Oppslag og enkle informasjonsfoldere ved butikker, bibliotek og andre lokale samlingspunkt.
- Allmøter for ansatte
- Folkemøter for innbyggere

Det er viktig å skape rom, både fysisk og på nett, hvor det er mulig å stille spørsmål om reformen og få klare svar. Informasjonsbehovet vil være enormt hos enkelte, og om ikke dette behovet dekkes med faktaopplysninger fra involverte aktører, vil det bli rykter og feilinformasjon som får sette dagsorden.

Det anbefales å opprette en felles nett- og Facebook-side. På nettsiden kan all informasjon om kommunereformen fra de fire kommunene samles, slik som politiske vedtak, møtereferater, innbyggerhøringer, opplysninger om folkemøter, informasjonsmateriell og lignende. Fellessiden og kommunesidene bør linkes til hverandre, og man kommer til fellessiden via kommunenes egne nettsider.

Facebook er en lett tilgjengelig arena for informasjon, dialog og debatt. Kommunene har allerede sine egne Facebook-sider, men anbefalingen er å opprette en felles for kommunereformen.

TALSPERSONER

Kommunereformen er et politisk drevet prosjekt, og det er viktig at det er lokalpolitikere i den enkelte kommune som står fram som talspersoner overfor innbyggerne gjennom hele prosessen. Administrasjonen hjelper til med praktisk bistand og tilrettelegging, men det er politikere som eier prosessen.

Internt blant de ansatte er det et administrativt ansvar å sørge for god kommunikasjon, informasjon og involvering av ansatte. Dette ansvaret følger linjene og ligger hos ledere på alle nivå.

SPRÅK

Språket er viktig. Ikke bruk fremmedord og kronglete formuleringer. Klart, tydelig og rett på sak. Ikke vær redd for å gjøre budskapet for enkelt. Husk at for mange er dette første gang de hører om kommunereformen, og det er grenser for hvor mye informasjonen man klarer å ta inn på en gang.

BUDSKAP OG FASER

Kommunikasjonen bør bygge på tydelighet og åpenhet. Prosessen kan deles inn i faser, og i den første fasen er det viktigste å nå alle med basisinformasjonen: AT det pågår en prosess med kommunereform, AT politikerne ønsker innspill og AT det er lett å finne mer informasjon for de som ønsker det.

Det er nødvendig for prosessen at man klarer å skape en grunnleggende forståelse hos innbyggerne om at spørsmålet om kommunesammenslåing er kommet på dagsorden fordi kommunene er pålagt av regjeringen å utrede det. Vær også tydelig på at målet er å finne en best mulig kommunestruktur for framtida, det holder ikke bare å se på hva som fungerer i dag.

I den første fasen ønsker politikerne mest mulig engasjement og innspill fra innbyggerne. En konstruktiv debatt med tydeliggjøring av fordeler og ulemper, konsekvenser, risiko og muligheter er en konstruktiv tilnærming og til faktisk hjelp for politikerne. Harde fronter bringer ikke prosessen framover og vil ikke hjelpe til med å nå målet – trygghet for at den løsningen man ender på virkelig er den aller beste.

For å klare å kommunisere godt med de ulike målgruppene, er det viktig at man klarer å sette seg inn i deres ståsted. Hvor er de følelsesmessig og hva er de opptatt av? Jo bedre man kjenner gruppen man kommuniserer med, jo lettere er det å få til en god og konstruktiv dialog. Før noe skal kommuniseres, ta følgende gjennomgang:

1: Hva vet denne målgruppen om kommunereformen og prosessen fra før? Det er viktig å begynne med det helt grunnleggende, så alle har de samme forutsetningene fra start.

2: Hva tenker og føler denne målgruppen om kommunereformen? Jo bedre du kjenner mottakeren, jo lettere er det å tilpasse budskapet. Forbered deg, så du kan møte hele følelsesspekteret fra bekymring og frykt, til likegyldighet og entusiasme.

3: Tenk på språket. Hva slags ord bruker du? Forstår mottakeren hva du sier?

4: Hva er kjernebudskapet ditt? Hva er det du egentlig vil ha fram?

Med mange ulike personer som skal uttale seg og informere om reformen, kan det lett oppstå misforståelser, noe som igjen blir til forvirring hos mottaker. Det er derfor viktig at alle kan enes om et kjernebudskap og at det foreligger en felles forståelse hos aktørene for at informasjon og kommunikasjonstiltak bør koordineres mellom kommunene. Det bør være samsvar i informasjon som gis til ansatte og innbyggere, uavhengig av kommunegrenser.

INNBYGGERE

I Lov om fastsetjing og endring av kommune- og fylkesgrenser (inndelingslova) står følgende under § 10. Innbyggjarhøyering :

“Kommunestyret bør innhente innbyggjarane sine synspunkt på forslag til grenseendring. Høyringa kan skje ved folkerøysting, opinionsundersøking, spørjeundersøking, møte eller på annan måte.”

Sentio Research gjennomførte høsten 2014 en undersøkelse om kommunereformen på oppdrag fra Fylkesmannen i Oppland. 200 personer i et representativt utvalg i alderen 15 år og eldre deltok fra hver kommune. Resultatene for de fire kommunene viser at litt under halvparten mener spørsmålet om kommunesammenslåing er viktig eller svært viktig, og like mange, eller litt færre, ønsker å bli involvert i prosessen. På spørsmål om på hvilken måte de helst ønsker å bli involvert, ble folkemøter rangert som den viktigste, i alle de fire kommunene.

Ringeby og Øyer gjennomførte folkemøter i januar og mars, Gausdal og Lillehammer planlegger å ha sine i april og mai. I denne første fasen er hensikten med folkemøtene å informere om bakgrunnen for prosessen, svare på spørsmål og høre med innbyggerne hva som er viktig for dem at politikerne tar med seg i den videre prosessen. Tilbakemeldingene fra de som kom var at folkemøter var noe de ville ha mer av framover.

Temabaserte folkemøter er en variant. Man kan eksempelvis invitere noen med samfunnsplanleggerkompetanse til å tenke høyt om muligheter og fremtidsvisjoner. Åpne møter rettet mot spesielle målgrupper er et annet alternativ. Her kan man konsentrere seg om utvalgte, og for målgruppen spesielt interessante, sider ved kommunereformen.

UTFORDRINGER

Innbyggere i en kommune er ikke en ensartet gruppe, men kan deles inn i mange grupperinger. Dette kommer jeg tilbake til, først noen forventede utfordringer blant innbyggere generelt sett:

Utfordring 1: Innbyggerne ser ikke vitsen med noen kommunereform

Verste utfall: Manglende engasjement og likegyldighet.

Beste utfall: Engasjerte innbyggere som kommer med innspill og deltar i debatten.

Tiltak: - Gi faktainformasjon. Kunnskap kan øke interessen.

- Vær tydelig på fordeler og ulemper med dagens organisering
- Presenter fremtidsvisjoner: Hvordan er det om 10 år, 20 år med dagens kommunestruktur? Hva om vi slår oss sammen?
- Tydelig kommuniser at politikerne ønsker innspill, det nytter å engasjere seg, du kan påvirke resultatet.
- Ikke overøst, men gi tydelig og akkurat nok informasjon til at det trigger interessen for å finne ut mer.

Utfordring 2: Innbyggerne er bare interesserte i egen kommune.

Verste utfall: Maktkamp, ser nabokommunene som motstandere som må overvinnes.

Beste utfall: Nettopp av hensyn til egen kommune, er man åpen for nye løsninger for framtida.

Tiltak: - Igjen, faktainformasjon. Peke fremover. Vil dagens kommune klare å levere gode tjenester i framtida? Må det endringer til? Helt essensielt å få svar på en del spørsmål her. Vil det, som regjeringen sier, bli bedre tjenester i en større kommune? I så fall hvorfor? Og på hvilken måte vil det gagne den enkelte innbygger?

Utfordring 3: Usikkerhet for framtida

Verste utfall: Rykter, spekulasjoner og uro blant innbyggerne.

Beste utfall: Alle føler trygghet for at prosessen som pågår er i beste mening, for alle kommunene.

Tiltak: - Informasjon, ofte og jevnlig gjennom hele prosessen.

- Trygghetsfølelse er avhengig av tillit til de som informerer, og til politikerne som driver prosessen. Den tilliten må man selv gjøre seg fortjent til, gjennom det man sier og det man gjør. Tillit tar lang tid å bygge opp og kort tid å rive ned. Viktig for involverte aktører å være bevisst på.

(spesielt Øyer, Gausdal, Ringeby):

Utfordring 4: Frykt for å havne «i utkanten» eller «bli slukt»

Verste utfall: Er negativ til reformen per definisjon.

Beste utfall: Er åpen for prosessen og vil høre mer om både fordeler og ulemper.

Tiltak: Her må lokalpolitikere fra de minste kommunene selv være tydelige på hvorfor de ønsker denne prosessen. Hva er fordeler og ulemper? Hva risikerer man ved å fortsette som i dag?

Utfordring 5: Hvordan media vinkler sine saker om prosessen

Verste utfall: Media forsterker konflikter, spisser uenigheter og formidler faktafeil.

Beste utfall: Medias dekning bidrar til engasjement og er en viktig formidler av fakta.

Tiltak: Media er en viktig kanal, fordi den når mange og har stor troverdighet. Hjelp journalister med å finne informasjon slik at det som blir publisert er korrekt. Vær bevisst at når du snakker med en journalist, snakker du ikke bare til den ene personen – du snakker til alle leserne. Ta en kontrollrunde i hodet på om du da kanskje vil formulere deg litt annerledes?

I den grad det er mulig, jobb for at informasjonen som formidles av media og den som blir gitt til ansatte og innbyggere er relativt koordinert både med tanke på tid og innhold.

Utfordring 6: Tidsplanen

Verste utfall: Innbyggere og ansatte frykter stram tidsplan gjør prosessen dårlig

Beste utfall: Trygghet for at kvaliteten ivaretas og stram tidsplan gir effektivitet

Tiltak: Partiene bør oppfordre og legge til rette for at alle som står på lister til årets kommunevalg setter seg grundig inn i kommunereformen og deltar i samfunnsdebatten. Det planlegges en felles listesamling i juni. Åpen og tydelig informasjon hele veien og involvering fra start gir bedre forståelse og tillit til prosessen som pågår.

Utfordring 7: Enkeltpersoner og grupperinger har tatt standpunkt på forhånd

Verste utfall: Solo-utspill og en debatt preget av argumentasjon for eget syn.

Beste utfall: Alle forstår at nå er det tid for å lytte, opplysning og samarbeid.

Tiltak: Bevisstgjøre aktørene på ansvaret enhver har for at denne fasen med utredning og avklaringer blir så god og konstruktiv som mulig. Samarbeid og evne til å løfte blikket helt essensielt for å nå målet: Trygghet for at man har funnet den beste løsningen for innbyggere og ansatte i alle de fire kommunene. Skepsis til eller begeistring for kommunesammenslåing til tross – fasiten er det ingen som sitter på. Ikke ennå.

Noen utvalgte målgrupper:

Lokalpolitikere: En særstilt målgruppe. Det er lokalpolitikerne som driver prosessen og tar avgjørelsene. Lokalpolitikere er vant til å engasjere seg og gi uttrykk for sine meninger. Ofte velger de bevisst å provosere og spissformulere for å fremstå tydelig i en sak. Samtidig har de et arbeidsgiveransvar overfor en annen viktig målgruppe i denne prosessen, nemlig de ansatte i kommunene. Mange ansatte vil kunne føle usikkerhet i denne perioden. Lokalpolitikere sitter med et ekstra stort ansvar, også for å gi trygghet i denne prosessen, og det er det viktig at de er bevisste på.

Ungdom: Årsaken til at kommunereformen i det hele tatt er igangsatt, er planlegging for framtida. Det er derfor ekstra viktig å fokusere på ungdom i denne prosessen. Hva tenker de?

Lokalt næringsliv: Viktig for kommunene, og en gruppe som bør få god informasjon underveis.

Jakt/fiske: Vi vet at de som er opptatt av jakt - og fiskerettigheter er spesielt interesserte i konsekvenser rundt dette ved en eventuell kommunesammenslåing. Viktig gruppe å gi god informasjon.

DE ANSATTE

Omstilling og perioder med usikkerhet er krevende, og i en periode hvor man diskuterer å slå sammen

kommuner vil helt sikkert noen bli engstelige for hva dette kan komme til å bety for dem. Målet må være at arbeidsmoralen skal være god og kommunale tjenester leveres på akkurat samme høye nivå som til vanlig. Da bør det legges inn litt ekstra innsats for å ivareta de ansatte i denne perioden. For folk er forskjellige. Noen ser endring som en mulighet, andre som en risiko. For enkelte kan en endring i arbeidshverdagen oppleves som en krise. Ved at de ansatte får rom til å si sin mening og føle at de får delta ved avgjørelser som tas, vil de lettere kunne føle eierskap til prosessen og at de har påvirkningskraft over sin egen situasjon og framtid.

De ansatte er de nærmeste til å være ambassadører for kommunereformen, på godt og vondt. "Det er den som har skoen på som vet hvor den trykker" heter det, og de kommuneansatte stiller med ekstra stor troverdighet overfor andre innbyggere i denne saken. Det de ansatte formidler av tanker, meninger og informasjon vil bli tillagt ekstra stor vekt. Dersom de ansatte får lite eller feilaktig informasjon, vil ringvirkningene kunne bli store. Motsatt, om de ansatte føler trygghet i prosessen og jevnlig får oppdateringer, vil de kunne være gode formidlere av faktabasert informasjon.

UTFORDRINGER

Nye utfordringer vil dukke opp fortløpende gjennom hele prosessen, men noen kan man allerede se for seg og forberede forebyggende tiltak for:

Utfordring 1: Usikkerhet rundt egen jobbsituasjon

Verste utfall: Uro blant ansatte, tillitsvalgte og fagforeninger. Kompetanseflukt.

Beste utfall: Trygge ansatte som synes prosessen er spennende og gir muligheter.

Tiltak: Snarest mulig definere og avklare hvilke konsekvenser reformen *kan* få for de ansatte, og fortløpende informere om det man vet så langt. Hva slags muligheter og utfordringer vil en sammenslåing kunne gi? Ulemper og fordeler? Hvilke arbeidsplasser kan eventuelt bli berørt, og hvem vil uansett ikke merke noen praktisk forskjell?

Utfordring 2: Motstand mot endring

Verste utfall: Negativt snakk, rykter, konflikter og dårlig arbeidsmoral. Krisefølelse.

Beste utfall: Det er forståelse for hvorfor prosessen er i gang, kanskje blir ny løsning bedre enn i dag.

Tiltak: Det er på ingen måte slik at det går an å styre all informasjon gjennom formelle og planlagte kanaler. Organisasjonsstruktur og kultur har mye å si for informasjonsflyt og kommunikasjon, og innad i de fire kommunene må vi regne med at det kan være store ulikheter. I en periode med usikkerhet er det ekstra viktig at ledere er synlige, tilgjengelige for spørsmål, åpne med informasjon og aktive med å oppklare faktafeil og misforståelser. Da kan man redusere risikoen for negativ synsing og spekulasjoner. Åpenhet er beste medisin mot rykter. Det er også viktig at ledere lytter til spekulasjoner og tar dem på alvor i denne perioden. Det er bedre å få motforestillinger fram i lyset enn å feie dem under teppet.

En leder er den nærmeste til å kjenne sine ansatte, og det er viktig å være bevisst på at ikke alle oppfatter alt likt. Mange konflikter, misforståelser, gjentatte spørsmål og oppklaringsrunder kan unngås om man i denne perioden er litt ekstra lydhør og har ekstra fokus på informasjon og kommunikasjon. Å legge til rette for dette, er et lederansvar.

Utfordring 3: Sterke personligheter med bastante, forutinntatte meninger

Verste utfall: Påvirker de rundt seg negativt og vanskeliggjør dialog og en løsningsorientert prosess.

Beste utfall: Sterke personligheter påvirker de rundt seg til deltakelse og engasjement.

Tiltak: Det blir et lederansvar å involvere ansatte, slik at de får bruke engasjementet på en konstruktiv måte. Viktig å fokusere på at målet er felles, selv om man har ulike meninger. Tilgang til fakta og aktiv handling gir generelt mer eierskapsfølelse til pågående prosesser enn en passiv tilskuerrolle. Opprette

idèbank på enkelte avdelinger – hvordan forme fremtidens arbeidsplass? Politikerne ønsker innspill, dette kan også komme fra ansatte.

Utfordring 4: Ulike arbeidsmåter, ønsker og agenda hos de fire kommunene

Verste utfall: Et anstrengt samarbeidsklima der alle verner sitt eget arbeid og egne interesser.

Beste utfall: Delingskultur og vilje til å se mot et felles mål.

Tiltak: - Husk visjonen: «Gode alene – enda bedre sammen?». Det er det prosessen nå handler om.

Før det kan konkluderes, må det utredes. For at man i ettertid skal kunne si at løsningen man endte på virkelig var den beste, må alle vite med seg selv at jobben man gjorde var grundig og god. Det er nå den jobben skal gjøres. Løft blikket og tenk helhet – fokuser på målet.

- Ledere på alle nivå må hjelpe sine ansatte til å få en forståelse for hvorfor denne prosessen er satt i gang. Uten den forståelsen i bunnen, blir det tungt å skape noe særlig engasjement og lyst til involvering.

KORTFATTET KOMMUNIKASJONSPLAN

Kommunikasjonsmål: Informere og skape engasjement blant ansatte og innbyggere.

Delmål:

- trygge innbyggere og ansatte i prosessen
- inspirere til deltakelse i debatten
- oppmuntre til delingskultur mellom kommunene

Visjon: Gode alene – enda bedre sammen?

Verdier: Åpen, ærlig, raus

STRATEGISKE GREP:

Informere bredt, litt til alle. Gjøre det lett å oppsøke mer informasjon.

Lytte.

Ekstra oppfølging av spesielle målgrupper.

Forberede seg på kjente utfordringer.

Fokus på involvering og tid til dialog, selv om tidsplanen er stram.

Koordinere kommunikasjon og tiltak på tvers av kommunegrensene.

Hver kommune informerer sine egne, men enighet om noen felles grep og et kjernebudskap.

Oppfordre til samarbeid og delingskultur.

KJERNEBUDSKAP:

Første fase: Vi er pålagt å utrede, og det skal vi gjøre nå. Dette er ikke tiden for å ta standpunkt. Hjelp oss med innspill slik at politikerne får en god oversikt over fordeler og ulemper og hva innbyggerne mener.

Denne fasen bør bære preg av å lytte.

Andre fase: Når utredningene er gjort er det tid for debatt for og imot. Dette er fasen for å ta standpunkt og argumentere for eget syn.

Ønsket etterlatt inntrykk hos innbyggere og ansatte når prosessen er gjennomført:
Politikerne har landet på den beste løsningen.

TILTAKSPLAN INNBYGGERE:

*Fremdriftsplanen legges lett tilgjengelig på nett, slik at alle ser hva som skjer når i prosessen. Vise og fortelle om den i møter med innbyggerne.

*Hver enkelt kommune definerer og prioriterer målgrupper. Noen spesielt viktige:

Ungdom: Hva tenker de om framtidens kommune?

Besøke videregående skoler.

Ungdomsskoler?

Ungdomsråd

Finne ut: Hvem kan best snakke med og til ungdom så de blir interessert og engasjert?

Næringsliv: Ordfører/næringsjef bør holde god kontakt med det lokale næringsliv.

Temamøter/åpne møter? Hva er næringslivet opptatt av, innspill til prosessen?

Jakt-og fiske:

Avklare viktige spørsmål og konsekvenser ved en kommunesammenslåing.

Holde tett kontakt med fjellstyrene og øvrige interesserte. Temamøter/åpne møter?

Media: Etterstreb et godt forhold til journalister. Media er en viktig kanal til veldig mange.

Hjelp journalistene slik at de får tilgang på korrekt informasjon og rett opp umiddelbart om noe skulle være galt, slik at ikke feilen forplanter seg.

*Folkemøter, gjerne med lokale varianter og tema. Presentere fremtidsvisjoner der ulike samfunnsaktører får synse, spekulere, leke og tegne visuelle bilder: Forskjell på å leve i en stor og liten kommune. Hvordan ser ulike grupper for seg at vi har det om 10, 20 og 30 år?

*Når resultatene av utredningene foreligger, bør alle kommunene arrangere folkemøter samtidig for å informere og svare på spørsmål. Hver kommune produserer kortfattet og lettforståelig faktainformasjon som legges på nettsiden. Enkle foldere kan trykkes opp og legges på bibliotek, servicetorg, andre lokale samlingspunkt. Formål: Tydeliggjøre fordeler og ulemper ved en kommunesammenslåing og ved å fortsette som i dag.

*Ha fokus på å tilpasse budskapet til de ulike kanalene og målgruppene.

* Koordinere aktiviteter og informasjon på tvers av kommunegrensene.

*Formidle at engasjement nytter! Legg til rette for ulike former for innbyggermedvirkning, der målet er at innbyggerne skal si hva de er opptatt av at politikerne skal ta med seg inn i prosessen. Det må skapes treffpunkt mellom innbyggere og politikere, både fysisk og på nett.

- Folkemøter
- Innbyggerhøringer
- Brukerundersøkelser
- Fokusgrupper
- Idedugnad
- Snakk med en politiker!

- Send e-post

*Opprette en felles nett- og Facebookside.

*Lokalpolitikere har ansvar for å dra i gang debatten og skape engasjement hos innbyggerne. Dette kan de gjøre ved å bruke Facebooksiden aktivt, skrive innlegg på den og dele. Møte opp på folkemøter og komme med innlegg. Skrive kronikker, gjerne i fellesskap, og på tvers av kommunegrenser og partier.

*I alt du sier og gjør, ha fokus på at det må finnes en stor grad av tillit mellom deg og den/de du kommuniserer med. Bare om det finnes tillit vil innbyggerne kunne stole på at politikere tar gode avgjørelser på vegne av oss alle. Viktige stikkord for å bygge tillit:

Synlighet- gjør deg relevant og synlig som talsperson

Konsistens – samsvar mellom det du sier og det du gjør, også over tid.

Åpenhet – hemmelighold og skjulte agendaer gir ikke tillit. Vær åpen om tvil og det du ikke vet.

Tilgjengelighet – vær mottagelig og lett tilgjengelig for spørsmål og innspill.

TILTAKSPLAN ANSATTE

* Kommunereformen bør framover være eget punkt på alle faste møter, på alle nivå i organisasjonen: Rådmannsgruppe/TO-ledermøter/avdelingsmøter. Hva er nytt/ spørsmål og svar. Fast punkt, uansett hvor mye eller lite det er å fortelle, det gir forutsigbarhet og tillit. Sett alltid av god tid til spørsmål.

***Dialogmøter** rådmannen har med hovedtillitsvalgte foreslås økt i hyppighet fra månedlig til hver fjortende dag.

***Faste allmøter** på rådhuset en gang i måneden med rådmann/ordfører. Dette bør skje etter formannskap og i forkant av kommunestyremøtene for å gi reell involvering. Allmøtene bør avholdes uansett hvor mye eller lite det er å fortelle. Ikke alle har mulighet til å komme, men vurderingen er at å arrangere allmøte på rådhuset er det beste man kan få til som fellesarena for ansatte. Allmøtene bør bygge på dialog. Det er teknisk mulig å sende møtene på web-TV og åpne for spørsmål fra ansatte andre steder via sms/chat. I så fall vil disse møtene også fungere som innbyggerinformasjon. Internt er eksternt – full åpenhet. Om dette iverksettes, anbefales det sterkt at det gjøres på samme måte i alle fire kommuner.

*Nyhetsbrev til alle ansatte sendes ut på e-post og legges ut på intranett i etterkant av allmøtene.

*Egne informasjons- og dialogmøter i enheter og avdelinger der behovet er størst.

Utredningsarbeidet kan være med å avdekke hvilke områder dette gjelder. Usikkerhet kan reduseres ved å gi informasjon om framdriftsplan og konkret beskjed om når man kan forvente å få svar på det man lurte på.

*Informasjonsmaterieell som lages til intern bruk legges slik at det fritt kan brukes på tvers av avdelinger og kommuner.

*Når utredningene er ferdige 1.juni, bør alle ansatte snarest få informasjon om hovedpunktene. Hva ser man nå av fordeler, ulemper og eventuelle endringer? Info på nyhetsbrev/intranett, egne møter der hvor man ser behovet vil være størst. Dette må planlegges. Info bør gis internt før eksternt.

*Koordinere informasjon. Gjør det til en vane å informere kommunikasjonsrådgiver om oppslag du vet kommer i media, for eksempel hvis du selv stiller til intervju i en sak. Da kan man forberede de

ansatte og om nødvendig samkjøre tidspunkt for informasjon internt. Det er veldig uheldig om de ansatte får viktige nyheter om seg selv og egen arbeidsplass gjennom media.

*Synlige og lyttende ledere på alle nivå. Å legge til rette for informasjon og kommunikasjon, både den formelle og uformelle, er et lederansvar.

*Ledere må ha radar for stemninger blant de ansatte, vær aktiv i forhold til å oppklare faktafeil og misforståelser. Åpenhet motvirker rykter.

*Ledere bør legge til rette for at medarbeidere kan få bruke engasjementet sitt konstruktivt, for eksempel i utredningsarbeid.

EVALUERING OG JUSTERING:

En strategi er et levende dokument som må justeres underveis. Det må gjøres løpende vurderinger av hvilke av disse tiltakene som skal iverksettes, og eventuelt når. Nye tiltak kan legges til etter hvert i prosessen når man ser behovene. Ulike kommuner kan ha ulike behov.

I etterkant av prosessen er det viktig med en evaluering for å se om vi oppnådde målet, og om tiltakene fungerte slik de var ment.

Felles kommunestyresamling 28. mai 2015 – innspill fra gruppene

Gruppearbeid 1

Gruppe	1 Hva kjennetegner gode og likeverdige tjenester i vår eventuelle nye kommune?	2 Hva kjennetegner en helhetlig og samordnet samfunnsutvikling i vår eventuelle nye kommune?	3 Hva betyr det for får eventuelle nye kommune å være bærekraftig og økonomisk robust?	4 Hvordan styrker vi lokal-demokratiet i vår eventuelle nye kommune?
2	Tjenester der folk bor God kvalitet i tjenesteyting	Godt utbygget infrastruktur Attraktive boområder Sentrene består og videre-utvikles Tilrettelegge for gode arbeidsplasser Større og samordnet innsats på næringsutvikling Fokus på miljø/klima	Positiv befolkningsvekst Attraktivt å bli/flytte hjem	Flere representert i kommunestyret Kommunedelsutvalg Større påvirkningsmuligheter i mot nasjonale myndigheter
3	Nærhet til tjenester (med fokus på oppvekstvilkår og eldreomsorg)	Bruke <u>hele</u> kommunen – med fokus på våre ulike styrker (turisme, landbruk og kultur) Felles arealforvaltning	Allsidig næringsvirksomhet Jordvern, natur- og miljøvern Attraktivt utdanningsforløp Stram økonomistyring	To-nivå forvaltning? (Oslo-modell) Alle partier må jobbe for at det velges kandidater fra <u>hele</u> kommunen Fjellstyrene opprettholdes som i dag
5	Linje/tjenester må være disponibelt innen nær rekkevidde Fagkompetansen tilgjengelig over alt – lokaliseres ikke bare i Lillehammer Hjemmebaserte tjenester tilgjengelig i hele kommunen	Ingen del av kommunen skal føle seg som utkant Ønske: "engelsk landsby» - nærhet arbeid – bolig – handel Livskraftige senter i alle deler, f eks Segalstad Bru, Ringebu, Øyer sentrum	Fullfinansiering av lovpålagte oppgaver Frie midler til utviklingsarbeid Raushet + effektivitet Utfordring: ulik lånegjeld og avgifter/gebyrer	Færre interkommunale selskaper, flere statlige og regionale oppgaver lagt til kommunen. Maktfordeling fylke - kommunen Jakt- og fiskerettigheter !?
6	Tjenester av <u>god</u> kvalitet Uavhengig av bosted, med visse samlokaliseringer (ved behov)	Opprettholde og videreutvikle stedsutvikling og gode nærmiljø Etablere større og spredte	Være innovative, og være i stand til å takle alle framtidige utfordringer selv	Utjevningsordning ved (de) første kommunevalg Formaliserte kommunedels-utvalg

		fagkompetanse- miljøer. Gjøre kommunen mer attraktivt – både nasjonalt og internasjonalt		
7	Tjenester må og vil utvikles (teknologisk) Oppfyller rettighetslovene Gode tjenestetilbud i <u>hele</u> kommunen Sterkere fagmiljø – trussel: mindre tverrfaglighet Større mulighet for fleksibilitet (ressurser)	Mer helhetlig næringspolitikk Felles kommune- og arealplan Stå sterkere overfor sentrale myndigheter	Høyere effektivisering – fare: økt byråkrati Politisk styring kan tas tilbake og blir viktigere	Trenger flere heltidspolitikere (frikjøp) Nye former for deltagerdemo-krati (kommunedelsutvalg) Sterkere lokalpartier
8	God tilgjengelighet Nok fagfolk – større fagmiljø med god kompetanse	God hverdagsmestring Arbeidsplasser Infrastruktur Samferdsell!!	Sentralisering +/- ? Velferdsteknologi Næringsutvikling – forenkle systemet – mindre byråkrati	Medbestemmelse – brukermedvirkning Møteplasser Utfordring: - Fordeling - Fjellet
9	Tjenester ytes der du bor ... ... med høy kvalitet og kompetanse Brukermedvirkning	Mer tyngde mot sentrale myndigheter – samordnet	Økonomisk styring: nye muligheter	Raushet fra Lillehammer Mer makt til utvalgene
10	Minimum lovpålagte tjenester F eks barnehageopptak, flytende eller faste opptak Må spres utover kommunen: barnehager, sykehjemsplasser, skoler Infrastruktur må være bygd ut i hele kommunen	Flere valgmuligheter i en større kommune Bo- og arbeidsområder Reiseliv – kan bli en superregion Viktig å ta vare på utkantstrøk Tenke helhetlig – vinn-vinn for by og bygd	Synliggjøre synergi ved å slå sammen kommuner Stordriftsfordeler må/skal gi gevinst Må tørre å si opp folk	Sørge for interessante saker i utvalg og formannskap Få til samarbeid de politiske partiene i mellom i de fire kommunene Opprette grende- /kommunedelsutvalg – kan f eks se på plansaker m.m.
12	Alle får den hjelpen/tjenester uavhengig av hvor de bor	Vi bruker det beste fra hver tidligere kommune Utvikling i alle deler av kommunen Felles arealplanlegging	Den nye kommunen har en god økonomi Mulighet for satsing Større handlingsrom	Større motkraft mot staten ved større enhet Frikjøp ved at det blir større reiseavstander Spørretime fra publikum, f eks ½ time før kommunestyremøte

<p>X (1, 4 eller 11)</p>	<p>Gode tjenester: kvalitet, bredde/volum, nærhet Likeverdige: lik kvalitet og bredde/volum Det vil fortsatt være forskjell i nærhet Noen tjenester er avhengige av nærhet, for andre tjenester er kvalitet og tilbud viktigst</p>	<p>Sterke fagmiljøer Helhetlig næringsplan « arealforvaltning « infrastruktur « miljøforvaltning Felles identitet og stolthet</p>	<p>Årlig overskudd på minst 2 % Stordriftsfordeler: - Administrasjon - Tjenesteproduksjon - Færre kommunestyreter Forenkling – redusert total administrasjon – enkel tilgang til tjenester</p>	<p><u>Minus:</u> større avstand risiko rundt etablerte mekanismer færre politikere <u>Pluss:</u> Mer interessante oppgaver Nye møteplasser (flere) lokale utvalg kan motvirke avstand Demokratisk kontroll på tjenesteproduksjon Oppgaver flyttes fra fylke til kommune Bedre påvirkning på helheten</p>
<p>Y (1, 4 eller 11)</p>	<p>Lokal tilgjengelighet - Fysisk - Nett Desentralisering av offentlig administrasjon, f.eks. - Landbrukskontor - Skattekontor Ivareta lokalkunnskap</p>	<p>Lokal stedsutvikling i alle sentra Rettferdig fordeling Opprettholde bosettingsmønsteret Større fagmiljø</p>	<p>Tilpassa spesialisering av tjenester - Helsetjenester - Barnevern Stimulator for lokal næringsutvikling - Eksisterende - nye</p>	<p>Utfordring: få beslutningstakere politisk Kommunedelsutvalg: nåværende kommunegeografi Næring og beslutning Eget fjellstyre</p>
<p>Z (1, 4 eller 11)</p>	<p>Tilgjengelighet, volum på tjenesten og kvalitet</p>	<p>Utnytte mulighetene i hele kommunen. Raushet. Eks. forvaltning av fjellområdene lokaliseres til ett sted.</p>	<p>Hvis vi er bærekraftige og økonomisk robuste har vi muligheten til å utvikle en bra storkommune</p>	<p>Partiene må ta ansvar for representasjon i distriktene. Bydelsutvalg? Høringsinstans?</p>

Gruppearbeid 2

Gruppe	1 Hva ønsker vi å oppnå med en eventuell ny kommune?	2 Hvilke viktige tema bør det gis svar på i en intensjonsplan?
1	<p>Vi er avhengige av større enheter for å ivareta samhandlingsreformen. Ønsker å få flere oppgaver og midler fra offentlig sektor.</p> <p>Vi skal være motor i Mjøsregionen. Felles næringsenhet for å skaffe regionen nye og attraktive næringsområder. Får slått sammen gjelda så smålåna blir sanert.</p>	<p>Rettigheter i fjellet. Skole, barnehage og eldreomsorg blir der de er. Utnytte og styre ledig kapasitet. Navn: Lillehammer Kommunevåpen: birkebeineren Stedsnavn vil bestå</p>
2	<p>Mål med ny kommune:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Motoren i innlandet • Bedre tjenestetilbud • Styrke fagmiljøene/kompetanse • Attraktiv arbeidsgiver 	<ul style="list-style-type: none"> • Navn • Kommunevåpen • Plassering av sentraladministrasjon (Lillehammer) • Bruk av rådhusene, servicetorg • Lokalisering av tjenesteadministrasjon (gjenbruk av lokaler) • Fond, gjeld og eierskap • Folkeavstemningen • Rettigheter og bruk av fjell/utmark • Ansattes rettigheter • Lokalisering av tjenester • Kommunestyret, antall
3	<ul style="list-style-type: none"> • Bedre ressursutnyttelse • Bedre fagmiljø • Flere oppgaver (f. eks. VGS, kollektiv transport, lokal rovviltforvaltning) • Styrket næringsutvikling • Befolkningsøkning 	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunnavn: Lillehammer • Antall repr. i kommunestyret (1 repr. pr. 1000 innb.) • Kommunesentrum (Storgata?) • Organisering av fjellstyrene (4 stk) • Organisering av forvaltning og plankart • «Grendeutvalg»? • Organisasjonskart over den fremtidige kommunen • Garanti for de kommunalt ansatte i sammenslåingsprosessen • Kraftselskap?
4 eller 9	<ul style="list-style-type: none"> • Samle og styrke kompetanse • Sikre og utvikle arbeidsplasser – næring/skole • Stolthet 	<ul style="list-style-type: none"> • Desentraliserte baser • Navn: «13»? • Servicekontor i 4 kommuner • Nytt kommunenavn/-våpen utarbeides • Forholdet til ansatte løftes opp og fram • Synliggjøre konsekvenser vedr. harmonisering skatter, gebyrer, avgifter, gjeld • Fjellproblematikk
5	<p>Rekruttering og beholde kvalifisert arbeidskraft for å sikre bedre tjenester, spesialtjenester</p> <p>Bedre politisk styring av interkommunale selskaper</p>	<p>Prioritere utarbeidelse av ny kommuneplan – samfunnsdel og arealdel</p> <p>Policy i forhold til ansatte – harmonisering av lønnsnivå</p> <p>Ta stilling til etablering av kommunedelsutvalg</p>

	<p>Bedre utnyttelse av arealer for etablering av næring og bolig. Vekst og utvikling i alle deler av kommunen Større tyngde for etablering av ny næringsvirksomhet</p>	<p>Håndtering av uenighet! Navn: Lillehammer/Sør-Gudbrandsdal? Kommunesenter: Lillehammer – sentraladministrasjon Politisk organisering: Kommunestyre/hovedutvalgsmo- dell med økonomisk ansvar og myndighet Plan for kommunestyre/formannskap og utvalg – gradvis reduksjon? Plan for samordning av gjeld/fond/gebyrer/avgifter/eiendomsskatt Reglement for frikjøp og godtgjøring av politikere – og dagmøter</p>
6	<p>Etablere en livskraftig, innovativ og attraktiv kommune i Sør-Gudbrandsdal med kvalitet til tjenestene til innbyggerne (se også svar på gruppearbeid 1)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Navn: «Lillehammer kommune» • Kommunevåpen: utlyse konkurranse, skape nytt med elementer fra alle • Kommunestyre – antall og sammensetning • Administrasjonssenter med innhold – hvilke funksjoner? • Plassering av tjenester og tjenesteenheter • Avklare særinteresser • Rådgivende folkeavstemning
7	<p>Se gruppearbeid del 1</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunnavn • Kommunesenter – Lillehammer • Forvaltning av statsallmenning • Kraftaksjer – skal ikke selges • Kommunevåpen • Ikke nytt rådhus • Fordeling av tjenester (desentralisert tjenestetilbud) • Harmonisering av kommunale avgifter/gebyrer
8	<p>Samdriftsfordeler – det beste fra 4-K (til sammen er vi spennende) Større fagmiljø – tiltrekke oss kompetanse Tiltrekke oss arbeidsplasser Bedre tilgang på spesialtjenester - logoped, helsesøster etc. Basere utvikling på kunnskap og forskning Styrke primærnæringen – landbruk/skog Ta vare på formelle/uformelle møteplasser</p>	<p>Rettigheter i fjellet! Samferdsel Nytt rådhus i Øyer/Tretten Navn: Sør-Gudbrandsdal / GLØR Desentraliserte servicekontor Kraftverk – fordeling? Arbeidsgiveravgift / overføringer Forebyggende arbeid</p>
9 eller 4	<ul style="list-style-type: none"> • Robuste – livskraftige og attraktive • Kommune mer lik regionen • Skape bedre og likere oppvekstvilkår • Skole/barnehagen • Spesialtilpassing og tidlig innsats • Mer næringsutvikling • Stedsutvikling i alle tettsteder • Landets beste på matkultur og matproduksjon 	<ul style="list-style-type: none"> • Formålet med sammenslåing • Administrativ organisering – stedsutvikling, stillinger/ansatte, arbeidsgiveravgift • Politisk organisering • Forhold til formue og gjeld – vedtatte tiltak/investeringer • Kommunnavn, senter, kommunevåpen • Sør-Gudbrandsdal kommune? Lågen?

	<ul style="list-style-type: none"> • Gode forutsetninger for grønn vekst • Felles bo- og arbeidsmarked / felles skatteinngang 	
10	<p>Større kraft til å møte framtidens krav og forandringer</p> <p>Lettere å rekruttere fagfolk, øke kompetansen</p> <p>Drive bedre og mer effektivt</p> <p>Samordne administrative ressurser – bedre tilbud til brukerne</p> <p>Bedre tjenester, spesielt innenfor sårbare områder - PPT, barnevern</p> <p>Lettere å bygge ut næringslivet – utnytte mulighetene vi har</p>	<p>Navnet på ny kommune</p> <p>Antall kommunestyrerepresentanter og politisk organisering</p> <p>Kommunevåpenet – hvordan skal det se ut?</p> <p>Skolestruktur</p> <p>Beliggenhet av kommunehuset</p> <p>Plassering av de enkelt funksjoner</p> <p>Prinsipp for tjenestetilbud</p> <p>Økonomi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eiendomsskatt - Arbeidsgiveravgift - Arealtilskudd landbruket - Gjeldssituasjon - Kraftleverandører - Kommunale avgifter - Interkommunale selskaper - Interkommunalt samarbeid med kommuner utenfor «de fire» - Ansatte, lønn, pensjon
11	<ul style="list-style-type: none"> • Må være konkret - eks. skatteoppkreving, barnevern, landbrukskontor desentraliseres til forskjellige kommuner • Rasjonell • Mer til tjenester, mindre til administrasjon • Tilskuddsordningene beholdes • Større slagkraft 	<ul style="list-style-type: none"> • Geografisk fordeling av administrasjonen • Konkret organisasjonsplan – <ul style="list-style-type: none"> - Politisk - Administrativt • Rullerende møtesteder • Beholde lokale fjellstyrer og rettigheter • Sentraladministrasjon – sted: Lillehammer – høy grad av desentralisering • Sør-Gudbrandsdal kommune • Fordeling av kraftaksjer • Fordeling av formue og gjeld • «Utjevningsmandat»
12	<p>Sikre gode tjenester til befolkningen</p> <p>Robust og bærekraftig økonomi</p> <p>Sikre tverrfaglig kompetanse i alle ledd</p> <p>Samordna arealplanlegging</p> <p>Sterkere enhet mot statlig detaljstyring</p> <p>Styrking av lokaldemokratiet</p>	<p>Navn på kommune</p> <p>Plassering av hovedadministrasjon (Lillehammer)</p> <p>Ansattes rettigheter</p> <p>Sammensetningen av folkevalgte</p> <p>Forholdet til tillitsvalgte/verneombud</p> <p>Lokale fjellstyrer/jakt-/fiskerettigheter, spesielt elg</p> <p>Samordning av gjeld/bankinnskudd</p> <p>Distriktsprofil/fordeling av tjenestesteder</p> <p>Felles kommunevåpen. Nytt, ulikt noen av de gamle, Lillehammer kan beholde birkebeineren som byvåpen</p> <p>Avstemningsregler ved folkeavstemning</p> <p>IKS</p>

Utdrag fra notat / utredning om interkommunalt samarbeid

Utarbeidet av rådmann i Gausdal Rannveig Mogren og rådmann i Ringebru Per H. Lervåg

Oversikt over samarbeid

Kommunene i Lillehammerregionen har samarbeidet gjennom mange år og opprettet flere interkommunale selskaper og samarbeidsrelasjoner. Renovasjonsselskapet GLØR ble etablert allerede i 1983. Samarbeidet skjøt fart i 2001 da grunnlaget for 3:1-samarbeidet ble lagt, under mottoet: **"Hva har vi tre av som vi kan klare oss med en av?"** I 2003 opprettet kommunene et felles IKT-selskap, Ikomm, og besluttet at kommunene, så langt det var mulig, skulle ha felles dataprogrammer innenfor alle fagområdene. Felles fagprogrammer gir grunnlag for bedre samhandling mellom fagpersonell.

Mye samarbeid skjer på prosjektnivå og som løpende, faglig samarbeid. Det er også opprettet fellesenheter som leverer tjenester til alle tre kommunene i Lillehammer-regionen. På helseområdet ble det i forbindelse med innføring av samhandlingsreformen i 2012, og i samarbeid med sykehuset, etablert en helseregion bestående av alle fire kommunene. I 2014 og 2015 har også Nord-Fron og Sør-Fron trådt inn i noen av ordningene (legevakt natt og helg, og plasser for øyeblikkelig hjelp).

Det er et utstrakt politisk samarbeid i regionene. Regionrådene er et eksempel. I Lillehammer-regionen er det også minst ett felles formannskapsmøte i året. Og som regel har det også vært en felles kommunestyresamling på møteplanen. Dette styrker samarbeidet og forankrer prosjektene. Rådmennene i Lillehammerregionen møtes minst 1 gang i måneden.

I og med at det er et omfattende samarbeid i 3:1 kommunene i Lillehammer-regionen hadde en forrige kommunestyreperiode en felles kommunestyresamling med tema eierskap. Det resulterte i en felle sak til kommunestyrene om eierstrategi. I hver kommune ble eierstrategien fulgt opp med en eiermelding.

I Midt-Gudbrandsdal har det bare unntaksvis vært felles formannskapsmøter. Rådmennene har faste samarbeidsmøter og koordinerer driften av fellesprosjektene i begge regionene. Midt-Gudbrandsdal for Ringebru del er alle samarbeidsordningene underlagt politisk styring i felles representantskap.

Her gis en kort oversikt over status for våre fire kommuner når det gjelder interkommunalt samarbeid. Selv om mange avtaler og prosjekter er med, vil det alltid være en del faglig samarbeid, både formelt og uformelt, som er kortvarig og situasjonsavhengig. Oversikten er derfor ikke uttømmende. Vi har ikke tatt med stiftelser eller alle selskaper som en eller flere av kommunene har aksjer i. Blå kryss viser felles samarbeidsarenaer, røde kryss markerer separate samarbeid i Midt-Gudbrandsdalen.

Pr. 24.10.2014

Regionråd og annet politisk samarbeid

Regionråd

Felles regionrådsmøter

Felles kommunestyremøter

Felles formannskapsmøter

Byregionprosjektet

Administrativt samarbeid

Rådmannsutvalg

Felles økonomienhet - regnskap, lønn, fakturering

Innlandet Revisjon

Fellessenhet skatt, innfordring og arbeidsgiverkontroll

Fellessenhet regnskaps- og skatteoppkreverkontor

Privat sekretariat for kontrollutvalgene i Midtdalen

INNOFF Innkjøpsamarbeid, felles anbud

IKOMM AS

Samarbeid om større datasystemer

IT-tjenester på applikasjoner

Interkommunalt arkiv, IKA Opplandene

Geodata-samarbeid

Næringsutvikling

Regional næringsenhet

Nettverk næringsrådgivere

Lillehammer og Gudbrandsdal kunnskapspark. AS

Østnorsk Filmsenter

Film3

Regional næringsplan

Felles næringskonsulent

Frya Industrianlegg

Samferdsel

Frya Flyplass

Landbruk

Felles landbrukskontor (jord- og skogbruk)

Reiseliv, natur og kultur

Visit Lillehammer. AS

Nasjonalparkkommunene – sekretariat

Fjellregionsamarbeidet

Snowball næringsklynge

Gudbrandsdalsmusea AS

Brannvesen

Felles brann- og feiertjenesten

Renovasjon

Felles renovasjonsselskap

Frya Renseanlegg

Type samarbeid § i kommuneloven	Lillehammer	Gausdal	Øyer	Ringebu	Sør-Fron	Nord-Fron	Kommentarer
Avtale	x	x	x	x	x	x	
Uformelt	x	x	x	x	x	x	
Uformelt	x	x	x				
Avtale	x	x	x				
Vedtak	x	x	x	x	x	x	
Uformelt	x	x	x	x	x	x	
§ 28-1 b.	x	x	x				
IKS	x	x	x			x	
§ 28-1 b.	x	x	x			x	
§ 28-1 b.				x	x		
Kontrakt				x	x	x	
§ 27	x	x	x	x	x	x	
AS	x	x	x				
	x	x	x				
				x	x	x	
IKS	x	x	x	x	x	x	Oppland
§ 28-1 b.	x	x	x	x	x	x	
§ 28-1 b.	x	x					
uformelt				x	x	x	
AS	x	x	x	x	x	x	
AS	x	x	x				
AS	x	x	x				
Vedtak	x	x	x				
				x	x		
§ 27				x	x		
§ 27				x	x		
§ 28-1 b.	x	x	x	x	x		
AS	x	x	x	x	x	x	
		x					6 kommuner
				x	x	x	
Vedtak	x	x	x	x	x	x	
AS			x	x	x	x	
LRB § 27							
MGB § 27	x	x	x	x	x	x	
GLØR IKS							
MGR § 27	x	x	x	x	x	x	
				x	x	x	

Pr. 24.10.2014

Energi

Lillehammer og Gausdal Energiverk Holding AS - LGE

AS

Lillehammer
Gausdal
Øyer
Ringebu
Sør-Fron
Nord-Fron

x x

Gudbrandsdal Energi (GE)

AS

x x x x

Eidsiva Energi AS

AS

x x x

Kompetanse, utdanning og opplæring

Voksenopplæring, enkeltpersoner - skriftlig avtale

Vedtaks

x x x

Midt-Gudbrandsdal PP-rådgivningstjeneste

§ 28-1 b.

x x x

OPUS karrieresenter

x x x x x x

Karriereveiledning/YOU-kordinator

Vedtaks

x x x x x x

Ledernetverk barnehage

Uformelt

x x x x x x

Kompetanse - utdanning og forskningsfondet Oppland

AS

x x x x x

AS

x x x

Helse

Samfunnsmedisin og offentlig legearbeid (vedtak, ikke realisert)

x x x x

Miljørettet helsevern

§ 28-1 b.

x x x x

Legevaktsamarbeid

§ 28-1 b.

x x x x x x

Intermediære senger, øyeblikkelig hjelp-senger

§ 28-1 b.

x x x x

Kreftkordinator

§ 28-1 b.

x x x x

Frisklivsentral

§ 28-1 b.

x x x x

Samhandlings- og utviklingsenhet

§ 28-1 b.

x x x x

Idrett i skole

§ 28-1 b.

x x

Folkehelsekordinator

§ 28-1 b.

x x x

Gudbrandsdal krisesenter IKS

IKS

x x x x x x

Barnevern

Midt- Gudbrandsdal Barnevernskontor

§ 28-1 b.

x x

Ungdom

Ung i Midtdalen

§ 28-1 b.

x x x

UFO

Vedtaks

x x x

UKM

§ 28-1 b.

x x x

Felles ungdomsråd

x x x

Kommentarer

Kilde: ØF-rapport 10/2014: Gode i hop – samspill og samarbeid mellom Lillehammer og omland (ByRegionprogrammet)

UTREDNINGSRAPPORTENE

- *for kommunereformen*

Kortversjon av utredningene som er gjort i forbindelse med kommunereformarbeidet i Gausdal, Lillehammer, Ringebu og Øyer våren 2015. Rapportene er publisert i sin helhet på den enkelte kommunes nettside, se under overskriften «Kommunereform».

Innholdsfortegnelse

Innledning	50
1 Barnehage	51
2 Skole.....	51
3 Pleie og omsorg	51
4 Lokalisering av administrative tjenester.....	52
1. Tekniske tjenester.....	52
2. Landbruk	52
3. Kultur	52
4. Helse og sosial.....	52
5. Økonomi, merkantil, sentraladministrasjonen.....	53
6. Kompetanse og rekruttering.....	53
5 Konsekvenser for ansatte	53
7 Rettigheter og forvaltning i statsallmenninger.....	53
8 Samferdsel	54
9 Arealbruk	55
11 Interkommunalt samarbeid	55
12 Befolkning, bo- og arbeidsmarked.....	56
13 Kommuneøkonomi	57
14 Innsparingspotensial – politisk og administrativ ledelse og styring	57
15 Politisk organisering og lokaldemokrati	58
16 Næringsutvikling	58
18 Lokalkirkelig arbeid.....	59
Kommunereform – oversikt over utredninger og notater	60

Innledning

Her presenteres et sammendrag av alle utredninger som er foretatt i forbindelse med kommunereformen i Gausdal, Lillehammer, Ringebu og Øyer. Sammendraget er basert kun på forfatternes egne oppsummeringer og konklusjoner. Teksten er redigert slik at innholdet skal være så kortfattet og lettforståelig som mulig, men meningsinnholdet er ikke endret.

Alle utredningene er i sin helhet publisert på nettsiden **Gode alene – enda bedre sammen?** Dette er en informasjonsside som de fire kommunene driver i fellesskap. Tilgang hit skjer enklest via den enkelte kommunes forside, under overskriften **Kommunereform**.

Det er totalt 15 utredninger, nummerert fra 1- 18 (noen har utgått, se egen oversikt på siste side). Arbeidet med utredningene har foregått på litt ulikt vis: Noen er resultater av gruppearbeid, andre er skrevet med

utgangspunkt i samfunnsanalysen som ble gjennomført i Byregionprogrammet høsten 2014, og en er utarbeidet av ekstern konsulent. Utredning 18 Lokalkirkelig arbeid er skrevet på eget initiativ fra Kirkelig fellesråd.

I sum håper vi disse rapportene gir et godt faktagrunnlag for det videre arbeidet med kommunereformen.

Sekretariatet
3.juni 2015

1 Barnehage

Kommunene er ulikt organisert, og utredningsgruppa understreker at fordeler og ulemper derfor vil oppfattes ulikt fra kommune til kommune. Men behovet for barnehageplasser vil være uavhengig av kommunestruktur, og det er viktig at det opprettholdes tilstrekkelig antall barnehageplasser lokalt. En eventuell kommunesammenslåing vil ha liten betydning for brukerne så lenge det ikke blir store endringer i barnehagestrukturen i regionen.

For de ansatte i barnehagene kan en kommunesammenslåing være positivt med hensyn til kompetanseutvikling, nettverksbygging og jobbsikkerhet. En ulempe kan bli lengre tjenestevei fra den enkelte ansatte til øverste beslutningsmyndighet i kommunen.

Barnehagesektoren har behov for en administrasjon som har faglig kompetanse og ressurser til å møte fremtidens utfordringer og krav. Utredningen viser at det er viktig å ha en administrasjon som skiller mellom eier og myndighet, og at dette kan være en utfordring for alle kommuner.

2 Skole

Utredningsgruppa har tatt med de premissene de mener er mest sentrale for kommunene som skoleeiere og som de mener politikerne bør legge mest vekt på før de bestemmer seg i forhold til kommunestruktur. Dette dreier seg særlig om økonomiske forhold, elevtallsutvikling, personalsammensetning og ikke minst hvordan vi kan sikre god kompetanse til å møte morgendagens krav. Dette gjelder også krav man ennå ikke kjenner omfanget av. Gruppa mener det på sikt er avgjørende å ha tilstrekkelig med ressurser slik at lærerne gis mulighet til å drive tilpasset undervisning, og at skolene har rammer som åpner for godt samarbeid internt, med hjemmet og med eksterne fagfolk.

Gruppa forutsetter at skolen skal være en lærende organisasjon som har kunnskapsbasert praksis i alle ledd. Det fordrer gode planer for kompetanseutvikling innen både personal- og ledergrupper. Faglige nettverk og ledernetttverk må ha tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å møte sammensatte utfordringer og veilede skolene innenfor sammensatte problemområder.

Ressursgrunnlag, samlet kompetanse i alle ledd, gode faglige strukturer og god tilgang til ekstern kompetanse er de sentrale momentene som danner grunnlag for konklusjonen og gruppas anbefaling: å gå sammen i en ny kommune.

3 Pleie og omsorg

Utredningsgruppa konkluderer med at en ny storkommune vil bety større mangfold og muligheter på en rekke områder. Spesielt gjelder dette mulighetene for å rekruttere, utvikle og beholde spesialisert kompetanse. Utredningsgruppa legger til grunn at tjenestene vil drives med utgangspunkt i dagens lokalisering. I en storkommune vil det være i overkant av 1000 årsverk fordelt på opp mot ca. 1800 ansatte innenfor pleie- og omsorgssektoren. Dette gir en utfordring i å skape en kultur for tilhørighet for den enkelte samt utfordringer med tanke på informasjonsflyt i tjenestelinja. Ved etablering av en ny kommune

vil en kritisk suksessfaktor være at det utvikles en ny strategi for utvikling av tjenestene. En storkommune må etablere ny organisering, felles innretning av omsorgstjenestene og tildelingskriterier.

Et tettere og mer forpliktende samarbeid i helseregionen kan gi flere av de samme mulighetene som ved en sammenslåing. Utredningsgruppa konkluderer med at det må til et forpliktende samarbeid for å skape robuste og gode tjenester, og de mener et allerede etablert samarbeid i helseregion Sør-Gudbrandsdal vil være et godt utgangspunkt for videreutvikling av pleie og omsorg i regionen.

4 Lokalisering av administrative tjenester

Fellesnevneren for disse tjenestene er at de er plassert i eller med tilknytning til rådhuset i den enkelte kommune.

Rapporten inneholder seks delutredninger: 1) Teknisk, 2) Landbruk, 3) Kultur, 4) Helse og sosial, 5) Økonomi, merkantil og sentraladministrasjonen og 6) Kompetanse og rekruttering.

Felles vurdering: Faglig sett er det flere fordeler enn ulemper ved å bli en stor kommune. Større og mer fleksible fagmiljø med økt mulighet for utvikling av tjenestene, lavere sårbarhet, økt faglig kvalitet og mer effektiv ressursutnyttelse framheves som fordeler innenfor alle fagområdene. Større avstander og mindre lokalkunnskap er blant ulempene. En viktig suksessfaktor for en storkommune vil være tilgjengeligheten til tjenestene. Informasjon, kommunikasjon og tilgjengelighet kan bedres gjennom økt utnyttelse av IKT.

Mer konkret innenfor de ulike delutredningene:

1. Tekniske tjenester

De tekniske tjenestene ser faglige fordeler av å sentralisere tjenestene, både for å utvikle fagmiljøet, bedre rekrutteringen og for å redusere sårbarheten. Sentralisering i en storkommune kan gi større avstand fra beslutningstakerne til tjenesteyterne. Lokalkunnskapen kan bli borte slik at det kan oppleves tyngre for publikum å nå fram med sine synspunkter og behov. En større organisasjon kan bli mindre fleksibel og mer byråkratisk.

2. Landbruk

Landbrukskontoret i Lillehammerregionen og Landbrukskontoret i Midt-Gudbrandsdal ble interkommunale i 2004 og 2005. Gevinstene ved stordrift er i stor grad blitt tatt ut i løpet av disse 10 årene. Det har liten betydning for kontorene (på kort sikt) om kommunene fortsetter som i dag

Ulemper ved en sammenslåing er at det vil gi større avstander når: a) Kontoret må ut på befaringer og b) kompliserte (statlige) regelverk og søknadsrutiner gjør at mange må ha hjelp av kontorets fagfolk.

En klar fordel er at det vil være arbeidsbesparende for kontorene å kunne forholde seg til kun én kommuneadministrasjon (slipper dobbel og tredobbel saksbehandling).

3. Kultur

Sentralisering av administrasjon og merkantile ressurser vil styrke sektoren, selv om tjenestene tilbys lokalt der folk bor. En stor kommune gir en styrket kultursektor som igjen er et virkemiddel i utviklingen av den nye kommunen.

Kultursektoren ser flere fordeler enn ulemper ved å bli en stor kommune. Hovedsakelig regner man med at det blir bedre og mer effektiv drift og administrasjon. Men selve tjenesteytingen bør ikke sentraliseres, for kultursektoren arbeider med møter mellom mennesker på tvers av interesser, sosial bakgrunn, etnisk opprinnelse, alder og ståsted for øvrig. Da er det viktig å treffe folk der de er.

4. Helse og sosial

Samfunnsutviklingen, med mer sammensatte problemstillinger, stiller økte krav både til spesialistkompetanse, tverrfaglig innsats og teamarbeid. Det er derfor nødvendig at kompetansen utnyttes riktig. Strategisk kompetansestyring og -planlegging blir viktig for å rekruttere, utvikle og beholde gode medarbeidere og ledere på alle nivå.

I små enheter (små kommuner) er det vanskelig å ivareta behovet for både bredde- og spesialistkompetanse i tilstrekkelig grad. Det kan også være vanskelig å rekruttere til små fagmiljøer.

I en stor kommune vil det forhåpentligvis bli: Mer effektiv ressursutnyttelse, mindre sårbarhet innen spesialiserte fagområder, lettere å rekruttere fagfolk, bedre mulighet for spesialisering og mer effektiv ressursutnyttelse – selv om tjenestene fortsatt ytes der folk bor.

5. Økonomi, merkantil, sentraladministrasjonen

Utredningen tar ikke stilling til geografisk plassering, men sier generelt at personell innenfor de samme fagområdene bør slås sammen til en fagenhet. Samlokalisering av tjenestene gir fordeler i form av effektivisering, lavere sårbarhet, større og bredere kompetansemiljø og mulighet for spesialisering.

Tjenestene må fordeles på de fire kommunehusene – det er ikke plass til alle de merkantile tjenestene i bare ett av dem.

Enkelte sentraladministrative tjenester må følge rådmannen og ordføreren. Her ser man for seg følgende funksjoner: Kommuneplanens samfunnsdel, økonomisk planlegging og oppfølging, rådgivning og rapportering, personal/HR, informasjonsarbeid og politisk sekretariat.

Selv om mange tjenester digitaliseres, vil det i de nærmeste årene (evt. bare som en overgangsordning?) være behov for en form for resepsjon i hvert av de fire kommunehusene.

6. Kompetanse og rekruttering

Fagområdet habilitering og rehabilitering er eksempel på et område hvor det er spesielt vanskelig å rekruttere fagfolk.

En samfunnsutvikling med flere yngre pasienter og brukere med mer sammensatte problemstillinger, gjør behovet for tverrfaglighet i tjenestene større. Rehabiliteringstjenester er foreslått overført fra spesialisthelsetjenesten til kommunene, og dermed blir kompetanse på rehabilitering og tverrfaglig koordinering stadig viktigere. Sluttrapporten fra ekspertutvalget: «Kriterier for god kommunestruktur (2014)» sier at en oppgavesammenslåing av rehabiliteringsfeltet vil være formålstjenlig, men det forutsetter store nok kommunale enheter til å kunne ta over oppgavene. Utvalget mener at store enheter kan produsere bedre tjenester mer kostnadseffektivt. Det vil kunne oppstå smådriftsulemper dersom hver enkelt kommune får ansvaret for å bygge opp de tjenestene som i dag ytes av sykehusene.

5 Konsekvenser for ansatte

Utredningen har satt fokus på flere forhold som gir både positive og negative konsekvenser for ansatte ved en kommunesammenslåing. Kommunesammenslåing er en virksomhetsoverdragelse, og stiller krav til arbeidsrettslige forhold. En ny kommune vil være knyttet til gjeldende sentral hovedavtale, hovedtariffavtale og sentrale særavtaler. Det er ikke avdekket store ulikheter mellom kommunene knyttet til personalpolitiske forhold. For en helhetlig arbeidsgiverpolitikk må likevel flere forhold harmoniseres. Enkelte ansatte vil bli direkte berørt gjennom å få nytt arbeidssted og/eller arbeidsoppgaver. Dette gjelder særlig ledere og ansatte i stab- og støttestrukturer.

Gode prosesser er en forutsetning for å lykkes med omstillingsarbeidet, og medvirkning gjennom partssamarbeid er vesentlig. Arbeidsgruppa er enig om at kravet til omstilling i offentlig sektor gjelder uavhengig av en kommunereform, og at omstillingsarbeid vil medføre både fordeler og ulemper for ansatte.

7 Rettigheter og forvaltning i statsallmenninger

Det er ingen spesielle utfordringer i å drifte statsallmenningene om dagens kommunestruktur opprettholdes, og det er ingen åpenbare store fordeler ved en sammenslåing. Et større samarbeid eller

andre administrative rasjonaliseringstiltak, kan settes i verk mellom allmenningene uavhengig av kommunestruktur.

En kommunestrukturendring kan føre til at antall fjellstyrer blir redusert. Det kan føre til svakere representasjon av lokalkjente og bruksberettigede i fjellstyret i en ny storkommune.

Følgende tabell gir en oversikt over de forskjellige rettigheter knyttet til fjellområdene. Når det gjelder allmennhetens rettigheter, ser vi at det kreves en ny kongelig resolusjon for at det skal bli en endring, med unntak av det siste punktet (jakt på elg, hjort, rådyr, bever og rovvilt). For øvrig vil ikke en eventuell kommunesammenslåing i seg selv utløse endringer på disse områdene.

<i>Rettigheter i statsallmenningene</i>	<i>Mulige endringer</i>	<i>Hva som skal til</i>
Seter, beite og trevirke	Ingen	Evt. endring i statsallmenningslov/fjellov av hvem som har bruksrett
Fiske med stang/håndsnøre	Ingen	
Fiske med oter og faststående redskap samt stangfiske i bruksrettvann i Gausdal	Endring av området for innenbygdsboende	Endring av kongelig res. Av 1964
Jakt på småvilt uten hund	Ingen	
Jakt på småvilt med hund og på villrein	Endring av området for innenbygdsboende	Endring av kongelig res. Av 1964
Jakt på elg, hjort, rådyr bever og rovvilt	Endring av området for innenbygdsboende	Ved kommunegrenseendring endres området for innenbygdsboende

8 Samferdsel

Samferdsel blir av næringslivet beskrevet som den viktigste rammebetingelsen for videre utvikling i regionen. Tospors jernbane og fullt utbygd E6 står sentralt, noe som også stadfestes i de fleste kommunale og regionale planer i Lillehammer-regionen.

Både jernbane og hovedveger er i utgangspunktet et statlig ansvar. Fylkeskommunen har ansvaret for de fleste lokalvegene, og for kollektivtilbudet i regionen. Kommunene har selv ansvar for drift og vedlikehold av kommunale vegger, de fleste gang- og sykkelveger, samt parkeringsplasser.

NIVI analyse har på oppdrag fra sekretariatet for Nasjonal Transportplan vurdert i hvilken grad oppgaver knyttet spesielt til kollektivtrafikk kan overføres til nye store bykommuner, eventuelt flere kommuner ved hjelp av en vertskommuneløsning. Lillehammerregionen er ikke på listen over de områdene der dette anses å være aktuelt. Dette betyr sannsynligvis at ny storkommune fortsatt vil måtte forholde seg til Oppland fylkeskommune og Opplandstrafikk når det gjelder kollektivtilbudet, og at dette fortsatt i stor grad vil være avhengig av behovet for skoleskyss, fylkeskommunens økonomi og kommunens betalingsvillighet.

Den viktigste arenaen for å påvirke sentrale myndigheters prioriteringer når det gjelder hovedveg og jernbane er i arbeidet i forbindelse med revisjon av Nasjonal Transportplan (NTP). Arbeidet med tospors jernbane og utbygd E6 i kommunene har vært noe preget av skippertak og litt for avhengig av ildsjeler. En større enhet vil lettere kunne følge opp dette arbeidet, blant annet med høringsuttalelser. Samtidig er dette også noe som kan løses gjennom samarbeid.

Det er ganske store forskjeller på hva kommunene har av kommunale veger, inklusive gang- og sykkelstier – og hvor mye penger de bruker på dette. Lillehammer har flest kilometer og bruker mest pr. kilometer.

9 Arealbruk

Arealplanlegging er et viktig verktøy for en overordnet og hensiktsmessig utvikling av en kommune til det beste for innbyggerne. Problemstillinger knyttet til arealbruk er ofte knyttet til et geografisk område som har et større nedslagsfelt enn den aktuelle kommunen. Ut fra dette bør arealplanlegging innenfor et integrert bolig- og arbeidsmarkedsregion som Lillehammerregionen, sammen med Ringeby, være lagt til en felles kommune og ikke være delt opp i fire kommuner, slik det er i dag.

Pr. 1.1. 2015 bor det nærmere 43 000 innbyggere i Gausdal, Lillehammer, Ringeby og Øyer. Av disse er ca. 63 % bosatt i Lillehammer, resterende er jevnt fordelt på de tre øvrige kommunene. I perioden 2010-14 er det bygd 840 nye boliger i regionen, 78 % av disse er bygget i Lillehammer kommune. Bosettingsmønsteret endrer seg i alle kommunene ved at flere bosetter seg i tettstedene.

I 2015 er det registrert 10177 fritidsbygninger i regionen. I perioden 2010-15 er det bygd 842 nye fritidsbygninger, 50 % av disse er bygget i Øyer kommune, resterende er jevnt fordelt på de øvrige tre kommunene.

Ved en felles kommune vil man kunne se boligbyggingen i kommunen under ett. Hvor er det hensiktsmessig å tilrettelegge for spredt boligbygging og hvilke områder skal man tilrettelegge for en mer konsentrert og tett boligbygging. På dette området kan kommunene være tjent med å bli sett på tvers av kommunegrensene. Det samme gjelder behovet for handelslokalisering, fritidsbebyggelse, samt for visse turist- og reiselivsplanlegg og idrettsanlegg av regional størrelse.

Arealdelen av Lillehammer kommunes kommuneplan ble vedtatt i 2012, mens Ringeby, Gausdal og Øyer alle har eldre planer som nå er under revidering. I de fire kommunene til sammen er det ca 12 personer som jobber med arealplanlegging. Dette betyr at alle de fire kommunene har små fagmiljøer. Et større fagmiljø anses som en viktig gevinst ved en eventuell kommunesammenslåing. Mulige ulemper kan være avstand til publikum, men dette vil være avhengig av hvordan den nye kommunen blir organisert. Bruk av IKT har gjort kommunikasjonen enklere.

11 Interkommunalt samarbeid

Gausdal, Lillehammer og Øyer kommuner utgjør Lillehammerregionen, med mange etablerte samarbeidsordninger. I noen grad deltar også Ringsaker i samarbeidet, både når det gjelder reiseliv og helse. Ringeby kommune er en del av Midt-Gudbrandsdalen, og har etablerte samarbeidsordninger i hovedsak med Nord-Fron og Sør-Fron kommuner. Innen helse er det derimot de tre kommunene i Lillehammerregionen som er Ringebus samarbeidsparter (= helseregion Sør-Gudbrandsdal).

Interkommunalt samarbeid framstår som en strategi for å gjøre kommunene rustet til å ivareta oppgaver med tilstrekkelig kapasitet og kompetanse. Omfanget av interkommunalt samarbeid er stort, og har vært økende de siste ti årene. Det samarbeides i stadig større grad om kommunal forvaltning og kjerneoppgaver.

Det brukes mye ressurser på samarbeid mellom kommunene. Det kan være riktig å stille spørsmål ved kost-/nytteverdien av samarbeid kontra en sammenslåing av kommuner.

Ved siden av den politiske viljen til å samarbeide i kommunene i Lillehammerregionen, er det i stor grad utbyggingen av IKT som har gjort omfanget av samarbeidet mulig. Felles dataprogram har ført til at ansatte på tvers av kommunegrensene har begynt "å snakke samme språk". Gjennom felles innføringsprosjekter har fagfolk blitt kjent med hverandre, og har etablert samarbeid bare fordi man vet om hverandre og

kjenner til hvem som innehar den aktuelle spisskompetansen. Det er blitt like naturlig å drøfte en problemstilling med en kollega i nabokommunen som med kollegaen på nabokontoret. Ringebu har blitt en del av denne samarbeidskulturen på helseområdet, gjennom fullverdig deltakelse i helseregion Sør-Gudbrandsdal.

Det er vanskelig å si noe sikkert om behov for nye samarbeid framover. Rettighetslovgivning og behovet for både generalistkompetanse og spisskompetanse gjør alle kommuner sårbare. Om en ikke blir en ny kommune som følge av denne prosessen, kan det hende at arbeidet resulterer i flere interkommunale samarbeid mellom disse fire kommunene, - nettopp fordi en har utredet sammen, utviklet relasjoner og blitt enda bedre kjent med hverandres utfordringer og styrker.

Behovet for interkommunalt samarbeid blir nok heller ikke borte ved færre og større kommuner. Erfaringer fra Danmark viser at de nye og store kommunene har intensivert det interkommunale samarbeidet på områder som reiseliv, miljø og infrastruktur. Erfaringene viser også at kommunene er blitt mer ambisiøse samarbeidsparter. Om våre fire kommuner går sammen til én, vil en etter Regjeringens oppgavemelding allikevel ikke være stor nok til å kunne få ansvar for de videregående skolene. Det er i oppgavemeldingen forbeholdt kommuner over 100.000 innbyggere. Kan en tenke seg at en gjennom et interkommunalt samarbeid med andre store kommuner som Ringsaker, Hamar og Gjøvik, kunne søke om å få ansvar for de videregående skolene sammen?

12 Befolkning, bo- og arbeidsmarked

Lillehammer har en betydelig mer positiv befolkningsutvikling enn de øvrige tre kommunene. Befolkningsveksten avtar med avstand til Lillehammer by, og Ringebu har over tid opplevd en klar befolkningsnedgang. Innad i kommunene er det tettstedene som vokser sterkest, og tettstedene nær Lillehammer har en bedre utvikling enn de lengre unna. Det foregår dermed en sentralisering både i området som helhet og innad i dagens kommuner. Det er bare Lillehammer som har et lite fødselsoverskudd, og det er følgelig innflyttingen som driver befolkningsveksten. Lillehammer som tyngdepunkt reflekteres også i en utstrakt innpendling fra områdene rundt. Denne innpendlingen avtar med avstand til bykjernen. Med dagens utvikling vil området som helhet oppleve utfordringer knyttet til aldersfordeling, økonomi og arbeidskraft i årene som kommer.

En ny kommune som omfatter dagens fire kommuner vil etter dagens målestokk være en mellomstor kommune med en befolkningsstørrelse på nivå med for eksempel dagens Sandefjord, Arendal og Ålesund kommuner. Tilsvarende kommunestrukturprosesser andre steder vil imidlertid kunne forandre kommunekartet og dermed også hvor på skalaen en ny kommune i sør i Gudbrandsdalen vil befinne seg rent befolkningsmessig.

I og med at Lillehammer er den dominerende kommunen rent befolkningsmessig, vil nødvendigvis befolkningsutviklingen og -strukturen i denne kommunen også få stor innflytelse på det samlede bildet i en ny kommune. Med dagens utviklingstendenser vil en ny kommune ha nettoinnflytting. Lillehammers beskjedne fødselsoverskudd er imidlertid ikke tilstrekkelig til å demme opp for fødselsunderskuddet i resten av den nye kommunen. Nettoinnflyttingen veier mer enn opp for fødselsunderskuddet, slik at en ny kommune samlet sett vil oppleve befolkningsvekst. Det er likevel liten grunn til å tro at fordelingen av veksten innad i den nye kommunen vil avvike vesentlig fra dagens som en følge av nye kommunegrenser.

En ny kommune vil også ha et alderstyngdepunkt som gradvis skyves oppover, og vil med det oppleve de omtalte utfordringene knyttet til fallende omsorgsrate. Det vil være nødvendig å bremse fraflyttingen og øke tilflytting i de yngre aldersgruppene for å dempe fallet i omsorgsraten i årene som kommer.

Framtidig befolkningsutvikling avhenger i stor grad av om kommunen og de ulike delområder og tettsteder i denne fremstår som attraktive både for dagens innbyggere og potensielle tilflyttere. Dette forutsetter

ikke minst tilgang på varierte og interessante arbeidsplasser, men også gode oppvekstvilkår, et generelt godt tjenestetilbud, tilgang på attraktive bomiljø og et variert og godt fritidstilbud. Kort sagt handler det om alt som får folk til å flytte på seg eller bli værende, uavhengig av om kommunene fortsetter hver for seg eller går sammen i en ny kommune. Det viktigste spørsmålet er derfor om en eventuell ny kommune i større grad vil evne å framstå som et attraktivt bo- og arbeidssted, eller om kommunene klarer dette like bra hver for seg.

13 Kommuneøkonomi

Ved en kommunesammenslåing med virkning fra og med 1.1. 2018, vil kommunene motta engangstilskudd og reformtilskudd tilsvarende 70 mill. kroner. Kommunen vil videre være sikret et inndelingstilskudd i 15 år med en nedtrapping over ytterligere 5 år på bakgrunn av inntektssystemet for 2016. Dette er en kompensasjon for inntektsbortfall ved kommunesammenslåing. Beregnet bortfall av nåværende inntekter ved en sammenslåing utgjør ca. 41 mill. kr årlig.

Dersom en eventuell kommunesammenslåing trer i kraft seinere enn 1.1. 2018 er det ennå ikke avklart hvordan et inntektsbortfall skal kompenseres. Det er heller ikke avklart hvilket inntektssystem kompensasjonen skal beregnes ut fra eller forventet nivå på engangstilskudd og reformstøtte.

Det kommer nytt inntektssystem i perioden 2017-2019. Hvordan dette vil slå ut for en ny sammenslått kommune i forhold til fire nåværende, er ikke kjent. Det er imidlertid stilt spørsmål ved om det er ufrivillig å være en liten kommune. Det er også sagt at ulike distriktpolitiske virkemidler vil bli vurdert. Gausdal og Ringeby mottar i 2015 distriktpolitiske virkemidler tilsvarende 9,2 mill. kr. Fra 2016 vil sannsynligvis også Øyer motta slikt tilskudd i størrelsesorden 1,2 mill. kr.

Det er foreslått en omfordeling knyttet til 1/27 (ca. 3,7 %) av kommunesektorens skatteinntekter fra 2016 for å stimulere kommuner som legger til rette for næringsutvikling. Hvordan dette vil slå ut i disse fire kommunene er foreløpig ukjent.

De fire kommunene er i dag plassert i tre ulike soner for arbeidsgiveravgift. Regjeringen har uttalt at dagens avgiftssoner skal være uendret fram til 2021 uavhengig av kommunesammenslåing. Utredningsgruppen har rettet en henvendelse til Kommunal- og moderniseringsdepartementet via Fylkesmannen om hvordan dette skal håndteres med eventuelt tre ulike avgiftssoner i en sammenslått kommuneorganisasjon. Henvendelsen er foreløpig ikke besvart. Dersom en ny sammenslått kommuneorganisasjon i sin helhet plasseres i avgiftssone 1 vil dette medføre en merutgift på ca. 7,5 mill. kr.

Følgende forhold må harmoniseres i en ny kommune:

- Eiendomsskatt – Promillesats, eventuelt bunnfradrag, fritaksordninger samt takseringsregime.
- Alle gebyrer og betalingssetser for kommunale tjenester.

Sett ut fra et økonomisk ståsted er de fire kommunene relativt like på mange områder. Alle har kommentert i sine økonomiplaner at de ser klare økonomiske utfordringer som må løses fremover. Øyer sin netto lånegjeld er over landssnittet, Gausdal og Ringeby er omtrent som landssnittet, mens Lillehammer har svakere driftsresultat og lavere reserver enn de andre tre kommunene. Alle kommunene har lavere skatteinntekter enn landssnittet. De fire kommunene har innført eiendomsskatt i hele kommunen og har inntekter fra kraftsektoren. De ulikhetene som er synliggjort mellom kommunene er fordelt slik at det ikke er mulig å utpeke verken noen klar «vinner» eller «taper» ved en eventuell kommunesammenslåing.

Det er ikke avdekket forhold som kan sies å være til hinder for en eventuell kommunesammenslåing.

14 Innsparingspotensial – politisk og administrativ ledelse og styring

Østlandsforskning har på oppdrag fra de fire kommunene utredet mulig økonomisk innsparingspotensial ved kommunesammenslåing på området Politisk og administrativ ledelse og styring.

Formålet med arbeidet har vært å belyse hvilke økonomiske konsekvenser en kommunesammenslåing kan medføre. De har også belyst praktiske konsekvenser som følger med kommunesammenslåing på folkevalgt og administrativt nivå, samt drøftet mulige virkninger av økonomisk og styringsmessige effekter på eierstyring og kontroll med kommunale selskaper.

Østlandsforskning har selv skrevet et sammendrag som finnes i starten av deres rapport og som gir et kortfattet og godt innblikk i både metode og resultat, men oppsummert punktvis har de kommet fram til følgende når det gjelder innsparingspotensial:

- Kostrabasert analyse 1, kostnadsnivået pr innbygger i Lillehammer til politisk og administrativ ledelse og styring videreføres i ny kommune – beregnet årlig innsparingspotensial på ca. 22 mill. kroner.
- Kostrabasert analyse 2, ny kommune bør ha kostnader som tilsvarende andre kommuner med omtrent samme størrelse (43.000 innbyggere) – beregnet årlig innsparingspotensial på ca. 17 mill. kroner.
- Analyse basert på intervjuer og en mer detaljert gjennomgang av kommunenes organisering, godtgjørelsesreglement, lønnsnivåer mv – beregnet årlig innsparingspotensial på ca. 23 millioner.
- Samlede kostnader til politisk og administrativ ledelse og styring i de fire kommunene er ca. 170 mill. kroner, dvs. at beregnet innsparingspotensial utgjør 10-15%.
- Større og flere politiske utvalg, overgangsordninger mv. vil kunne spise opp deler av gevinsten.

15 Politisk organisering og lokaldemokrati

Generelt mener gruppa at lokaldemokratiet kan fungere godt i en stor kommune med over 40 000 innbyggere så vel som i mindre kommuner med 4000 – 7000 innbyggere. De ulike kommunestørrelsene har hver sine fortrinn og ulemper, og hver sine utfordringer. Gruppa vil spesielt peke på at det er store utfordringer for lokaldemokratiet at så mange som fire kommuner går sammen til én. Like viktig som selve kommunestørrelsen er den politiske organiseringen og tilretteleggingen for at innbyggerne skal kunne påvirke utviklingen av sin kommune og sitt nærmiljø. Det er ingen selvfølge at norske kommuner skal score høgt på Europarådets kriterier for godt styresett og lokaldemokrati. Det krever vedvarende innsats. Mange relasjoner skal ivaretas og pleies.

Dersom det skal dannes en ny kommune foreslår gruppa følgende:

- Kommunestyret bør ha et medlemstall innenfor intervallet 47 – 63
- To modeller for å sette sammen det første kommunestyret i en ny kommune:
a: ekstraordinært valg eller b: velges av de gamle kommunestyrene
- Formannskapet bør ha 13 – 17 medlemmer
- Fagutvalg framfor komitémodell fra etableringen av en ny kommune
- Kommunedelsutvalg aktuelt, men først etter en konsolideringsperiode

16 Næringsutvikling

På kort sikt vil næringsutviklingen i regionen bare i beskjeden grad bli berørt av en eventuell kommunesammenslåing. På lang sikt vil imidlertid effekten kunne variere stort med kommunestørrelse. Det siste er først og fremst knyttet til kompetanse og konkurranse-evne. Notatet henleder oppmerksomheten på følgende hovedpunkter:

Statlige virkemidler: Regjeringen har varslet at en rekke av de statlige distriktpolitiske virkemidlene skal gjennomgå innen utgangen av kommende stortingsperiode. Selv om slike revisjoner vil kunne resultere i endringer, vil det ikke ha betydning for spørsmålet om kommunesammenslåing eller ikke. Dette fordi revisjonene er forventet gjennomført uavhengig av utfallet av kommunereformprosessene.

Vilje til å prioritere næringsutvikling: Næringsutvikling er ingen lovpålagt tjeneste og er dermed uansett prisgitt lokalpolitiske prioriteringer, uavhengig av kommunestørrelse.

Effektivitet i plan- og arealprosesser: Bedrifter og investorers vilje til å etablere seg og utvide driften henger gjerne sammen med i hvor stor grad kommunen legger til rette for dette gjennom effektive plan- og arealprosesser. Det synes å eksistere ulikheter mellom dagens fire kommuner på dette punktet.

Kompetanse: Klarer dagens distriktskommuner framover å rekruttere dyktige nok næringsutviklere i konkurransen med større kommuner som kan tilby større og mer sammensatte miljøer?

Konkurrans-evne: Konkurransen mellom ulike regioner om å trekke til seg og legge til rette for et levende næringsliv blir stadig sterkere. Konkurrans-evnen henger også sammen med kompetansen og ressursene til å markedsføre seg selv og egne fortrinn. Det er grunn til å drøfte i hvilken grad mindre kommuner vil kunne holdte tritt med de større på dette.

Erkjennelsen av disse utfordringene har allerede fått to av kommunene til å slå sammen sine ressurser innen feltet næringsutvikling, og en tredje har ambisjoner om å slutte seg til når det lar seg gjøre å finne ressurser til dette. Med dagens utfordringer innen kommuneøkonomien vil endringer måtte skje uansett om kommunene velger å fortsette som fire eller gå sammen til én.

18 Lokalkirkelig arbeid

Kirkelig fellesråd har på eget initiativ foretatt en utredning etter samme mal som de øvrige. Kirkene eies av soknet, og soknet er den grunnleggende juridiske enheten i Den norske kirke. Soknet består av alle innbyggerne som bor i et gitt geografisk område og som er medlemmer i Den norske kirke. Soknet ivaretas gjennom valgt menighetsråd. For å ivareta den kirkelige driften i hver kommune har menighetsrådene et samarbeidsorgan som er kirkelig fellesråd.

De beste løsninger i et fellesrådsperspektiv er ikke nødvendigvis de beste i et menighetsperspektiv. Et eksempel: for drift av stab i fellesrådsområde vil en samlokalisering av alle kontorene og personal-ressurser være rasjonelt. For menighetene og den lokale kirke vil et slikt grep kunne føre til avstand og et mer krevende lokalt menighetsliv.

Rådsstruktur: Hvert sokn må være likestilt, uavhengig av størrelse inn i en mulig storkommune. Det vil gi fellesrådet mange utfordringer i forhold til saksmengde og rasjonell beslutningsmyndighet med et så stort råd (20 medlemmer).

Menighetslivet: Bygges i møte med levende mennesker. Disse møtene skjer der mennesker ferdes og bor og kan i liten grad sentraliseres.

Administrasjon/organisering: Her vil man kunne få en gevinst ved å slå sammen. Kompetansen og robustheten på hovedkontoret kan bli styrket, samtidig som en sentralisering av ressurser vil kunne gi noen driftsmessige utfordringer ved de lokale kontorene.

Lokalisering/tilgjengelighet: I en storkommune vil det være naturlig å rasjonalisere de samlede ressursene mest mulig, samtidig som man ivaretar tilgjengelighet og tilstedeværelse der folket bor. Det vil dermed være mest hensiktsmessig å opprettholde lokalkontorene, men med en noe mer begrenset åpningstid.

Stab og fagstillinger: Grappa legger til grunn at de ulike fagtjenestene vil fortsette å gjøre det arbeidet de gjør i dag, på samme sted, også i en eventuell ny kommune. Utøvelsen av disse fagtjenestene vil således ikke bli berørt av kommunestørrelsen. Over tid vil sannsynligvis nye samarbeidsløsninger og samhandlingsmønstre naturlig vokse fram.

Gravferd: Det er vanskelig å se de store rasjonaliseringsgevinstene for gravferdsområdet. Kirkegårdene ligger der de ligger og kirketjenerne må være der. I en storkommune vil all gravferd kunne organiseres fra et kontor, og en ny og større kommune gir naturligvis større robusthet ved fravær. Grappa legger til grunn at det er naturlig å videreføre stedbundne kirketjenere. I forhold til noe ulik praksis på organisering av gravferd, kan det være grunn til å tro at praksisen over noe tid vil bli mer lik. I så fall vil Øyer, Ringebu og Gausdal kunne miste noe av den fleksibiliteten de har i dag.

Økonomi: Grappa ser dagens bevilgninger som nøkterne og tror ikke på noen snarlig endring der. De mener derfor det ikke er noen klare områder hvor rasjonaliseringsgevinster kan hentes ut. Grappa legger til grunn at lokalkontorene må opprettholdes, men ser samtidig at dagens administrative ressurser vil kunne brukes annerledes og dermed kan drive fellesrådsområdet på en mer hensiktsmessig måte enn i dag. Det er i hovedsak her man kan oppnå en rasjonaliseringseffekt. Det vil ellers være et spenningsmoment hvorvidt en større avstand mellom bevilgende myndigheter og den lokale kirke over tid vil kunne påvirke bevilgningene og økonomien i forhold til drift og vedlikehold av dagens antall kirker.

Kommunereform – oversikt over utredninger og notater

- Utredningsplan vedtatt i kommunestyrene i mars 2015
- Rådmennenes fordeling av oppgaver for notater/oppdateringer basert på tidligere utredninger

Nr	Tema	Produkt
1	Barnehage	Utredning
2	Skole	Utredning
3	Pleie og omsorg	Utredning
4	Lokalisering av administrative tjenester	Utredning
5	Konsekvenser for ansatte	Utredning
6	Utvikling av felles identitet	Oppdateres ikke
7	Rettigheter og forvaltning i statsallmenninger	Utredning
8	Samferdsel	Notat
9	Arealbruk	Notat
10	Endring i offentlig forvaltning, region- og kommunenivå	Utgår – ikke aktuell
11	Interkommunalt samarbeid	Notat
12	Befolkning, bo- og arbeidsmarked	Notat
13	Kommuneøkonomi	Utredning
14	Innsparingspotensial – politisk og administrativ ledelse og styring	Ny rapport, ekstern konsulent
15	Politisk organisering og lokaldemokrati	Utredning
16	Næringsutvikling	Notat
17	Kapasitet, kompetanse og rekruttering – særlig innen spesialiserte tjenester	Utgår som egen - fordelt på andre
18	Lokalkirkelig arbeid	Utredning - egeninitiert

Landsbruks- og matdepartementet
Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Klima- og miljødepartementet

Statsrådene

Ifølge liste

LILLEHAMMER KOMMUNE	
15/35 72	2
22 JULI 2015	
Ekstern: 19109/15	
Ansvarlig P: 002	
Ansvarlig S:	Ansvarlig:
TC FE: P.Ø.Ø.	Barst: KANNYH

Departef

Vår ref
15:2976-3

Dato
20.07.2015

Kommunereform og statsallmenningene

Vi viser til møte med kommunene Øyer, Ringebu, Gausdal og Lillehammer fredag 19. juni 2015. Kommunene tok i møtet opp behovet for å klargjøre konsekvensene av kommunesammenslåinger for statsallmenninger. Vi vil med dette avklare følgende:

1. Den kongelige resolusjonen av 24. juli 1964 vil fortsatt regulere spørsmålet om spesielle rettigheter for blant annet småviltjakt også etter en kommunesammenslåing.

Kgl. resolusjon av 24. juli 1964 avklarte at det er de gjeldende kommunegrenser fra 1. januar 1956 som definerer hvem som er innenbygdsboende for utøvelse av småviltjakt med hund, villreinjakt, samt fiske med oter og faststående redskap. Fjelloven gir innenbygdsboende fortrinnsrett på disse områdene. Hensikten med tilbakedateringen som følger av kgl.res. var primært å sikre at begrepet "innenbygdsboende" forble knyttet til faktisk bruk fra gammel tid, og tilbakedateringen må sees i sammenheng med synet på denne jakten og fisket som rettigheter.

Kgl.res. av 1964 ligger fast og vil fortsatt regulere dette spørsmålet, selv om nye kommuner slås sammen og nye kommunegrenser oppstår.

Postadresse: Postboks 8112 Dep, 0032 Oslo
Kontoradresse: Akersg 59 Telefon: 22 24 90 90 Telefaks: 22 24 27 40
Org. nr.: 972 417 858

2. Departementene tar sikte på å finne en løsning som gjør at endring av kommunegrenser ikke trenger å påvirke hvem som har rettigheter som innebygdsboende til jakt på elg, hjort, dådyr, rådyr og bever og jakt på rovvilt.

Fjellogen regulerer i dag jakt på elg, hjort, rådyr mv. annerledes enn jakt på småvilt og jakt på villrein, og legger ikke opp til særskilte regler for innenbygdsboende. Innenbygdsboende har derfor ikke noen fortrinnsrett til jakt etter fjellogen § 26. Det er likevel praktisert en fordeling mellom innenbygds- og utenbygdsboende dersom det er nødvendig å regulere antall jegere. I brev fra Miljøverndepartementet datert 7. april 2008 legges det til grunn at det er de til enhver tid gjeldende kommunegrenser som avgjør hvem som defineres som innenbygdsboende. Dette fremgår av "Veiledning til forskrift av 3. mars 2004 om jakt, felling, fangst og fiske i statsallmenning".

Det er behov for å gjøre en grundig vurdering av om dagens ordning med rettigheter som innenbygdsboende til jakt på elg, hjort, rådyr mv. kan videreføres selv om kommunegrensene endres. Dette vil berøre alle kommuner som ønsker å slå seg sammen med kommuner med statsallmenning. Klima- og miljødepartementet, i samarbeid med Landbruks- og matdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet, vil i løpet av høsten 2015 avklare dette spørsmålet. Departementene tar sikte på å finne en løsning.

3. Fjellstyrestrukturen påvirkes ikke automatisk av kommunesammenslåinger

Forvaltningen av statsallmenninger er regulert i fjellogen og statsallmenningsloven. Det følger av fjellogen § 3 at det skal være et fjellstyre i hver kommune der det er statsallmenning. Videre følger det av fjellogen § 4 at Kongen kan bestemme om det skal velges flere fjellstyrer dersom det er flere statsallmenninger i en kommune. Denne myndigheten er delegert til Statskog SF. Kommunen skal gis anledning til å uttale seg om behovet for flere fjellstyrer innen en kommune, og kommunens uttalelse vil være grunnlag for Statskog SFs vurdering. Ved sammenslåing av kommuner vil det derfor være mulig å videreføre dagens fjellstyrer.

Med hilsen

Sylvi Listhaug
(sign.)

Jan Tore Sanner

Tine Sundtoft
(sign.)

Kommunereform - møter/saker/aktiviteter

PL=prosjektledere=ordførere

Godkjent
12.8.2015,
oppdatert
25.8.2015

Dato	Politisk styring/aktivitet	Saksforb.	Tema/Oppg./Kom.	Tid/Sted
August				
05.08.2015		PL/RMG/Sekr/ Stana		08.30-12.00 Øyer
10.08.2015		RMG		14.30-16:30
11.08.2015		Sekr		09.00-11.00 Lillehammer
12.08.2015	Prosjektgruppemøte		Intensjonsplan, innbyggerhøringer mm	09.00-11.00
15.08.2015	Valgkampstart			
17.08.2015		RMG		14.30-16:30 Lillehammer
18.08.2015		Sekr/Stana		Avlyst
20.08.2015	Felles KST-samling		Intensjonsplan mm	09.00-15.00 Hafjell Quality
24.08.2015		PL/RMG		14.30-16:30 Lillehammer
25.08.2015		Sekr		09.00-11.00 Lillehammer
27.08.2015	Kommunestyremøter		Sak om folkeavstemning	
31.08.2015		RMG		14.30-16:30 Avlyst
September				
01.09.2015		Sekr		09.00-11.00 Avlyst
02.09.2015	Prosjektgruppemøte			Avlyst
07.09.2015		PL/RMG/Stana/Sekr		14.30-16:30 Gausdal
08.09.2015		Sekr		08.30-11.00

				Lillehammer
09.09.2015	Styringsgruppemøte	Stana deltar		18.00-21.00 Tingberg, Salen
14.09.2015	Kommunevalg	RMG	Innbyggerundersøkelse i to uker fra nå?	14.30-16:30 Lillehammer
15.09.2015		Sekr		08.30-11.00 Lillehammer
21.09.2015		PL/RMG		14.30-16:30 Ringeby
22.09.2015		Sekr		08.30-11.00 Lillehammer
28.09.2015		RMG		14.30-16:30 Lillehammer
29.09.2015		Sekr		08.30-11.00 Lillehammer
Oktober				
05.10.2015		PL/RMG		14.30-16:30 Lillehammer
06.10.2015		Sekr		08.30-11.00 Lillehammer
07.10.2015	Prosjektgruppemøte			09.00-12.00 Ringeby
12.10.2015		RMG		14.30-16:30 Lillehammer
13.10.2015		Sekr		08.30-11.00 Lillehammer
14.10.2015	Styringsgruppemøte			09.00-12.00 Gausdal
19.10.2015		PL/RMG/Stana		14.30-16:30 Øyer
20.10.2015		Sekr		08.30-11.00 Lillehammer
22.10.2015	Konstituering alle KST		Ta stilling til prosjektorganisasjon	
26.10.2015		RMG		14.30-16:30 Lillehammer

27.10.2015		Sekr		08.30-11.00 Lillehammer
29.10.2015	Felles KST-samling	Stana deltar	Fylkesmannsmøte og intensjonsplan	08.30-16.00 Hafjell Quality
November				
02.11.2015		PL/RMG		14.30-16:30 Gausdal
03.11.2015		Sekr		08.30-11.00 Lillehammer
04.11.2015	Styringsgruppemøte			09.00-12.00 Ringebu
09.11.2015		RMG		14.30-16:30 Lillehammer
10.11.2015		Sekr		08.30-11.00 Lillehammer
16.11.2015		PL/RMG		14.30-16:30 Ringebu
17.11.2015		Sekr		08.30-11.00 Lillehammer
Med/ult nov 2015	Formannskapsmøter		Innstilling int.plan	
23.11.2015		RMG		14.30-16:30 Lillehammer
24.11.2015		Sekr		08.30-11.00 Lillehammer
26.11.2015	Kommunestyremøter		Vedtak int.plan	
30.11.2015		PL/RMG		14.30-16:30 Lillehammer
Desember				
01.12.2015		Sekr		08.30-11.00 Lillehammer
07.12.2015		RMG		14.30-16:30 Lillehammer
09.12.2015	Prosjektgruppemøte			09.00-12.00 Lillehammer

14.12.2015		PL/RMG		14.30-16:30 Øyer
21.12.2015		RMG		14.30-16:30 Lillehammer
Ultimo des	Forhåndsstemming			
Januar				
10.1.	Folkeavstemning			
Ultimo jan	Kommunestyresamling		Resultatene av folkeavstemning	
Februar				
Pri/med feb?	Kommunestyremøter - separate		Felles saksframlegg	
Pri/med feb?	Felles kommunestyremøte		Fylkesmannen innkaller	
Med/ultimo feb			Innsending søknad KMD?	

4.9.2015

Kommunereform – hva skjer?

Hva er kommunereform?

En endring i kommunekartet for å skape større kommuner.

Hva vil en oppnå med kommunereform?

Skape kommuner som best mulig kan ivareta dagens oppgaver og møte fremtidige utfordringer.

Hvem har bestemt at vi skal ha kommunereform?

Det er et bredt flertall i Stortinget om kommunereform. Alle landets kommuner er bedt om å prate med naboene for å avklare om det er aktuelt å slå seg sammen.

Hvem angår det?

Alle bor i en kommune, så det angår alle selv om en ikke føler seg direkte berørt.

Hvorfor skal vi ha en kommunereform?

Regjeringen frykter at små kommuner kan ha problemer med å møte de utfordringene som venter i framtida. De nevner spesielt befolkningsutvikling med flere eldre og færre yngre, og at det mange steder kan bli vanskelig å rekruttere fagfolk til viktige jobber. Dette settes opp mot innbyggernes krav til velferdstjenester og til kommunenes kapasitet og kompetanse. Dagens kommuneinndeling har stort sett vært uendret siden 60-tallet, og regjeringen mener tiden er moden for å se på om inndelingen er den mest optimale.

Når vil en kommunesammenslåing eventuelt bli gjennomført?

Ved det raskeste løpet kan en sammenslåing gjennomføres 1.1.2018. Neste gjennomføring kan skje 1.1.2020. Kommunestyrene i Gausdal, Lillehammer, Ringebru og Øyer har sagt at de ønsker å delta i første runde.

Folkeavstemning før endelig vedtak, innbyggerundersøkelse i alle kommuner og enighet om at tjenestene fortsatt skal leveres der folk bor.

Kommunestyrene er øverste myndighet i alle kommuner, og de styrer prosessen. Hver kommune har satt ned en styringsgruppe hvor alle partier er representert, sammen med en hovedtillitsvalgt. Prosjektgruppa består av ordfører, ytterligere to politikere, rådmannen og en hovedtillitsvalgt. Gruppene har både egne møter og møter på tvers av kommunegrensene.

Intensjonsplan

Intensjon betyr hensikt. En intensjonsplan skal gi uttrykk for hva de fire kommunene Gausdal, Lillehammer, Ringebu og Øyer har til hensikt å oppnå ved å gå sammen i en ny kommune. En intensjonsplan skal si noe om navn, kommunevåpen, plassering av kommunesenter, tjenestetilbud, ansattes rettigheter og lokaldemokrati.

Dette arbeidet er i gang. Politikerne ønsker innspill fra innbyggerne til innholdet, og et utkast ligger på nettet slik at alle kan følge prosessen.

Dersom politikerne blir enige om en intensjonsplan i slutten av november slik det er lagt opp til i framdriftsplanen, er det denne planen innbyggerne blir bedt om å svare ja eller nei til i folkeavstemningen i januar. Vil vi ha en kommune slik den står beskrevet i planen, eller vil vi ikke?

Folkeavstemning

Det blir rådgivende folkeavstemning 10. januar 2016. Alle som fyller 17 år i løpet av valgåret (født i 1999 eller tidligere) og ellers oppfylder vilkårene for stemmerett, får avgi sin stemme her. Når resultatene foreligger, gjør kommunestyrene sine endelige vedtak.

Innbyggerundersøkelse

Det skal gjennomføres en innbyggerundersøkelse i september. 800 innbyggere i Lillehammer og 600 i de andre tre kommunene vil bli oppringt og bedt om å svare på spørsmål og si hva de mener om kommunereform.

Utredningsrapportene

80 ansatte, tillitsvalgte, politikere og eksterne konsulenter har jobbet med å utrede konsekvenser, både ved en kommunesammenslåing og ved å fortsette som i dag. Temaene spenner fra skole, barnehage, pleie og omsorg til samferdsel, næringsliv og innsparingspotensial. Alle de 15 rapportene ligger på nett og på Servicetorget, sammen med et kortfattet sammendrag. Vi håper flest mulig vil lese rapportene og engasjere seg i spørsmålet: **Sammenslåing eller ikke?**

Involvering av innbyggerne

Åpenhet og involvering er et mål gjennom hele prosessen. Alle kommuner har åpne møter om kommunereformen. Hver husstand har fått en informasjonsbrosjyre i posten, det er opprettet en felles nettside hvor oppdatert informasjon legges ut, og vi har Facebooksiden «**Ny kommune?**».

Mange spørsmål

Temaet kommunesammenslåing er noe som opptar mange, og i dag føler nok mange at det er flere spørsmål enn svar. Gjennom prosessen fram mot slutten av november er det meningen at dette skal snus, slik at det blir mange svar og til slutt bare ett spørsmål: **ja eller nei?**

Kommunale tjenester

Ny kommune eller ikke: tjenestene skal fortsatt leveres der folk bor.

Ansattes rettigheter

Det er et mål at prosessen med kommunereform skal oppleves trygg for de ansatte i kommunene, og deres rettigheter er sikret gjennom avtaleverket. Tillitsvalgte er med i alle ledd, i alle kommunene. Hovedtillitsvalgte har jevnlig møter med rådmannen i egen kommune og passer på at de ansattes interesser er ivaretatt hele veien.

Foto: Esben Haakenstad

Gode alene – enda bedre sammen?

Dine innspill og meninger er viktige for politikerne når de skal bestemme seg.

- Hva mener du er viktigste grep politikerne kan ta for å sikre en best mulig framtid for kommunen og innbyggerne her?
- Hva skal til for at ungdommen blir værende i kommunen og ikke flytter ut når de er ferdig utdannet?
- Hva er den viktigste grunnen for at du bor akkurat her?
- Hvilke muligheter ser du ved en sammenslåing?
- Hvilke muligheter ser du ved å fortsette alene?

Du kan sende innspill og kommentarer på dette og annet til
postmottak@lillehammer.kommune.no

Oppdatert informasjon finner du hele tiden på kommunens nettsider
lillehammer.kommune.no og ved å følge oss på Facebook «[Ny kommune?](#)»

Opinion:

Innbyggerundersøkelse

Undersøkelse gjennomført for kommunene
Lillehammer, Gausdal, Øyer og Ringebu

Samlet presentasjon av de fire kommunene

Opinion AS

September-oktober 2015

Oppdragsbeskrivelse

Oppdragsgiver	Kommunene Lillehammer, Gausdal, Øyer og Ringebu
Kontaktperson	Nanna Egidius, Lillehammer kommune, tlf. 900 57 958
Formål	Innbyggerundersøkelse i forbindelse med kommunereformen basert på et representativt utvalg
Metode	Kvantitativ, telefonundersøkelse
Utvalgsområde/univers	Innbyggere i Lillehammer, Gausdal, Øyer og Ringebu, 16 år og eldre
Vekting	Data er vektet på kjønn og alder for å gjenspeile sammensetningen i kommunen
Antall intervju (n=)	Lillehammer: n=801, Gausdal: n=601, Øyer: n=502, Ringebu: n=465 Det er gjennomført til sammen 2369 telefonintervju Den samlede svarprosenten: 19 %
Feilmargin	Se feilmargintabell side 27
Feltperiode	15. september – 6. oktober 2015
Ansv konsulent Opinion	Henrik Høidahl, hh@opinion.no , tlf. 992 61 015

Kommunereformen

Kommunesammenslåing er blitt satt på agendaen de siste årene. Det er 50 år siden forrige kommunereform og mye har skjedd når det gjelder oppgaver og ansvar siden den gang. Stortinget har gitt tilslutning til å gjennomføre en ny kommunereform som skal gi ny kommunestruktur og nye oppgaver til kommunene. Målet er større og mer robuste kommuner. Dette anses nødvendig for å møte morgendagens utfordringer og stadig økte forventninger blant innbyggerne.

En innbyggerhøring, som verktøy i kommunereformen, vil kunne tjene flere hensikter:

- 1) Å identifisere innbyggernes holdning til kommunesammenslåing
- 2) Å gi innspill til politikerne om hvilke konsekvenser innbyggerne mener en sammenslåing vil kunne ha på ulike tjenesteområder,
- 3) Å forankre beslutningsprosessen, og det endelige vedtaket, i befolkningen.

Denne undersøkelsen ser nærmere på innbyggernes holdning til sammenslåing mellom kommunene Lillehammer, Gausdal, Ringebu og Øyer, de viktigste målene for en fremtidig kommune, hvordan man tror en rekke kommunale oppgaver vil bli løst etter en kommunesammenslåing og viktigheten av avstand til flere kommunale tjenester.

Kilde:

<http://www.lillehammer.kommune.no/ny-kommune.5727807-172351.html>

<https://gudbrandsdahlhistorielag.wordpress.com/>

Om undersøkelsen

Kommunene Gausdal, Lillehammer, Ringebu og Øyer har vedtatt å utrede muligheten for å danne en ny kommune. Arbeidet med en intensjonsplan er i gang og det er vedtatt å gjennomføre en rådgivende folkeavstemning når denne foreligger. Folkeavstemningen er berammet til januar 2016.

Som innspill til prosessen med å utarbeide intensjonsplan ønsket kommunestyrene å gjennomføre en innbyggerundersøkelse. Dette dokumentet er resultatet av denne.

Det er levert en samlet rapport for de fire kommunene, samt én rapport per kommune. Disse er levert i et brukervennlig ppt- og pdf-format. I tillegg er det levert resultattabeller i Excel der hovedspørsmålene er kryssset mot bakgrunnsvariablene kjønn og alder. Her fremgår det også om det er signifikante forskjeller mellom kjønn og mellom aldersgrupper.

Utvalgssammensetning og representativitet

- Målgruppen, 16 år og eldre, kan identifiseres i sentralt befolkningsregister
- I hvert område av kommunen trekkes det et tilfeldig utvalg, der alle har den samme muligheten til å bli valgt
- Utvalget tilrettelegges med andre ord ved sannsynlighetsutvelging
- Det trekkes utvalg på postnummer
- Det gir et godt og representativt utvalg i tettstedene, og dermed i kommunen totalt sett, der også spredt bebyggelse inngår
- Videre vektes det på kjønn og alder

Kontrollrutiner

- Samarbeidspartner på datainnsamling, Norstat Norge AS, og Opinion AS har gode kvalitetsrutiner for å avdekke utvalgsskjøvheter og eventuelle feil i forbindelse med datainnsamlingen
- Disse rutinene inkluderer: 1) Riktig rekruttering/opplæring av intervjuere, 2) innlytting/veiledning gjennomført av spesialopplærte veiledere/intervjuedere på det enkelte produksjonssted, 3) dialerstatistikk på den enkelte intervjuers arbeidstid, herunder gjennomsnittlig intervjutid, antall bortfall og pålogget tid, 4) kontroll av svarmønstre på intervjuernivå, hvor det fokuseres på avvik i svargivning og 5) minst mulig grunnlag for at intervjuer skal kunne påvirke utvelgingen av respondenter. Råmaterialet er nøye gjennomgått før vektning av data, videre bearbeiding og rapportering.

Hovedfunn

Holdning til kommunesammenslåing

- Det er signifikant flere innbyggere i Lillehammer enn i Gausdal, Øyer og Ringebru som svarer ganske positivt og svært positivt til en sammenslåing av de fire kommunene
- Nær to av tre (63 %) innbyggere i Lillehammer er ganske eller svært positive til en sammenslåing
- I Gausdal er andelen som er positive 29 %, mens den er 36 % i Øyer og 35 % i Ringebru
- Det er signifikant flere i Gausdal og Ringebru som er svært negative til en sammenslåing av de fire kommunene
- Mens 33 % av innbyggerne i Gausdal og Ringebru er svært negative til en sammenslåing, er andelen 25 % og 8 % i henholdsvis Øyer og Lillehammer

Viktigste mål for en kommunesammenslåing

- Innbyggerne i Lillehammer trekker oftest frem økt kvalitet på de kommunale tjenestene, en mer kostnadseffektiv drift og større fagmiljøer i kommunen som viktigste mål for en fremtidig kommune. Disse målene nevnes signifikant flere ganger i Lillehammer enn i de tre andre kommunene.
- Relativt god spredning når det gjelder hvilke mål innbyggerne i Gausdal, Øyer og Ringebru trekker frem som de viktigste for en fremtidig kommune
  - Det er signifikant flere innbyggere i Gausdal enn i Lillehammer som svarer god tilgjengelighet til de kommunale tjenestene
  - Det er signifikant flere innbyggere i Øyer enn i Lillehammer som svarer et godt lokaldemokrati
  - Det er signifikant flere innbyggere i Ringebru enn i Lillehammer som svarer god tilgjengelighet til de kommunale tjenestene, et godt lokaldemokrati og sikre livskraftige lokalsamfunn

Hovedfunn

Løsning av kommunale oppgaver etter en kommunesammenslåing

- Næringsutvikling, barnevern, tilbud innen kultur, idrett og fritid og økonomistyring er de tjenesteområdene som totalt sett i de fire kommunene får høyest score når det spørres om hvordan man tror kommunen vil løse en rekke oppgaver etter en kommunesammenslåing
- Innbyggerne vurderer langs en skala fra 1 – 5, der 1 betyr «mye dårligere» og 5 «mye bedre»
- Lavest score får pleie og omsorg i hjemmet og det å gi innbyggerne mulighet til å påvirke utviklingen i kommunen
- Innbyggerne i Lillehammer mener i større grad enn innbyggerne i Gausdal, Øyer og Ringebru at kommunen vil løse mange av oppgavene bedre etter en kommunesammenslåing (de får en høyere gjennomsnittscore på oppgavene enkeltvis og når det beregnes et gjennomsnitt på alle oppgaver)

Viktigheten av avstand til kommunale tjenester

- Helsetjenester, pleie og omsorg i hjemmet, skole og skolefritidsordning og tilbud innen kultur, idrett og fritid er de tjenestene som får høyest score når det spørres om viktigheten av avstanden til en rekke tjenester
- Innbyggerne vurderer langs en skala fra 1-5, der 1 er «svært uviktig» og 5 er «svært viktig»
- Lavest score får avstanden til byggesaksbehandling, barnevern og rådhuset
- Når vi ser på gjennomsnittscore til alle tjenester det spørres om, er det innbyggerne i Ringebru som i noe større grad enn innbyggerne i Lillehammer, Gausdal og Øyer synes at avstand til de kommunale tjenestene er viktig (Ringebru scorer høyest på avstand til helsetjenester, pleie og omsorg i hjemmet og i institusjon, barnehagetilbud, byggesaksbehandling, barnevern og rådhuset)

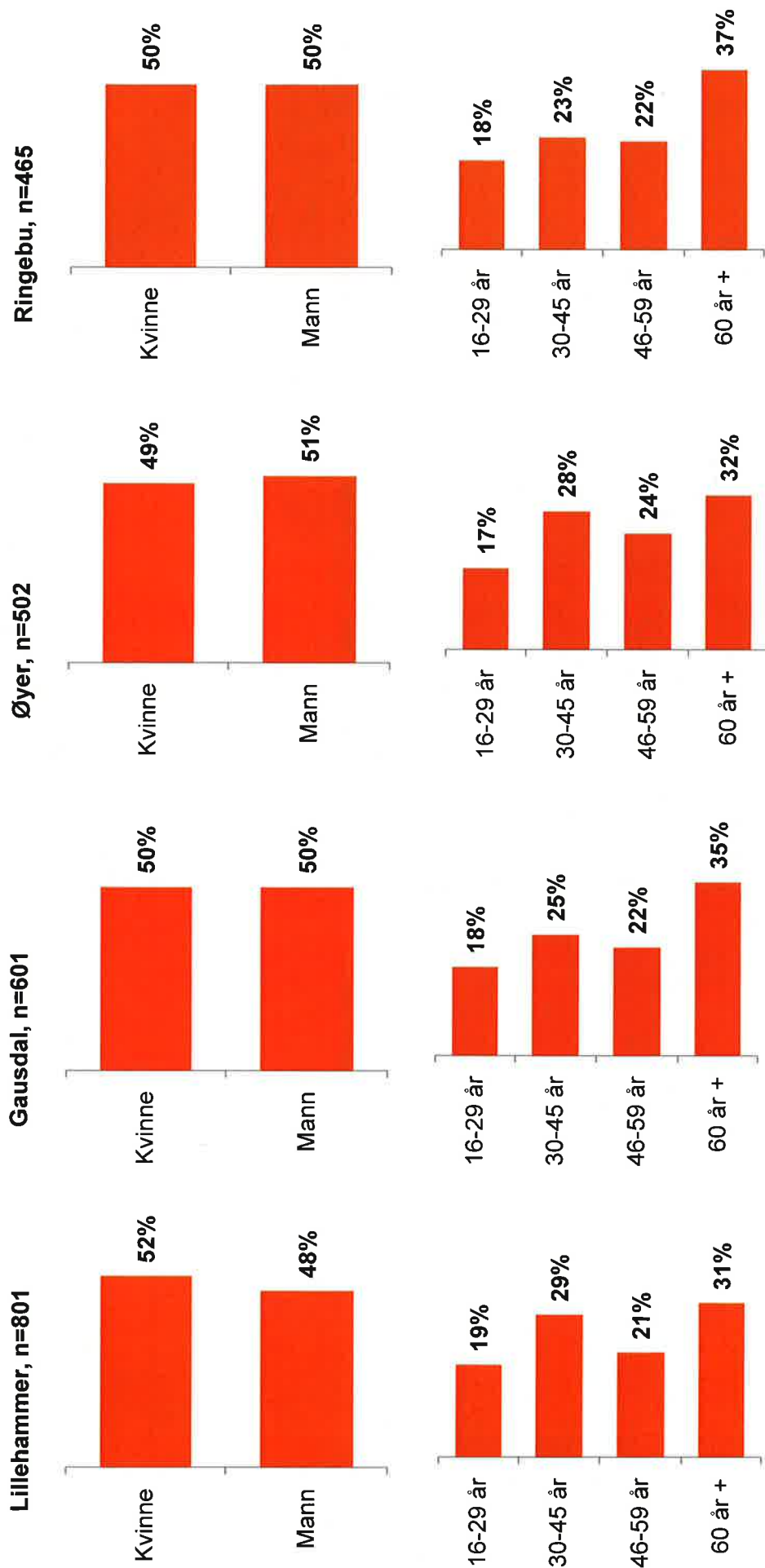
Opinion:

Utvalget i undersøkelsen

Opinion AS

september-oktober 2015

Utvalget: 16 år+ i Lillehammer, Gausdal, Øyer og Ringebu

Opinion:

Resultater fra spørreundersøkelsen

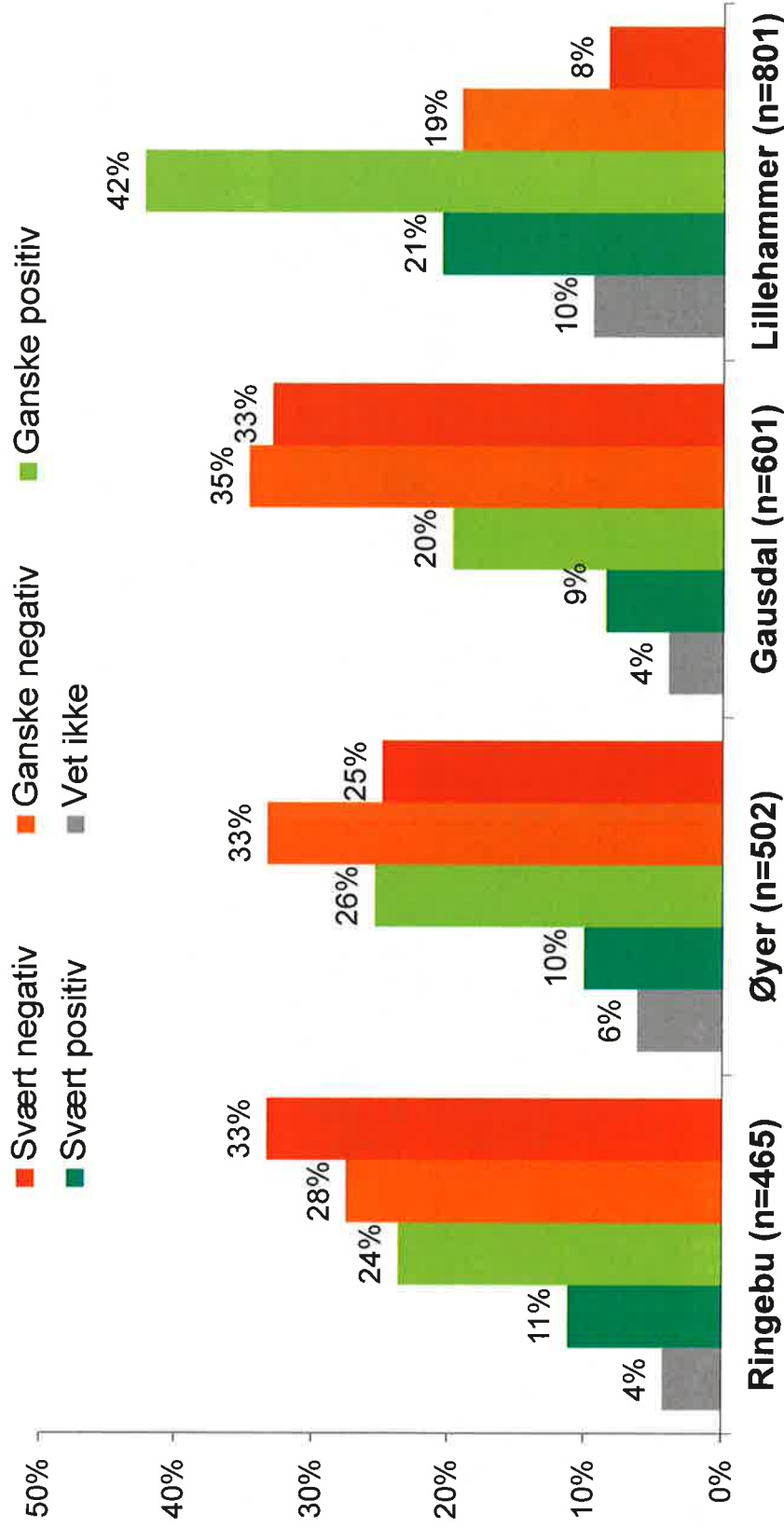
Presentert i den rekkefølgen som spørsmålene er stilt i telefonundersøkelsen

Opinion AS

September-oktober 2015

Holdning til sammenslåing

1. Hvor negativ eller positiv er du til en sammenslåing mellom kommunene Lillehammer, Gausdal, Ringebu og Øyer?

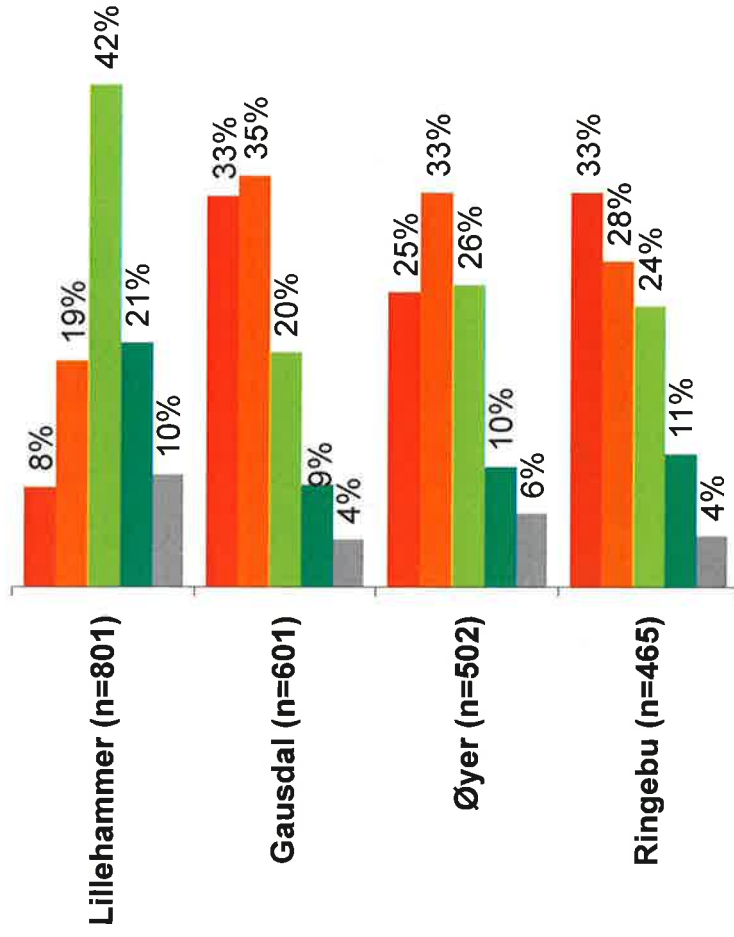

Holdning til sammenslåing

1. Hvor negativ eller positiv er du til en sammenslåing mellom kommunene Lillehammer, Gausdal, Øyer og Ringebu og Øyer?
Vil du si..

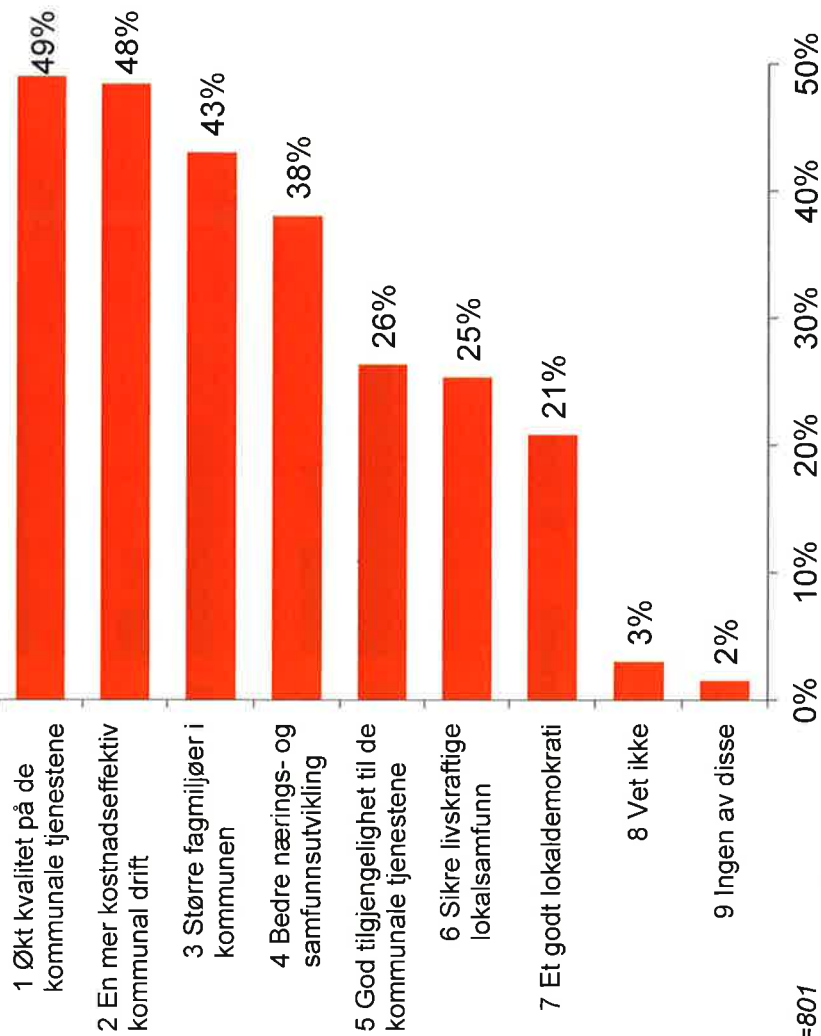
■ Svært negativ
■ Ganske negativ
■ Ganske positiv
■ Svært positiv
■ Vet ikke

- Det er signifikant flere innbyggere i Lillehammer enn i Gausdal, Øyer og Ringebu som svarer ganske positiv og svært positiv til en sammenslåing av de fire kommunene
- Nær to av tre (63 %) innbyggere i Lillehammer er ganske eller svært positive til en sammenslåing
- I Gausdal er andelen som er positive 29 %, mens den er 36 % i Øyer og 35 % i Ringebu
- Det er signifikant flere i Gausdal og Ringebu som er svært negative til en sammenslåing av de fire kommunene
- Mens 33 % av innbyggerne i Gausdal og Ringebu er svært negative til en sammenslåing, er andelen 25 % og 8 % i henholdsvis Øyer og Lillehammer

Lillehammer: Viktigste mål for en fremtidig kommune

2. Kommunene kan ha flere mål for en kommunesammenslåing. Jeg ber deg nå velge hva du mener er de tre viktigste målene for en fremtidig kommune, blant dem jeg leser opp:

n=801

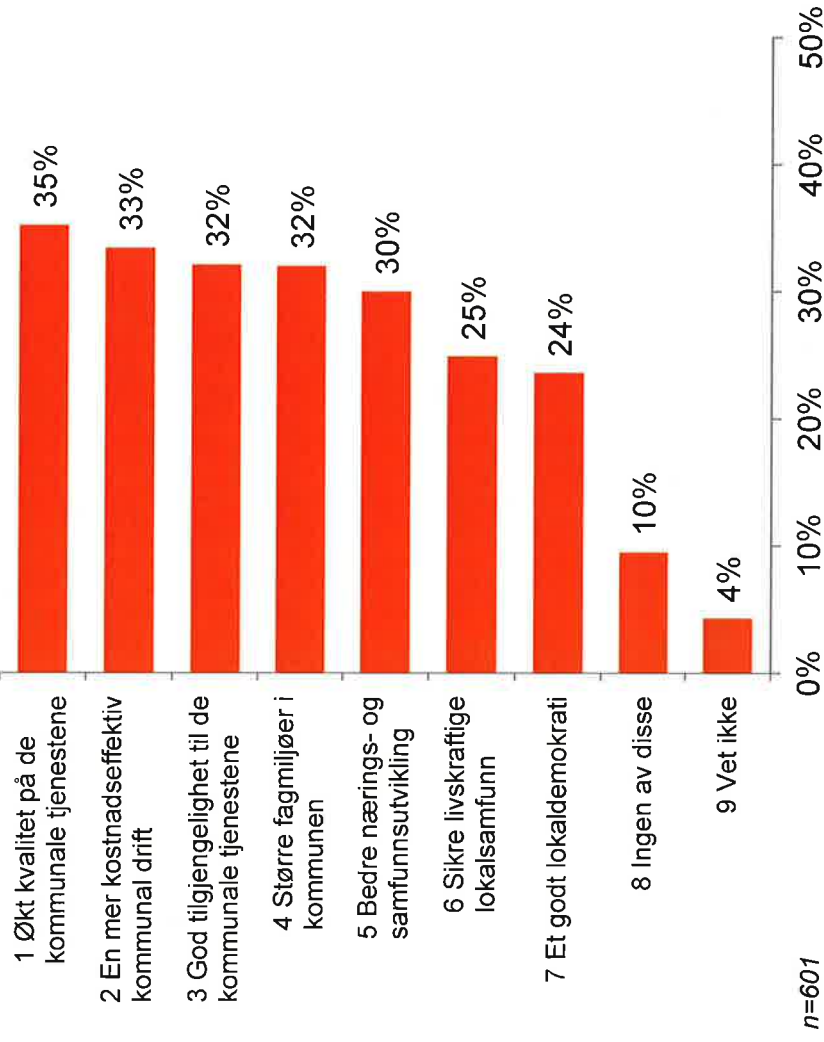
Svaralternativene er opplest i tilfeldig rekkefølge (randomisert)

○ Innbyggerne i Lillehammer trekker oftest frem økt kvalitet på de kommunale tjenestene, en mer kostnadseffektiv drift og større fagmiljøer i kommunen som viktige mål for en fremtidig kommune. Disse målene nevnes signifikant flere ganger i Lillehammer enn i de tre andre kommunene.

	Mann	Kvinne	16-29 år	30-45 år	46-59 år	60 år+
Base	387	414	150	231	170	250
1	47%	51%	43%	55%	51%	46%
2	53%	44%	40%	51%	57%	45%
3	41%	45%	31%	54%	48%	37%
4	39%	37%	41%	39%	48%	29%
5	23%	30%	34%	23%	21%	29%
6	26%	25%	28%	24%	24%	26%
7	20%	22%	33%	15%	17%	22%
8	3%	3%	3%	3%	1%	5%
9	1%	2%	1%	0%	2%	3%

Gausdal: Viktigste mål for en fremtidig kommune

2. Kommunene kan ha flere mål for en kommunesammenslåing. Jeg ber deg nå velge hva du mener er de tre viktigste målene for en fremtidig kommune, blant dem jeg leser opp:

n=601

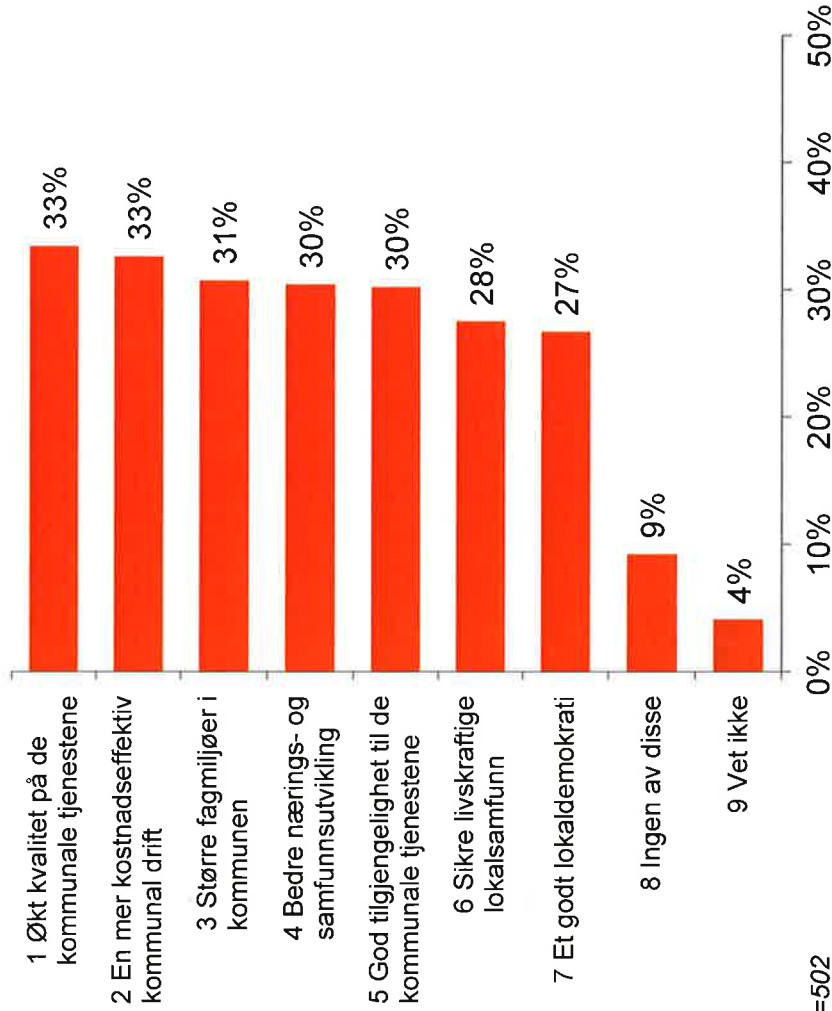
Svaralternativene er opplest i tilfeldig rekkefølge (randomisert)

- Relativt god spredning når det gjelder hvilke mål innbyggerne i Gausdal trekker frem som de viktigste for en fremtidig kommune
- Det er signifikant flere innbyggere i Gausdal enn i Lillehammer som svarer god tilgjengelighet til de kommunale tjenestene

	Mann	Kvinne	16-29 år	30-45 år	46-59 år	60 år+
Base	303	298	108	148	132	212
1	31%	39%	32%	47%	34%	29%
2	36%	31%	38%	37%	39%	26%
3	30%	35%	36%	36%	25%	32%
4	29%	35%	35%	39%	38%	23%
5	34%	25%	42%	27%	29%	26%
6	23%	27%	15%	27%	28%	27%
7	22%	25%	23%	24%	22%	25%
8	12%	7%	6%	4%	11%	14%
9	3%	6%	5%	1%	4%	7%

Øyer: Viktigste mål for en fremtidig kommune

2. Kommunene kan ha flere mål for en kommunesammenslåing. Jeg ber deg nå velge hva du mener er de tre viktigste målene for en fremtidig kommune, blant dem jeg leser opp:

n=502

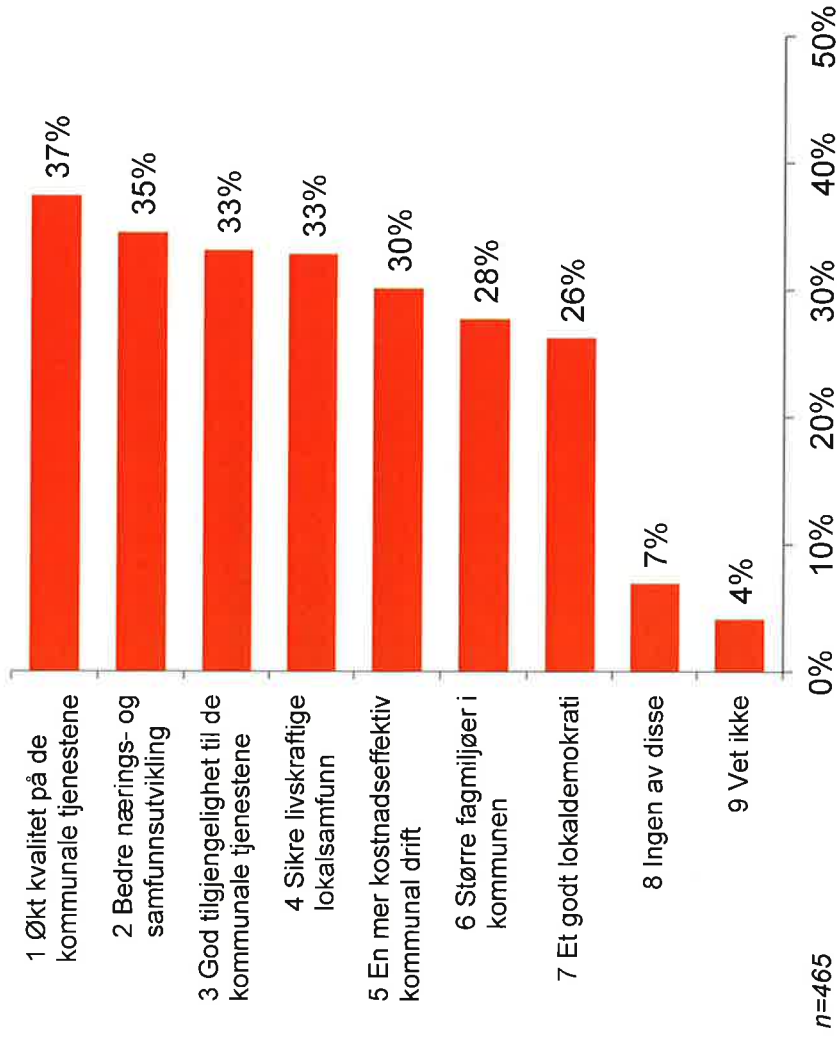
Svaralternativene er opplest i tilfeldig rekkefølge (randomisert)

- Relativt god spredning når det gjelder hvilke mål innbyggerne i Øyer trekker frem som de viktigste for en fremtidig kommune
- Det er signifikant flere innbyggere i Øyer enn i Lillehammer som svarer et godt lokaldemokrati

	Mann	Kvinne	16-29 år	30-45 år	46-59 år	60 år+
Base	257	245	83	141	119	158
1	30%	38%	24%	40%	34%	32%
2	39%	26%	18%	39%	38%	31%
3	26%	36%	26%	29%	40%	27%
4	32%	29%	31%	37%	27%	27%
5	27%	33%	39%	27%	33%	26%
6	23%	32%	33%	27%	27%	25%
7	27%	26%	33%	24%	24%	28%
8	12%	6%	11%	9%	7%	11%
9	3%	5%	8%	3%	2%	5%

Ringebu: Viktigste mål for en fremtidig kommune

2. Kommunene kan ha flere mål for en kommunesammenslåing. Jeg ber deg nå velge hva du mener er de tre viktigste målene for en fremtidig kommune, blant dem jeg leser opp:

- Relativt god spredning når det gjelder hvilke mål innbyggerne i Ringebu trekker frem som de viktigste for en fremtidig kommune. Det er signifikant flere innbyggere i Ringebu enn i Lillehammer som svarer god tilgjengelighet til de kommunale tjenestene, et godt lokaldemokrati og sikre livskraftige lokalsamfunn.

	Mann	Kvinne	16-29 år	30-45 år	46-59 år	60 år+
Base	235	231	85	107	103	171
1	36%	39%	52%	33%	36%	34%
2	35%	34%	54%	31%	37%	25%
3	26%	40%	27%	38%	40%	29%
4	31%	34%	30%	37%	38%	28%
5	35%	25%	17%	35%	36%	30%
6	28%	28%	31%	23%	32%	27%
7	24%	28%	30%	27%	27%	23%
8	8%	6%	2%	4%	4%	13%
9	4%	4%	4%	4%	2%	6%

Svaralternativene er opplest i tilfeldig rekkefølge (randomisert)

Viktigste mål for en fremtidig kommune

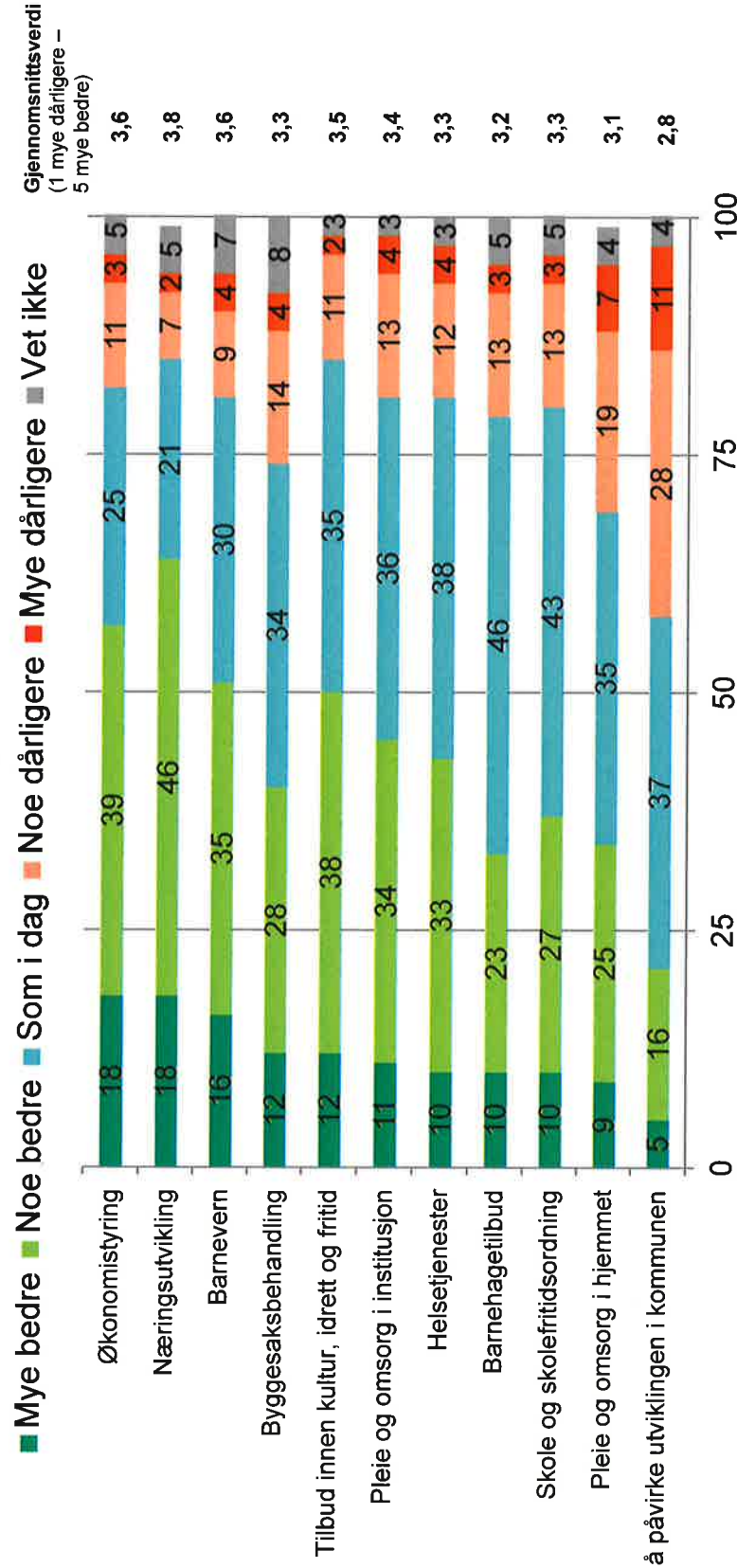
2. Kommunene kan ha flere mål for en kommunesammenslåing. Jeg ber deg nå velge hva du mener er de tre viktigste målene for en fremtidig kommune, blant dem jeg leser opp:

Viktige mål for en fremtidig kommune	Lillehammer	Gausdal	Øyer	Ringebu
Økt kvalitet på de kommunale tjenestene	49%	35%	33%	37%
En mer kostnadseffektiv kommunal drift	48%	33%	33%	30%
Større fagmiljøer i kommunen	43%	32%	31%	28%
Bedre nærings- og samfunnsutvikling	38%	30%	30%	35%
God tilgjengelighet til de kommunale tjenestene	26%	32%	30%	33%
Sikre livskraftige lokalsamfunn	25%	25%	28%	33%
Et godt lokaldemokrati	21%	24%	27%	26%
Ingen av disse (leses ikke)	2%	10%	9%	7%
Vet ikke (leses ikke)	3%	4%	4%	4%

Svaralternativene er opplest i tilfeldig rekkefølge (randomisert)

Lillehammer / kommunale oppgaver

3. Jeg leser nå opp noen kommunale oppgaver, og ber deg vurdere hvordan du mener kommunen vil løse disse etter en kommunesammenslåing, sammenliknet med i dag. Du vurderer langs en skala fra 1 – 5, der 1 betyr «Mye dårligere», 2 «Noe dårligere», 3 «Som i dag», 4 «Noe bedre» og 5 betyr «Mye bedre» (+ «Vet ikke» - leses ikke). De kommunale oppgavene er:

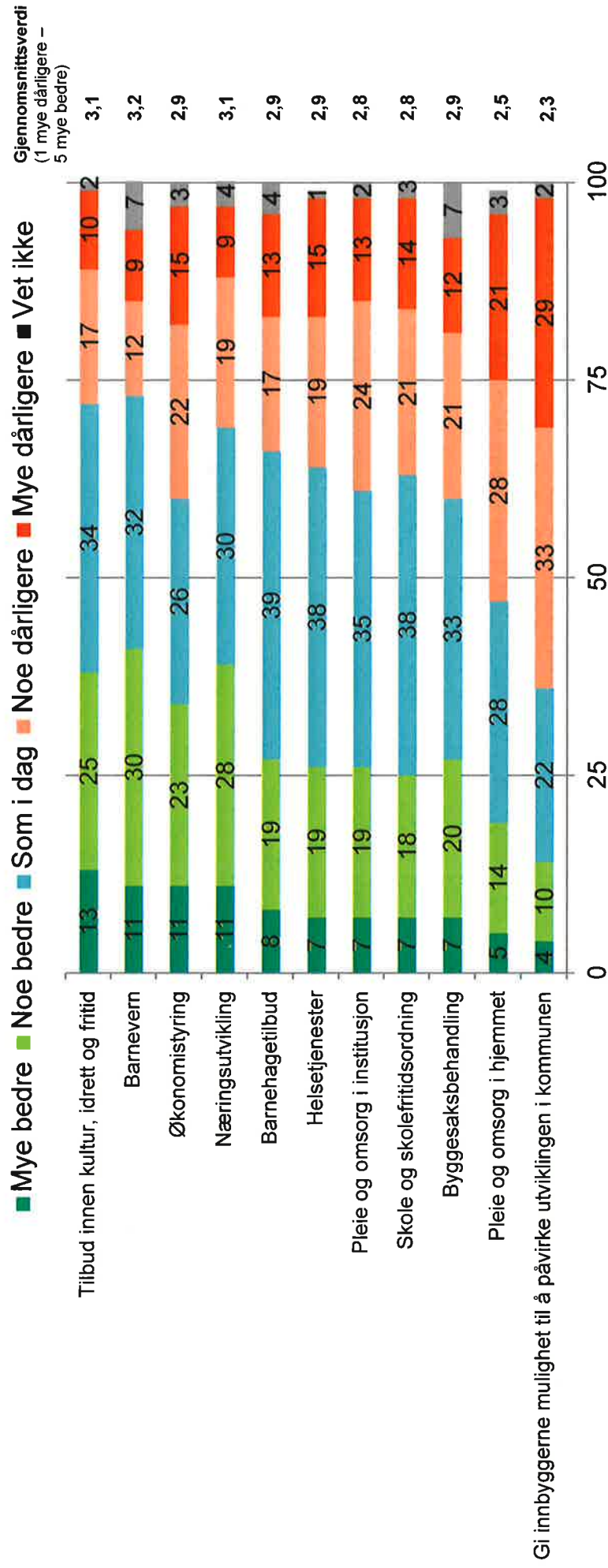
Tall i prosent, n=801

Sortert på «Mye bedre» (verdi 5-1)

Midtpunktet er verdi 3 «som i dag»

Gausdal / kommunale oppgaver

3. Jeg leser nå opp noen kommunale oppgaver, og ber deg vurdere hvordan du mener kommunen vil løse disse etter en kommunesammenslåing, sammenliknet med i dag. Du vurderer langs en skala fra 1 – 5, der 1 betyr «Mye dårligere», 2 «Noe dårligere», 3 «Som i dag», 4 «Noe bedre» og 5 betyr «Mye bedre» (+ «Vet ikke» - leses ikke). De kommunale oppgavene er:

Tall i prosent, n=601

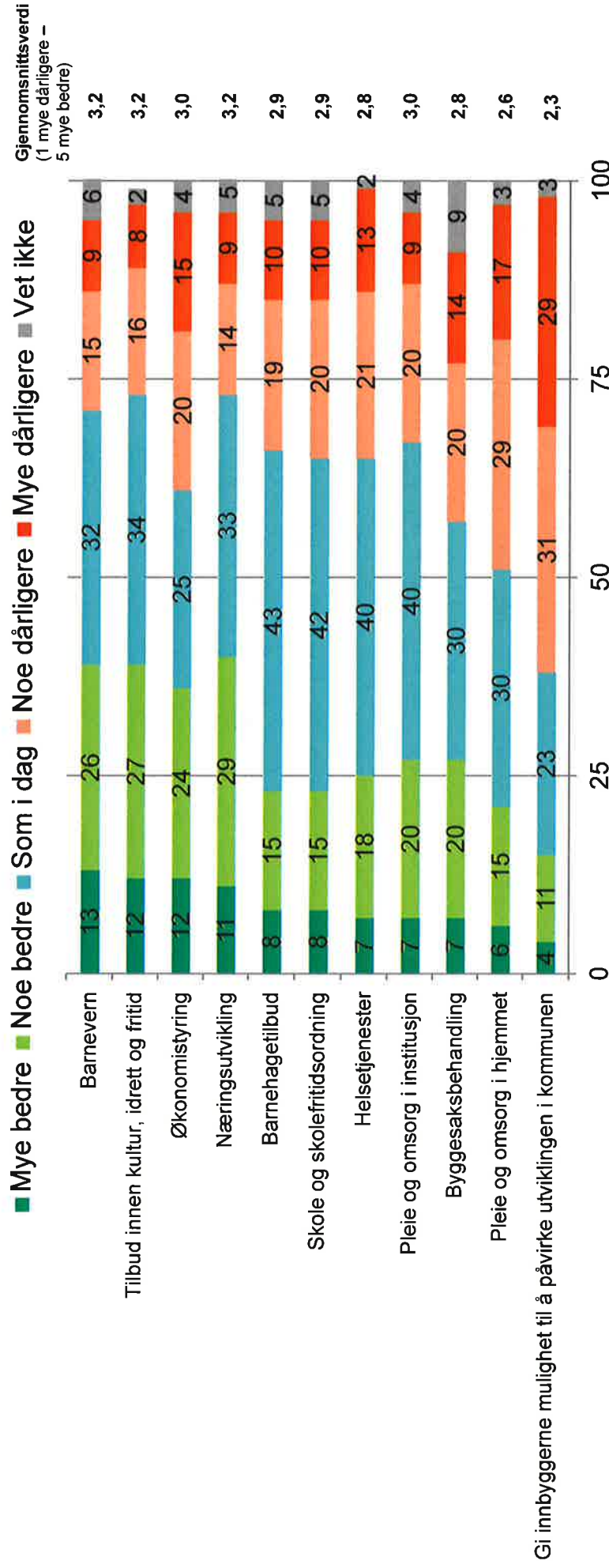
Sortert på «Mye bedre» (verdi 5-1)

Midtpunktet er verdi 3 «som i dag»

Øyer / kommunale oppgaver

3. Jeg leser nå opp noen kommunale oppgaver, og ber deg vurdere hvordan du mener kommunen vil løse disse etter en kommunesammenslåing, sammenliknet med i dag. Du vurderer langs en skala fra 1 – 5, der 1 betyr «Mye dårligere», 2 «Noe dårligere», 3 «Som i dag», 4 «Noe bedre» og 5 betyr «Mye bedre» (+ «Vet ikke» - leses ikke). De kommunale oppgavene er:

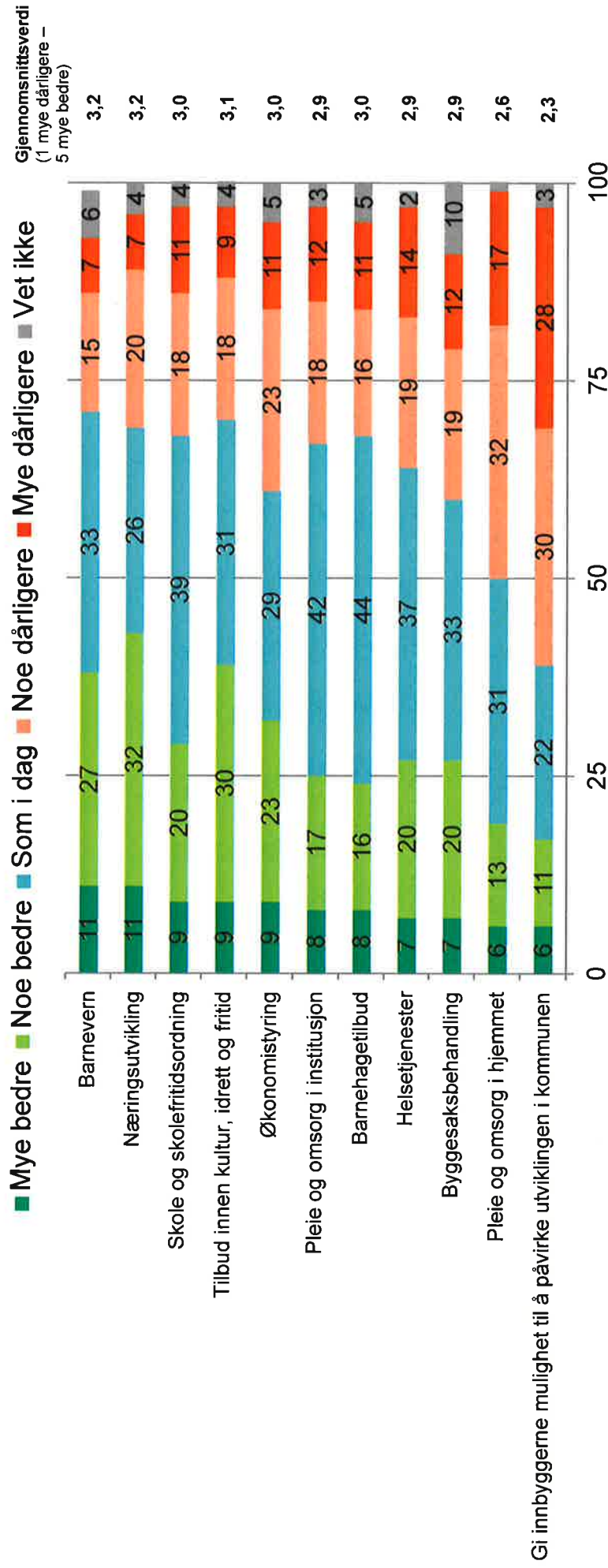
Tall i prosent, n=502

Sortert på «Mye bedre» (verdi 5-1)

Midtpunktet er verdi 3 «som i dag»

Ringebu / kommunale oppgaver

3. Jeg leser nå opp noen kommunale oppgaver, og ber deg vurdere hvordan du mener kommunen vil løse disse etter en kommunesammenslåing, sammenliknet med i dag. Du vurderer langs en skala fra 1 – 5, der 1 betyr «Mye dårligere», 2 «Noe dårligere», 3 «Som i dag», 4 «Noe bedre» og 5 betyr «Mye bedre» (+ «Vet ikke» - leses ikke). De kommunale oppgavene er:

Tall i prosent, n=465

Sortert på «Mye bedre» (verdi 5-1)

Midtpunktet er verdi 3 «som i dag»

Kommunale oppgaver

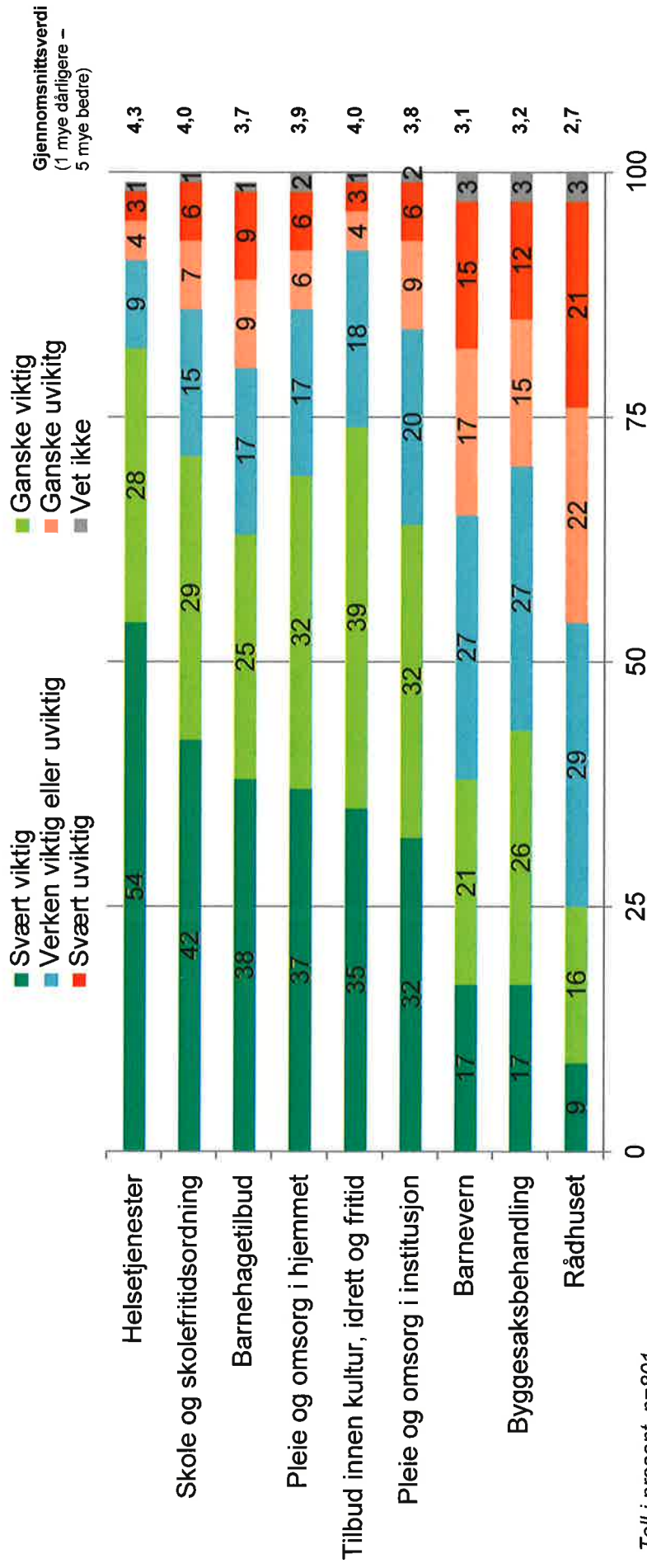
3. Jeg leser nå opp noen kommunale oppgaver, og ber deg vurdere hvordan du mener kommunen vil løse disse etter en kommunesammenslåing, sammenliknet med i dag. Du vurderer langs en skala fra 1 – 5, der 1 betyr «Mye dårligere», 2 «Noe dårligere», 3 «Som i dag», 4 «Noe bedre» og 5 betyr «Mye bedre» (+ «Vet ikke» - leses ikke). De kommunale oppgavene er:

Kommunale oppgaver	Lillehammer	Gausdal	Øyer	Ringebu
Næringsutvikling	3,8	3,1	3,2	3,2
Barnevern	3,6	3,2	3,2	3,2
Tilbud innen kultur, idrett og fritid	3,5	3,1	3,2	3,1
Økonomistyring	3,6	2,9	3,0	3,0
Helsetjenester	3,3	2,9	2,8	2,9
Pleie og omsorg i institusjon	3,4	2,8	3,0	2,9
Barnehage tilbud	3,2	2,9	2,9	3,0
Skole og skolefritidsordning	3,3	2,8	2,9	3,0
Byggesaksbehandling	3,3	2,9	2,8	2,9
Pleie og omsorg i hjemmet	3,1	2,5	2,6	2,6
Gi innbyggerne mulighet til å påvirke utviklingen i kommunen	2,8	2,3	2,3	2,3
Gjennomsnitt av 11 oppgaver	3,35	2,85	2,90	2,92

Gjennomsnittsverdier: 1=me dårligere, 5=me bedre (5,00 dersom alle svarer «me bedre»)

Lillehammer / avstand til tjenester

4. Hvis det blir kommunesammenslåing, hvor uviktig eller viktig er avstanden til de følgende tjenestene for deg? Vil du si avstanden er svært uviktig (1), ganske uviktig (2), verken viktig eller uviktig (3), ganske viktig (4) eller svært viktig (5)? (+ «Vet ikke» - leses ikke)

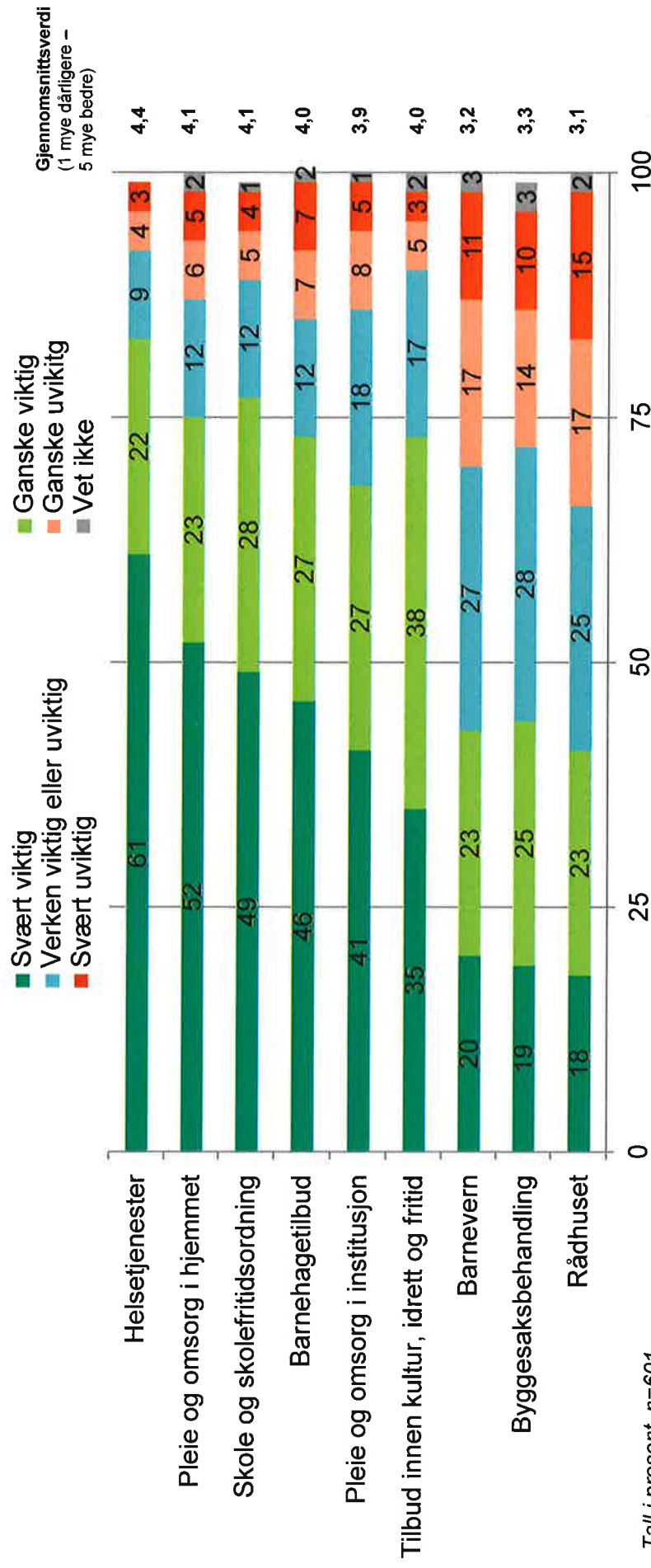
Tall i prosent, n=801

Sortert på «Svært viktig» (verdi 5-1)

Midtpunktet er verdi 3 «verken eller»

Gausdal / avstand til tjenester

4. Hvis det blir kommunesammenslåing, hvor uviktig eller viktig er avstanden til de følgende tjenestene for deg? Vil du si avstanden er svært uviktig (1), ganske uviktig (2), verken viktig eller uviktig (3), ganske viktig (4) eller svært viktig (5)? (+ «Vet ikke» - leses ikke)

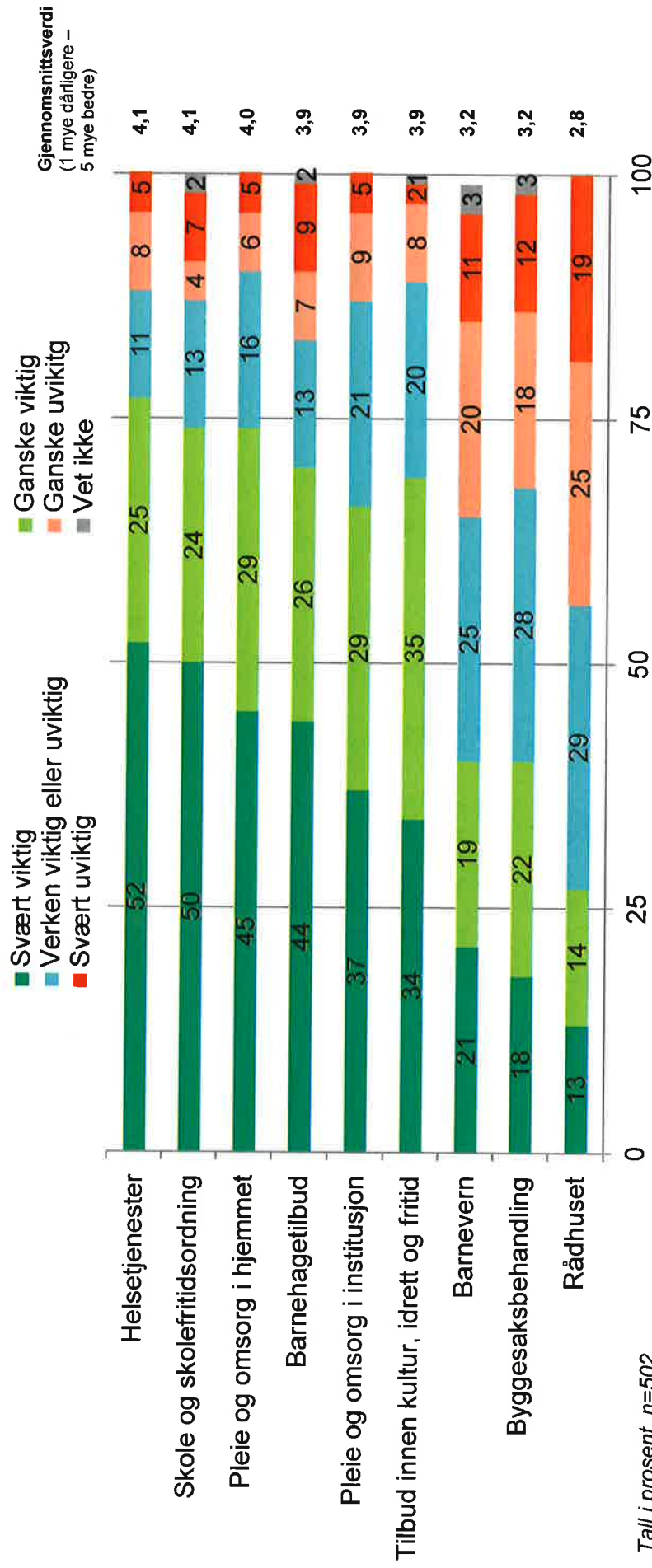
Tall i prosent, n=601

Sortert på «Svært viktig» (verdi 5-1)

Midtpunktet er verdi 3 «verken eller»

Øyer / avstand til tjenester

4. Hvis det blir kommunesammenslåing, hvor uviktig eller viktig er avstanden til de følgende tjenestene for deg? Vil du si avstanden er svært uviktig (1), ganske uviktig (2), verken viktig eller uviktig (3), ganske viktig (4) eller svært viktig (5)? (+ «Vet ikke» - leses ikke)

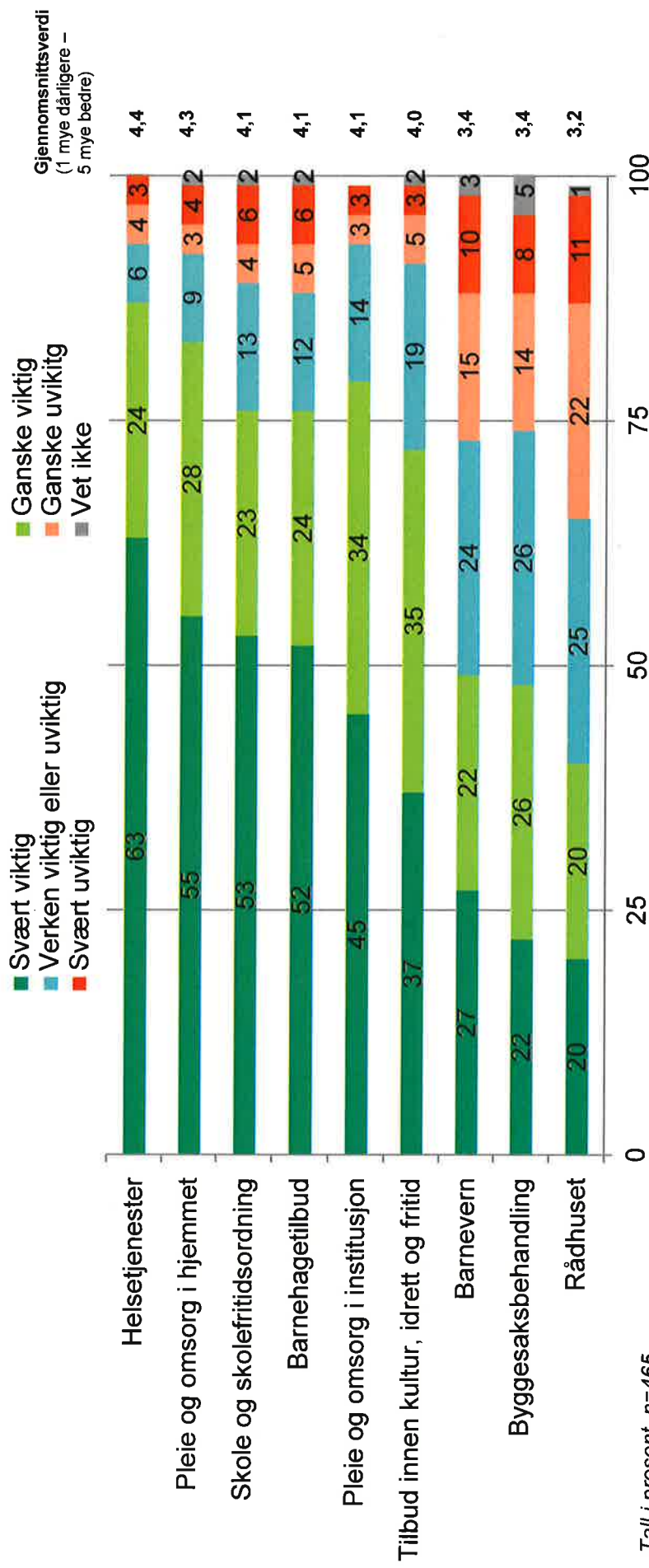
Tall i prosent, n=502

Sortert på «Svært viktig» (verdi 5-1)

Midtpunktet er verdi 3 «verken eller»

Ringebu / avstand til tjenester

4. Hvis det blir kommunesammenslåing, hvor uviktig eller viktig er avstanden til de følgende tjenestene for deg? Vil du si avstanden er svært uviktig (1), ganske uviktig (2), verken viktig eller uviktig (3), ganske viktig (4) eller svært viktig (5)? (+ «Vet ikke» - leses ikke)

Tall i prosent, n=465

Sortert på «Svært viktig» (verdi 5-1)

Midtpunktet er verdi 3 «verken eller»

Avstand til tjenester

4. Hvis det blir kommunesammenslåing, hvor uviktig eller viktig er avstanden til de følgende tjenestene for deg? Vil du si avstanden er svært uviktig (1), ganske uviktig (2), verken viktig eller uviktig (3), ganske viktig (4) eller svært viktig (5)? (+ «Vet ikke» - leses ikke)

Avstand til kommunale tjenester	Lillehammer	Gausdal	Øyer	Ringebu
Helse tjenester	4,3	4,4	4,1	4,4
Pleie og omsorg i hjemmet	3,9	4,1	4,0	4,3
Skole og skolefritidsordning	4,0	4,1	4,1	4,1
Tilbud innen kultur, idrett og fritid	4,0	4,0	3,9	4,0
Pleie og omsorg i institusjon	3,8	3,9	3,9	4,1
Barnehagetilbud	3,7	4,0	3,9	4,1
Byggesaksbehandling	3,2	3,3	3,2	3,4
Barnevern	3,1	3,2	3,2	3,4
Rådhuset	2,7	3,1	2,8	3,2
Gjennomsnitt	3,63	3,79	3,68	3,89

Gjennomsnittsverdier: 1=svært uviktig, 5=svært viktig (5,00 dersom alle svarer «svært viktig»)

Feilmargintabell

Alle undersøkelser er beheftet med feilmarginer. Feilmarginene knytter seg i hovedsak til statistisk usikkerhet. Dette er utvalgsskjøvheter, som medfører at utvalget ikke er identisk med universet eller målgruppen. Ulikheter kan knytte seg til bestemte kjennetegn eller adferd.

Feilmarginene ved ulike utvalgstørrelser og prosentresultat ved 95% signifikansnivå er vist i tabellen til høyre.

Ved en base på 800 (n=800) kan vi med 95% sannsynlighet si at det riktige resultatet ligger innenfor $\pm 1,5$ og $\pm 3,5$ prosentpoeng, avhengig av prosentresultats størrelse. Usikkerheten er størst ved et prosentresultat på 50% og minst ved prosentresultater på 5%/95%.

Utvalgstørrelse	Prosentresultat									
	5,0 %	10,0 %	15,0 %	20,0 %	25,0 %	30,0 %	35,0 %	40,0 %	45,0 %	50,0 %
25	8,5 %	11,8 %	14,0 %	15,7 %	17,0 %	18,0 %	18,7 %	19,2 %	19,5 %	19,6 %
50	6,0 %	8,3 %	9,9 %	11,1 %	12,0 %	12,7 %	13,2 %	13,6 %	13,8 %	13,9 %
75	4,9 %	6,8 %	8,1 %	9,1 %	9,8 %	10,4 %	10,8 %	11,1 %	11,3 %	11,3 %
100	4,3 %	5,9 %	7,0 %	7,8 %	8,5 %	9,0 %	9,3 %	9,6 %	9,8 %	9,8 %
150	3,5 %	4,8 %	5,7 %	6,4 %	6,9 %	7,3 %	7,6 %	7,8 %	8,0 %	8,0 %
200	3,0 %	4,2 %	4,9 %	5,5 %	6,0 %	6,4 %	6,6 %	6,8 %	6,9 %	6,9 %
250	2,7 %	3,7 %	4,4 %	5,0 %	5,4 %	5,7 %	5,9 %	6,1 %	6,2 %	6,2 %
300	2,5 %	3,4 %	4,0 %	4,5 %	4,9 %	5,2 %	5,4 %	5,5 %	5,6 %	5,7 %
400	2,1 %	2,9 %	3,5 %	3,9 %	4,2 %	4,5 %	4,7 %	4,8 %	4,9 %	4,9 %
465	2,0 %	2,7 %	3,2 %	3,6 %	3,9 %	4,2 %	4,3 %	4,5 %	4,5 %	4,5 %
500	1,9 %	2,6 %	3,1 %	3,5 %	3,8 %	4,0 %	4,2 %	4,3 %	4,4 %	4,4 %
600	1,7 %	2,4 %	2,9 %	3,2 %	3,5 %	3,7 %	3,8 %	3,9 %	4,0 %	4,0 %
700	1,6 %	2,2 %	2,6 %	3,0 %	3,2 %	3,4 %	3,5 %	3,6 %	3,7 %	3,7 %
800	1,5 %	2,1 %	2,5 %	2,8 %	3,0 %	3,2 %	3,3 %	3,4 %	3,4 %	3,5 %
900	1,4 %	2,0 %	2,3 %	2,6 %	2,8 %	3,0 %	3,1 %	3,2 %	3,3 %	3,3 %
1000	1,4 %	1,9 %	2,2 %	2,5 %	2,7 %	2,8 %	3,0 %	3,0 %	3,1 %	3,1 %

Innsikt som bringer deg videre
opinion.no

Opinion AS
Maridalsveien 13E
0178 OSLO
T: 21 300 400
E: post@opinion.no

Oppsummering fra arbeidsøkter om intensjonsplan

Kommunestyreverkstedet 20.8.2015

Utredningsgruppene 21.8.2015

Arbeidsdokument til møte i styringsgruppa 9.9.2015

Redigert av sekretariatet, 2.9.2015

Innhold

Om dokumentet	2
Felles forutsetninger (intensjonsplan kap. 3).....	3
Visjoner og framtidbilder (intensjonsplan kap. 4)	4
Enkeltbestemmelser (intensjonsplan kap. 5).....	7
Tjenestetilbud (intensjonsplan kap. 6).....	10
Politisk organisering	14
Vedlegg.....	14
Kommunestyreverkstedet 20.8.2015.....	15
Utredningsgruppesamlingen 21.8.2015.....	23

Om dokumentet

Dette dokumentet er en oppsummering av arbeidsøktene som ble gjennomført i kommunestyrenes felles verksted 20.8.2015. I tillegg er det tatt med bidrag fra samlingen 21.8.2015 hvor rundt 60 av de som var med og utformet tema-utredningene som ble framlagt i begynnelsen av juni, deltok. Det framgår av dokumentet om det er bidrag fra kommunestyreverkstedet eller utredningsgruppesamlingen.

Sekretariatet har sammenstilt resultatene og foretatt en del redigering av det innsamlede materialet. Som vedlegg følger avskrift av alt råmateriale fra kommunestyreverkstedet – uredigert - slik at det skal være mulig for den enkelte å gå tilbake til kilden.

Dokumentet skal – i tillegg til å være en oppsummering av arbeidsøkter – være grunnlaget for prosesser og beslutninger i styringsgruppas møte 9.9.2015.

Det vil være noe ulik tilnærming til de enkelte tema, både i møte 9.9.2015 og i videre prosess fram mot det som til slutt blir kommunenes intensjonsplan for eventuelt å danne ny kommune.

Foreliggende dokument er altså ikke forslag til intensjonsplan, men det inneholder flere tema som skal inn i en intensjonsplan. Dokumentet er en oppsummering av bidragene fra 20.8. og 21.8. – bearbeidet av sekretariatet for videre prosess. Det betyr også at det vil være flere tema i endelig intensjonsplan som ikke er omtalt her. Eksempler kan være Servicetorg, overordnet planlegging osv.

Etter styringsgruppas møte 9.9.2015 vil det bli utarbeidet et nytt, komplett arbeidsutkast til intensjonsplan som grunnlag for videre arbeid og prosess.

Av metodiske hensyn vil det i starten på hvert tema ligge en kommentar/anbefaling vedr videre prosess – til styringsgruppas møte 9.9.2015.

Felles forutsetninger (intensjonsplan kap. 3)

Sekretariatets kommentar:

Det foreslås at styringsgruppa tar stilling til om formuleringene slik de framgår under, kan innarbeides i neste arbeidsutkast til intensjonsplan.

Felles forutsetninger – innspill til ny tekst

De fire kommunene Gausdal, Lillehammer, Ringebu og Øyer legger følgende felles forutsetninger til grunn for etablering av en ny kommune:

- a) Etablering av en ny kommune skal komme alle innbyggerne til gode og skal skje i respekt for de ulike lokalsamfunnenes egenart og behov
- b) En ny kommune skal videreutvikle de nåværende kommunenes særlige fortrinn og fremme stedsutvikling i hele den nye kommunen
- c) Innbyggerne skal i hovedsak få dekket sine behov for kommunale basistjenester der de bor.
- d) Kommunesammenslutning er en virksomhetsoverdragelse med tilhørende rettigheter for de ansatte i kommunene.
- e) De fire kommunene er innforstått med at full effekt av kommunesammenslutningen med forbedrede tjenester og andre gevinstuttak vil kunne ta tid.
- f) Prosessen fram mot etableringen av «den nye kommunen» skal være preget av positive holdninger, åpenhet og raushet. Det skal legges til rette for aktiv involvering av innbyggerne.

Endringer som er gjort (utover endret bokstavering):

- a) Slått sammen a og b. Byttet ut «de eksisterende kommunene» med «innbyggerne»
- b) Tillegg: «..videreutvikle de nåværende kommunenes særlige fortrinn». Fjernet siste del av setningen «og skal spesielt utvikle tettstedene i de eksisterende kommunene»
- c) Nytt punkt spilt inn fra tre grupper
- e) «..legger til grunn» er byttet ut med «er innforstått med». «... fordeler og» er byttet ut med «forbedrede tjenester og andre»
- f) Nytt punkt: Kombinert innspill fra tre grupper

Visjoner og framtidbilder (intensjonsplan kap. 4)

Sekretariatets kommentar:

Arbeidet med visjoner/framtidsbilder/mål ble gjort med noe forskjellig utgangspunkt i kommunestyresamlingen 20.8. og utredningsgruppene 21.8. Det gjenspeiles i oppstillingen under.

Resultater fra kommunestyreverkstedet er forsøkt gruppert tematisk i under overskrifter i parentes. Når det gjelder utredningsgruppene, ble de særlig utfordret på visjoner/mål knyttet til kommunens roller som samfunnsutvikler, tjenesteyter, myndighetsutøver og demokratisk arena.

Det forslås at styringsgruppa drøfter hvilken struktur dette tema bør ha:

Alternativ 1	Alternativ 2	Alternativ 3
En visjon Mål for Innbyggere/tjenester Stedsutvikling Merkevarer/internasjonalt	Mål for kommunen som Tjenesteyter Myndighetsutøver Samfunnsutvikler Demokratisk arena	En kombinasjon av 1 og 2

Resultater fra arbeidsøktene 20.8. og 21.8. sammenstilt:

Kommunestyreverkstedet 20.8.2015	Utredningsgruppesamlingen 21.8.2015
Åpenhet, vennlighet, inkludering En kommune som kjennetegnes av <ul style="list-style-type: none"> • God dialog • Samarbeidsånd • Godt vertskap • Omdømme må være godt Raushet (BEST OG KJENT) Verdens beste helårs reiselivsdestinasjon Verdens beste vinterdestinasjon Europas turistdestinasjon nr 1 Europas mest komplette destinasjon for den aktive turisten Vi skal være landets beste turistdestinasjon Unike opplevelser til alle årstider Ledende kompetansesenter på idretts- og reiseliv (TJENESTER TIL INNBYGGERNE) Beste velferdstjenester Beste familiekommune En god kommune å leve i – i alle livets faser Tjenestetilbud - Skole - Helse/omsorg Høy kompetanse – best på tjenesteutvikling / yting Innovativ tjenesteproduksjon	Best sammen. Vi er avhengig av kollektivet, både som enkeltindivider og lokalsamfunn, som enmannsbedrifter og større organisasjoner. Alle – alltid! Visjonen bør si noe om hvordan naturressurser skal brukes (ikke forbrukes) og naturmiljøet (inkludert klima) skal i varetas. Det bør også legges vekt på utvikling av kommunens identitet og kommunen som næringsutviklingsaktør. En visjon skal være et samlende, kortfattet slagord som inngir identitet og tilhørighet: Ringebu, der det er lov å lykkes – Lev i Øyer – Gausdal, offensiv og spennende – Lillehammer... «Framtidsdrøm» Som samfunnsbygger: Som en større kommune er vi en mer interessant samarbeidspart, en sterkere aktør og stemme inn mot regionale og nasjonale myndigheter Vi vil bygge kunnskap, kompetanse og samarbeid for å møte fremtidige utfordringer og realisere mål og ønsker for

Kommunestyreverkstedet 20.8.2015	Utredningsgruppesamlingen 21.8.2015
<p>Nærhet til tjenestene Likeverdige tjenester til <u>alle</u> innbyggere</p> <p>(TETTSTEDER/GRENDER) Blomstrende tettsteder i hele kommune Trygge attraktive grender med miljøbevisst næringsliv i <u>hele</u> kommunen Befolkningsvekt i alle tettstedene Hele kommunen i bruk Levende grender Utvikle tettstedene</p> <p>(BÆREKRAFTIG UTVIKLING) Størst økning i distriktsbosetting i Norge Bærekraftig utvikling av heile regionen med reiseliv, busetjing og næringsliv Kombinasjon frisk luft, flott natur og mangfoldige tilbud Kapasitet for bosetting og tilreisende Økt folketall</p> <p>(NÆRING) Næringsutvikling basert på arrangementer, idrett kultur, opplæring, film, friluftsliv Opplevelsesbasert næringsliv/utvikling Best på økologisk landbruk Næringsutvikling + verdiskaping Kjent for samarbeid reiseliv og matproduksjon (Gudbrandsdalens Toscana) Grønn, bærekraftig utvikling Miljø/natur</p>	<p>menneskene og samfunnet. Den nye kommunen har lokalsamfunn som gir gode oppvekst – og levekår, preget av sunne levevaner, gode opplevelser, fellesskap, trygghet og deltakelse. Lillehammer-regionen skal være blant Norges mest attraktive bo- og arbeidsmarkedsregioner</p> <p>Kommunen bidrar til å skape en stolthet hos regionens ungdommer og gir dem tilbakeflyttingslyst.</p> <p>«Med samarbeid for å lykkes».</p> <p>Som tjenesteyter: Vi møter den kommunale virksomheten på alle livets områder. Det kan være når vi skal søke om barnehageplass, når vi har barn eller ungdom i skolen, når vi har behov for helsehjelp, når vi skal søke om byggetillatelse, eller når noen tar hånd om husholdningsavfallet vårt. Hva vil vi få til? Vi vil bygge en kommune for framtiden: Kommune 3:0:</p> <p>Vi vil bygge en ny kommune basert på samarbeid og samskaping. Vi vil ha fokus på tidlig innsats og den enkeltes mestringsevne og nettverk, og mulighet for å ivareta egen helse, trivsel og livskvalitet. Resultatet av det skal være gode tjenester med utgangspunkt i innbyggernes behov. På sikt kan dette måles ved at den nye kommunen scorer meget bra – sammenliknet med landet - på målinger innen skole, barnehage, helse- og omsorg, tekniske tjenester. Den nye kommunen skal ha en organisasjon med fagmiljø som leverer tjenester av god kvalitet med effektiv ressursbruk. Den nye kommunen skal oppleves som en konstruktiv og forutsigbar samarbeidspartner for private og frivillige aktører. «Verdier»: Samskaping, samarbeid, inviterende.</p>

Kommunestyreverkstedet 20.8.2015	Utredningsgruppesamlingen 21.8.2015
	<p>MÅLSETNINGER Tjenestenivået skal utvikles i samarbeid med innbyggerne. Det demokratiske underskuddet kan styrkes gjennom mer profesjonell representasjon i råd og utvalg. Antall medlemmer i kommunestyret bør ligge høyt i første valgperiode for ny kommune, slik at bred representasjon er sikret. Dette kan senere justeres ned om hensiktsmessig.</p>

Videre fra utredningsgruppene:

Kommunen som tjenesteyter

Gode tjenester oppnås ved at ansatte har gode arbeidsvilkår, er motiverte, har fokus på samarbeid og er stolte av arbeidsplassen. Ny kommune må ivareta dette.

Tilgjengelighet er viktig, nærhet ville vi byttet ut med tilgjengelighet. Ellers mener vi at en må ha fokus på hele brukerspekteret, hytteeiere, innbyggere, næringsliv etc.

Kommunen som myndighetsutøver

Skal sikre hensiktsmessig organisering, samhandling og koordinering, for å bli en robust myndighetsutøver.

Den nye kommunen har kompetente og profesjonelle ansatte som bidrar til nytenkning og utvikling og sørger for at lover og forskrifter blir fulgt.

Være en arbeidsgiver som legger til rette for nytenkning og utvikling

Være en attraktiv arbeidsgiver for ansatte og i forhold til nyrekruttering

Kommunen som samfunnsutvikler

Være en god og attraktiv bo- og arbeidskommune.

Ivareta og videreutvikle kommunens lærings og kompetansemiljøer.

Den nye kommunen er utviklingsorientert og yter gode og likeverdige tjenester til brukerne.

Tilgjengelighet til tjenestene er en premiss i planleggingen. Levere tjenester av god kvalitet med høy brukertilfredshet.

Være en attraktiv kommune å bo i.

Kommunen som demokratisk arena

Planprosesser – åpenhet og dialog slik at planprosesser styrker brukermedvirkningen og demokratiet.

Enkeltbestemmelser (intensjonsplan kap. 5)

Kjennetegn på godt kommunenavn:

Sekretariatets kommentar:

Det foreslås at styringsgruppa drøfter videre prosess mht kommunenavn og kommunevåpen.

Fra Kommunestyresamlingen	Fra Utredningsgruppene
<ul style="list-style-type: none"> • Kjent i inn- og utland • Velfungerende hjemme og ute i verden • Alle skal vite hvor denne kommunen er på kartet • God merkevare • Må stemme med ambisjoner mht markedsføring • Enkelt å oppfatte, lett å uttale, leselig på alle språk. Unngå æ, ø, å • Ikke et «finne på»-navn 	<ul style="list-style-type: none"> • Gjenkjennbart i inn- og utland • Kommuniserbart nasjonalt og internasjonalt • Markedsverdi • Sterk merkevare • Flaggbærende
<ul style="list-style-type: none"> • Identitet • Samlende; tilhørighet og samhold • Fellesskap, dugnadsånd og raushet • Innarbeidet og kjent, som folk i regionen kan identifisere seg med/kjenne tilhørighet til. • Gi positive assosiasjoner • Ha kvalitet 	<ul style="list-style-type: none"> • Være et innarbeidet navn • Gi innbyggerne følelsen av tilhørighet • Samhold • Felles identitet for innbyggerne i alle de fire kommunene • Vise at kommunen er en del av en helhet
<ul style="list-style-type: none"> • Forankret i regionen • Stolthet og tradisjon • Kulturarv • Framtidsrettet • Tradisjoner og kultur 	<ul style="list-style-type: none"> • Historie • Ha tradisjon

Kjennetegn på godt kommunevåpen

Fra utredningsgruppene:

- Lage et helt nytt med elementer fra alle de fire kommunene.
- Naturhistorisk er det ikke noe som preger vår naturgeografi mer enn den Kaledonske fjellkjedefolding med den karakteristiske langstrakte oppbyggingen med en langt brattere avslutning i sørlig retning.
- Vintersport er en viktig del av den nye kommunen. Hva med å få fram naturformasjonen sammen med en moderne kreert skiløper?
- Birkebeineren er samlende.
- Bør være visjonært

Kommunesenter

Sekretariatets kommentar:

Det foreslås at styringsgruppa drøfter kriterier/prinsipper for plassering av tjenester/funksjoner.

Spørsmålet om lokalisering av funksjoner griper inn i spørsmålet om administrativ organisering av ny kommune og organisering av tjenesteproduksjonen. Administrativ organisering er i utgangspunktet rådmannens ansvar. Allikevel kan det være aktuelt at intensjonsplanen gir svar på noen overordnede spørsmål:

- Drift og utvikling – sammen eller delt
- Stab- og støttefunksjoner – i tjenesten eller sentralisert

Andre eksempler på kriterier/prinsipper kan være

- Bruk av eksisterende bygningsmasse
- Hensyn til eksterne samarbeidspartnere
- Hvor er kunden (eks landbrukskontor for Lillehammer, Øyer og Gausdal)

Med utgangspunkt i begrepsbruken i kommunestyresamlingen, kan det også være nyttig å drøfte lokalisering ut fra kontaktbehov og følgende modell hvor prioriterte grupper framgår i rødt:

Kommunestyreverkstedet 20.8.2015:

Kommunesenterfunksjoner	Tjenester og funksjoner som ikke er stedbundne og ikke må plasseres i kommunesenter	Stedbundne tjenester og tjenester som ytes etter prinsippet om nærhet til brukerne
<p>Generelt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Politisk ledelse ❖ Administrativ toppledelse ❖ Strategiske støttefunksjoner <p>Konkret:</p> <p>Ordfører Rådmann Politisk sekretariat Kommunalsjefer Rådmannens stab HR-avd/personalsjefer Strategi Næring Servicekontor/-torg Jurist/kommuneadvokat Internasjonal rådgiver</p>	<p>Generelt:</p> <p>Det som kan desentraliseres, skal desentraliseres</p> <p><u>Administrative/økonomiske/merkantile funksjoner:</u></p> <p>Lønn Innkjøp Økonomi Skatt og innfordring Sentralbord/servicekontor</p> <p><u>Kultur</u></p> <p><u>Barn/oppvekst</u></p> <p>Barnehage (forvaltning og tilsyn, ...</p>	<p>Generelt:</p> <p>Konkret:</p> <p>Kulturskolene Barnehagene Barneskolene Ungdomsskolene</p> <p>Helsestasjonene Legekontorene Institusjoner: langtids-, korttids- og avlastningsplasser</p> <p>Dagsentra</p>

Kommunesenterfunksjoner	Tjenester og funksjoner som ikke er stedbundne og ikke må plasseres i kommunesenter	Stedbundne tjenester og tjenester som ytes etter prinsippet om nærhet til brukerne
<p>Økonomisjef Informasjonsavd.</p> <p>Kommunestyresal Formannskapssal Grupperom</p>	<p>Grunnskole PP-tjeneste</p> <p>Barnevern NAV Flyktningetjeneste</p> <p><u>Helse</u> Legevakt Samhandlingstjenester, Intermediære plasser Rehabilitering, fysioterapi, ergoterapi Rus, psykiatri</p> <p><u>Pleie og omsorg</u></p> <p><u>Tekniske oppgaver</u> Vann og avløp Kommunale vegger, samferdsel Byggesak Oppmåling</p> <p><u>Plan og miljø</u> Plan – kommuneplan (areal, samfunn), reguleringsplaner Utmark</p> <p><u>Næring</u> Landbruk</p> <p><u>Interkommunale samarbeids- ordninger</u> (se utredning nr. 11) Brann (LRB & MGB) Renovasjon (GLØR og MGR) PP-tjeneste: MGPP Helse Barnevern: MGBV</p>	<p>Bofellesskap</p> <p>Baser for hjemmebaserte tjenester</p> <p>Vannforsyningsanlegg Avløpsanlegg</p> <p>Vaktmestertjenester, drift av bygninger og anlegg</p>

Tjenestetilbud (intensjonsplan kap. 6)

Sekretariatets kommentarer:

Formuleringene og utfordringene som er skissert foran, er utformet av fagfolk og ledere i alle fire kommuner. I det videre arbeid må det påses at sektorovergrepene oppgaver blir godt ivaretatt i intensjonsplanen. Det gjelder særlig overordnet planlegging/samfunnsplanlegging og folkehelse.

Det foreslås at styringsgruppa drøfter utvalgte tema og hvordan de bør behandles i intensjonsplanen. Følgende foreslås:

1. Pleie og omsorg
2. Overordnet planlegging/samfunnsplanlegging
3. Folkehelse – på bakgrunn av at folkehelseloven fra 2012 etablerte et nytt fundament for å styrke folkehelsearbeidet i politikk- og samfunnsutvikling og i planarbeid ut fra regionale og lokale utfordringer og behov
4. Interkommunale samarbeid

Det foreslås videre at styringsgruppa gir prosjektlederne i oppdrag å utforme forslag til formuleringer for de ulike tjenestetilbudene i nytt arbeidsutkast til intensjonsplan.

Utredningsgruppene 21.8.2015:

Barnehage

Kommunesammenslutningen i seg selv fører ikke til endringer i barnehagestrukturen. Den nye kommunen skal ha full barnehagedekning. Barnehagetilbudet må, uansett kommunestørrelse, tilpasses etterspørsel og behov. Foreldrene står fritt til å søke et barnehagetilbud der de måtte ønske.

Skole

En eventuell kommunesammenslutning fører i seg selv ikke til endringer i lokaliseringen av skoler. Den gir muligheter for å realisere kvalitetsheving av den enkelte skole, og skolesektoren samlet sett.

Viktige forutsetninger for god undervisning er tilstrekkelig og godt utdannet pedagogisk personale, kompetent ledelse på alle nivå med mulighet for å lede, faglige støttefunksjoner både internt og eksternt, samt tekniske og økonomiske rammer som er tilfredsstillende.

Pleie og omsorg

Tilbudene innen pleie og omsorg skal baseres på nærhet til innbyggerne. Det vil si at de i hovedsak vil ligge der de er nå.

Spesialistfunksjoner må samlokaliseres. Dette gjelder f.eks. forsterkede plasser for personer med demens, tilbud innen rus/psykiatri, rehabilitering innen ortopedi-nevrologi og pleie ved livets slutt. Slik samlokalisering er nødvendig for å sikre god kompetanse, gode fagmiljøer og en best mulig tjeneste.

En utfordring er at de fire kommunene i dag har ulike tildelingskriterier for sine pleie- og omsorgstjenester. Disse må i fellesskap videreutvikles i en ny kommune.

Kommunaltekniske tjenester, plan- og byggesaksbehandling m.m.

Dette inkluderer følgende områder: Arealplanlegging, natur- og miljøforvaltning, byggesaksbehandling, oppmåling, kommunal eiendom, vann og avløp, vei og trafikk, GIS/geodata, kommunale gebyrer og eiendomsskatt.

Et viktig skille innenfor disse fagfeltene går mellom myndighetsutøvelse, forvaltning og kommunal drift. Drift og vedlikehold må foregå lokalt der bygg og anlegg ligger, forvaltningsoppgaver og myndighetsutøvelse kan med fordel samles i større fagmiljøer.

Alle forvaltningsoppgaver må utføres med fokus på god faglig kvalitet, likhet og rettssikkerhet. Tilgjengelighet og god service står også sentralt. Dette vil få betydning for plassering av tjenestene.

Landbruksforvaltning

Kommunens arbeid innen landbruk kan grupperes i tilskuddsforvaltning, arealforvaltning, næringsutviklingsarbeid og kontrollvirksomhet. Administrasjonen av dette bør ligge innenfor den nye kommunens grenser. Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor må dermed deles etter en eventuell ny kommuneinndeling.

Noen utfordringer er:

- Den nye kommunen blir en stor kommune arealmessig, med gardsbruk beliggende i hele kommunen. Det gir til dels store reiseavstander for brukerne av landbrukskontorets tjenester.
- Landbrukskontoret har et betydelig samarbeid med kommunens arealforvaltning, og har også en aktiv rolle i næringsutviklingsarbeid. Plasseringen av landbrukskontoret i en ny storkommune bør derfor sees i sammenheng både med arealforvaltning og næringsutvikling.
- Arbeid i en stor kommune gir større utfordringer i lokalkunnskap og kjennskap til brukerne, men gir samtidig grunnlag for et bredt fagmiljø som kan yte gode tjenester.

Kultur

Kultur og opplevelser spiller en viktig rolle for bosetting, bolyst, og fellesskap og eierskap til regionen. Den praktiske tjenesteytingen skal skje der folk bor. Det lokale kulturtilbudet og engasjementet skal opprettholdes, og det lokale foreningslivet skal fortsatt stimuleres.

En sentralt organisert kulturadministrasjon vil styrke sektoren, og vil gi en styrket utnyttelse av tilgjengelige faglige ressurser. Kultursektoren vil spille en sentral rolle i å bygge et sterkere grunnlag for bl.a. kulturbasert næringsutvikling.

Helse- og sosialtjenester

Dette inkluderer følgende områder: NAV, Legevakt/kommunelege, helsestasjons- og skolehelsetjenesten, barneverntjenesten, avlastningstjenesten for foreldre med funksjonshemmede barn, pedagogisk/psykologisk tjeneste (PPT), flyktningetjenesten inkl. ansvar for enslige, mindreårige flyktninger, psykisk helsearbeid og rusomsorg, samt frisklivsarbeid.

Et bærende prinsipp for plassering av disse tjenestene i en ny kommune må være at de mest spesialiserte tjenestene samles i sterke og kompetente fagmiljøer. Det gjelder f.eks. barneverntjenesten. Tjenester som er gjensidig avhengig av hverandre/har mange samarbeidsrelasjoner bør samlokaliseres. (F.eks. barnevern og helsestasjonens familieteam.) Slike samlokaliserte tjenester kan likevel være spredt geografisk i den nye kommunen.

Noen tjenester er naturlig å opprettholde spredt; det gjelder f.eks. fastlegene, helsestasjonene m.fl. Noen tjenester kan også med fordel drive ambulante tjenester, slik som en del tjenester innenfor psykisk helsearbeid og rusomsorg.

Det må utformes gode kriterier for hvilke tjenester som helst bør samlokaliseres, evt. hvor og hvilke tjenester som skal opprettholdes lokalt.

Forvaltning av statsallmenningene

De seks statsallmenningene som ligger innenfor den nye kommunegrensa utgjør 1,6 mill. daa eller 45% av arealet. For landbruket er dette verdier knyttet til seter, beite og virkesretter, men retten til jakt og fiske representerer også store økonomiske verdier og fritidsinteresser. Retten til jakt og fiske forvaltes i dag av fjellstyret i hver statsallmenning, med unntak av rettene i Fåberg statsallmenning som er tillagt de private eiendommer som ligger inntil statsallmenningen.

Etter fjellovens § 3 skal det være et fjellstyre i hver kommune det er statsallmenning, slik det er i dag. Dagens regjering har ikke til intensjon å overprøve kommunens beslutning av hvordan de ønsker at fjellstyrestrukturen skal være, men at det er mulig å videreføre dagens fjellstyrestruktur. Kgl. resolusjon av 1964 ligger fast, og vil fortsatt regulere hvem som er innenbygdsboende i forhold til rettigheter til småviltjakt og fiske i statsallmenninger. En sammenslåing av kommuner ikke vil endre dette.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet tar sikte på å finne en løsning som gjør at endring av kommunegrenser ikke trenger å påvirke hvem som har rettigheter som innenbygdsboende til jakt på elg, hjort, dådyr, rådyr og bever og jakt på rovvilt. (Brev til kommunene fra KMD datert 27.06.2015.)

Interkommunalt samarbeid:

En ny og større kommune kan lettere framstå som en attraktiv og ambisiøs samarbeidspartner. Den nye kommunen vil søke nye, interkommunale samarbeid der det kan løse større oppgaver, enten som tjenesteyter, innen samferdsel, kulturarbeid og/eller næringsutvikling. Kommunen skal ivareta og videreutvikle samarbeidet i Gudbrandsdalen, og samtidig legge stor vekt på å vitalisere samarbeidet rundt Mjøsa.

Dagens interkommunale samarbeid gjennomgås med henblikk på hensiktsmessig oppgaveløsning og organisering.

Næringsutvikling

Den nye kommunen har ambisjon om å skape egen vekst framfor å utvikle seg som pendlerkommune inn mot Oslo-regionen.

Egen vekst forutsetter gode tjenester, bomiljø med kvalitet og allsidige arbeidsplasser. Den nye kommunen vil prioritere næringsutvikling og synliggjøre de bransjene som har særlig betydning for den nye kommunen s profilering, og legge til rette for nye bransjer og arbeidsplasser. Å stimulere til både nyetableringer og vekst og utvikling i eksisterende virksomheter står sentralt.

Samarbeid både nordover og sørover, så vel som nasjonalt og internasjonalt, vil i mange tilfeller være både hensiktsmessig og nødvendig.

Den nye kommunen vil arbeide aktivt for å styrke høgskole- og universitetsatsingen, og legge til rette for etablering av statlige arbeidsplasser (ved at de flyttes fra for eksempel Oslo)

Kommunen vil ha et utadrettet og oppsøkende næringsapparat, og sørge for å ha tilstrekkelig areal tilgjengelig for ulike sektorer.

Kommuneøkonomi (nytt punkt)

Ut fra et økonomisk ståsted er de fire kommunene relativt like på mange områder - alle kommunene har økonomiske utfordringer.

De ulikhetene som er synliggjort mellom kommunene er fordelt slik at det ikke er mulig å utpeke verken noen klar «vinner» eller «taper» ved en eventuell kommunesammenslåing. Det er ikke avdekket økonomiske forhold som er til hinder for sammenslåing.

Det er varslet endret inntektssystem for kommunene fra 2017-2019 – hvordan dette vil slå ut er usikkert både i nåværende og ny struktur.

Noen utfordringer er:

- Gebyrer og eiendomsskatt må harmoniseres i ny kommune.
- Arbeidsgiveravgift - tre ulike avgiftssoner per i dag. Regjeringen har sagt dagens avgiftssoner vil være uendret fram til 2021 uavhengig av kommunesammenslåing.
- Sikre tilstrekkelige, økonomiske ressurser i implementeringsfasen (pukkeffekt).

Konsekvenser for ansatte

Ansattes rettigheter ved en kommunesammenslåing er regulert gjennom inndelingslova, arbeidsmiljøloven, Hovedavtalen og Hovedtariffavtalen.

Ved en sammenslåing av Gausdal, Lillehammer, Ringebu og Øyer (eller noen av disse kommunene) skal det legges vekt på

- Å etterleve lover og regelverk som følger av virksomhetsoverdragelse
- En arbeidsgiverpolitikk som sikrer likeverdige rettigheter for ansatte
- Ivaretagelse og videreutvikling av gode fagmiljø
- Nært samarbeid med tillitsvalgte

Det skal utarbeides en medvirkningsplan, som konkretiserer hvilke områder som skal drøftes og forhandles om, samt hvordan dette skal organiseres.

Politisk organisering

Kommunestyreverkstedet sluttet seg til forslaget om at politisk organisering, med utgangspunkt i utredning nr 15, sendes på høring til politiske partier før videre behandling i prosjektorganisasjonen.

Vedlegg

**Kommunestyreverksted 20.8.2015 - resultatene fra arbeidsøktene
uredigert**

Utredningsgruppesamlingen 21.8.2015 - samlede innspill fra gruppene

Kommunestyreverkstedet - Felles forutsetninger – intensjonsplan kap. 3

	Gr 1	Gr 2	Gr 3 A	Gr 3 B	Gr 4	Gr 5 A	Gr 3 B	Gr 6 A	Gr 6 B	Gr 7	Gr 8 A	Gr 8 B	Gr 9	Gr 10	Gr 11
Felles forutsetning for etablering av nye kommuner:															
a) Skal komme alle de eksisterende kommunene til gode	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
b) Skal ikke i seg selv for de ulike lokalansvarlig	1	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
c) Skal fremme fremtidig i alle kommunene og kommunene	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
d) Et en utvinningskonsekvenser med tilgangene i andret	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
e) Et etablering av kommuner med fordel i utvinnings til	4	5	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Intensjonsplan for ytterligere forutsetninger for etablering av nye kommuner:															
f) Av kommunen gjennomføring skal være demokratisk og med	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
g) Hvilken forutsetning skal være demokratisk og med	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
h) Gjennomføring med mulighet for utvinningskonsekvenser	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
i) Forutsetning at det videreføres forutsetning i alle kommuner (3 vil) som har det i dag for å sikre det og	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
j) Videreutvikle hver enkelt utvinningskonsekvenser skal være demokratisk og med	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kommentarer fra gruppen:															
A) Intensjonsplan er endret ved at felles forutsetninger, særlig etter forutsetningens beaktning															
Gr 4 a og b er en del av c og er borte og b er borte i alle															
Gr 6 a: 513 sammen a) b) og c) skal "med en utvinningskonsekvens som kommer til gode med off kommunene til gode med off kommunene arbeidsplaner" (Intensjonsplan for nye kommuner)															
Gr 5 A: 513 sammen a) og b) for 500															
Gr 7: 513 sammen a) og b) tilleggset: "fordelingskonsekvenser skal være demokratisk og med" (Intensjonsplan for nye kommuner)															
Gr 8 a: a og b ikke relevant (ikke være med i kommentar b) "Hver til seg selv" (Intensjonsplan for nye kommuner)															
Gr 3 A og B: a): Kommunen skal innvilges til gode arbeidsplan															
Gr 3 B: e) "Alle innvilgingene" (Intensjonsplan for nye kommuner)															
Gr 10: a) "skal komme alle innvilgingene i alle de eksisterende kommunene til gode" (Intensjonsplan for nye kommuner)															
Gr 6 a: a) "komme alle kommuner til gode" (Intensjonsplan for nye kommuner)															
Gr 6 a: b) "skal ikke" (Intensjonsplan for nye kommuner)															
Gr 3 A: 513 sammen b) og c) skal "komme alle innvilgingene" (Intensjonsplan for nye kommuner)															
Gr 3 A: c) "fremme fordelingskonsekvenser" (Intensjonsplan for nye kommuner)															
Gr 6 a: a) og b) "fordelingskonsekvenser" (Intensjonsplan for nye kommuner)															
Gr 6 a: c) "skal ikke" (Intensjonsplan for nye kommuner)															
Gr 1: d) "fordelingskonsekvenser" (Intensjonsplan for nye kommuner)															
Gr 7: d) "fordelingskonsekvenser" (Intensjonsplan for nye kommuner)															
Gr 2: a) "fordelingskonsekvenser" (Intensjonsplan for nye kommuner)															
Gr 4: e) "skal ikke" (Intensjonsplan for nye kommuner)															
Gr 3 A: a) "fordelingskonsekvenser" (Intensjonsplan for nye kommuner)															
Gr 8 A: a): "fordelingskonsekvenser" (Intensjonsplan for nye kommuner)															
Gr 5 A: e) "fordelingskonsekvenser" (Intensjonsplan for nye kommuner)															
Andre kommentarer fra gruppen:															
Gr 1: Det var utvinningskonsekvenser som gruppen															
Gr 3 B: Her ser vi at det er viktig for at prosessen skal lykkes															
Gr 6 A: Utvinningskonsekvenser kan være gjennom prosessen															
Gr 8 B: 513: Etter info ut til innvilgingene (Intensjonsplan for nye kommuner)															
Gr 11: Et utvinningskonsekvenser, som kan bli innvilginger															

Kommunestyreverkstedet - Visjon/framtidsbilder – intensjonsplan kap. 4

Gruppe	Visjon/Mål – forslag fra gruppen	Gule lapper – enkeltbidrag i prosessen
Gruppe 1	Verdens beste helårs reiselivsdestinasjon Beste velferdstjenester Blomstrende tettsteder i hele kommune	Verdens beste vinterdestinasjon Den nye kommunen er blitt anerkjent for å ha blitt Europas beste helårs reiselivsdestinasjon Verdens beste arrangør av vinteridrettsarrangement Verden beste kommune til å forvalte fjell/beite og villrein En utmerket kvalitet på de tjenester som blir gitt til innbyggerne Velferdstjenester i egen regi (ikke utsatt) Stor gründervirksomhet blant tidligere flyktninger Samarbeid – ikke konkurranse Kommunen blir lagt merke til for blomstrende tettsteder i alle deler av kommunen Luft å beholde og utvikle tettstedene i den nye kommunen
Gruppe 2	<ol style="list-style-type: none"> 1. En god kommune å leve i – i alle livets faser 2. Verdens beste vinterdestinasjon. 3. Unike opplevelser til alle årstider 4. En kommune som kjennetegnes av <ul style="list-style-type: none"> • God dialog • Samarbeidsånd • Godt vertskap • Omdømme må være godt 	<p>Kommunisere troen på gjennomføring av visjonen</p> <p>Verden beste arrangør av vintersports-aktiviteter</p> <p>En kommune som preges av god samarbeidsånd, raushet og nysgjerrighet og godt vertskap</p> <p>Vinter- og sportsdestinasjon</p> <p>Et godt sted å bo med god befolkningsutvikling</p> <p>Anerkjent for en vinterdestinasjon som er suveren</p> <p>God dialog, snakker godt sammen, sterk tjenesteyting, godt bosted, arbeidsplasser</p> <p>En god kommune å leve i – i alle livets faser</p> <p>Gode tjenester til innbyggerne (høy score på brukerundersøkelser)</p> <p>Det samme som de 4 behersker i dag: VinterNorge, skidestinasjonen i innlandet</p>
Gruppe 3	Europas turistdestinasjon nr 1 Bærekraftig utvikling av heile regionen med reiseliv, busetjing og næringsliv Kombinasjon frisk luft, flott natur og mangfoldige tilbud	
Gruppe 4	<ol style="list-style-type: none"> 1. Næringsutvikling basert på arrangementer, idrett kultur, opplæring, film, friluftsliv 2. Åpenhet, vennlighet, inkludering 3. Kapasitet for bosetting og tilreisende 	<p>Hvorfor ringer alle og lurer på hvorfor kommunen er så attraktiv?</p> <ul style="list-style-type: none"> • De har hørt om oss og blitt interessert i oss • De ringer direkte til kommunens toppledelse som gir åpne tillitsfulle svar. Etablerer kontakt. • Kommer på besøk og får ytterligere informasjon <p>2025 har man lyktes med næringsutvikling basert på idrett og friluftsliv.</p> <p>Gausdalsmodellen – barnehage</p> <p>Skeikampen – Bosetting - Nærhet til natur</p> <p>Vintersport og turistdestinasjon</p> <p>Kjent for sine kulturinstitusjoner og kulturarrangementer</p> <p>Kjent for utdanningsmuligheter</p> <p>I 2025 er Sør-Gudbrandsdal kommune – evt Lillehammer - kjent som en attraktiv</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bostedskommune • reiselivs- og opplevelseskommune • næringslivskommune
Gruppe 5	1. Opplevelsesbasert næringsliv/utvikling	Gode på næringsutvikling Bruk av teknologi i tjenestene

Gruppe	Visjon/Mål – forslag fra gruppen	Gule lapper – enkeltbidrag i prosessen
	<ol style="list-style-type: none"> 2. Innovativ tjenesteproduksjon 3. Nærhet til tjenestene 	<p>Friluft- og naturopplevelser i et veldrevet kulturlandskap</p> <p>En veldrevet og kompakt vinteridrettsdestinasjon</p> <p>En desentralisert kommune med tjenester der folk bor</p> <p>Fritids- og reiselivskommunen hsom har alle funksjoner som jeg som turist ønsker å oppnå på mitt opphold i Norge/regionen</p> <p>Best i Norge på Reiseliv</p> <p>Samarbeid for å bli Norges beste reiselivskommune</p> <p>Den nye kommunen skal utvikles til Europas beste sport, reiseliv og opplevelseskommune</p>
Gruppe 6	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vi skal være landets beste turistdestinasjon 2. Best på økologisk landbruk 3. Beste familiekommune 	<p>Den nye kommunen er anerkjent for sitt arbeid som øko-kommune med økologisk landbruk, videreforedling og salg</p> <p>Gode tjenester fra barn til pensjonistalder</p> <p>Turistdestinasjon</p> <p>Reiseliv/Næring</p> <p>Vi er kommunen som er anerkjent for å gi alle innbyggerne gode levevilkår, og vi er pilotkommunen på økologisk landbruk – kortreise økologisk mat.</p> <p>Vi ligger på topp når det gjelder skoleprestasjoner</p> <p>Vi ligger på topp når det gjelder tilfredse brukere av tjenester innen psykiatri</p> <p>Vi har økt antall arbeidsplasser med 26%</p> <p>Barnekommune</p> <p>Vi er en av landets største hyttekommuner, med sterk vekst i turisttrafikk til våre vinter- og sommerdestinasjoner som Kvitfjell – Hafjell – Skei og Venabygdsfjellet</p>
Gruppe 7	<p>Næringsutvikling + verdiskaping</p> <p>Høy kompetanse – best på tjenesteutvikling / yting</p> <p>Befolkningsvekst i alle tettstedene</p>	<p>Et løft for næringsutvikling</p> <p>Turisme/idrett</p> <p>Verdiskaping</p> <p>Næringsutvikling</p> <p>Ny, god kommune lykkes med sammenslåing</p> <p>Innbyggertilfredshet</p> <p>Næringsutvikling og befolkningsvekst</p> <p>Høy kompetanse i omsorgstjenestene</p> <p>Like gode tjenester overalt</p>
Gruppe 8	<p>Raushet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Befolkningsvekst • Reiseliv/kultur • Miljø/natur 	<p>Fordeling av kommunale oppgaver på regionene, der det er kompetanse/forutsetninger for god kvalitet (raushet)</p> <p>Opprettholde regional bosetting</p> <p>Den nye kommune har klart å opprettholde bosetting, skoler, barnehager i grendene og bygdene</p> <p>Fornøyde innbyggere med befolkningsøkning i alle deler av kommunen</p> <p>Skapt optimisme og ny utvikling i hele kommunen som har gitt befolkningsvekst</p> <p>Gode oppvekstvilkår</p> <p>Vintersportssatsing / Turistdestinasjon</p> <p>Reiseliv</p> <p>Friluftsliv sommer og vinter</p> <p>Grønn turisme</p> <p>Alltid enstemmig på miljø saker</p>
Gruppe 9	<p>Vekst</p> <ul style="list-style-type: none"> • Økt folketall • Flere arbeidsplasser 	<p>Vekst – Folketall</p> <p>Verdiskaping/bedriftsetablering</p> <p>Turisme</p> <p>Skoler/universitet</p>

Gruppe	Visjon/Mål – forslag fra gruppen	Gule lapper – enkeltbidrag i prosessen
	<ul style="list-style-type: none"> • Grønn, bærekraftig utvikling <p>Hele kommunen i bruk</p> <ul style="list-style-type: none"> • Levende grender • Utvikle tettstedene <p>Tjenestetilbud</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skole • Helse/omsorg 	<p>Grønn næringsutvikling Grønn og aktiv Ski- og turistdestinasjon Gausdalsmodellen (motorikk/læring) – barnehage 2025 - tilpasset</p> <ul style="list-style-type: none"> • En verdig eldreomsorg • Småbedrifter er mangfoldig • Skolen er den beste blant de beste i Norge • Varierte arbeidsmuligheter • Fullverdig skidestinasjon
Gruppe 10	<p>Europas mest komplette destinasjon for den aktive turisten</p> <p>Trygge attraktive grender med miljøbevisst næringsliv i <u>hele</u> kommunen</p> <p>Likeverdige tjenester til <u>alle</u> innbyggere</p>	<p>Gode helsetjenester i hele kommunen</p> <p>Attraktive grender og aktivt næringsliv i hele kommunen</p> <p>Ledende turistkommune</p> <p>Trygg og miljøbevisst kommune</p> <p>Vintersportsdestinasjon</p> <p>Kommunen kjennetegnes av et allsidig næringsliv der turisme er en motor</p> <p>Likeverdige tjenester til alle innbyggere</p> <p>Den nye kommunen er Eruopas mest komplette destinasjon for den aktive turisten</p>
Gruppe 11	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ledende kompetansesenter på idretts- og reiseliv 2. Kjent for samarbeid reiseliv og matproduksjon (Gudbrandsdalens Toscana) 3. Størst økning i distriktsbosetting i Norge 	<p>Et aktivt næringsliv i nærhet til natur og friluftinteresser</p> <p>Vinterdestinasjon</p> <p>Aktivitet for alle på snø</p> <p>Helse og rekreasjon</p> <p>Næringsliv og matproduksjon</p> <p>En god utvikling av turisme i hele den nye kommunen</p> <p>Økt bosetting i distriktene</p> <p>Økt høgskolekapasitet</p> <p>Den nye kommunen er Nord-Europas beste reiselivs- og arrangementskommune</p> <p>Ny utvikling innen reiseliv og næring gir synergier for vår tjenesteutvikling – kombinasjonen gjør oss unik.</p> <p>Beste kommune på samarbeid mellom reiseliv og mat/produksjon</p> <p>Å utnytte naturressursene og beliggenheten</p> <p>Utvikle folkehelsen gjennom oppbygging av kompetanse innen idrett osv.</p>

***Kommunestyreverkstedet - Kjennetegn på godt kommunenavn – enkeltbestemmelser
intensjonsplan kap. 4***

Forankret i regionen

Identitet

Kjent i inn-og utland

God merkevare

Stolthet og tradisjon

Tilhørighet og samhold

Fellesskap og dugnadsånd

Enkelt å oppfatte, lett å uttale, leselig på alle språk. Unngå æ,ø,å

Alle vet hvor det er

Innarbeidet og kjent, som folk i regionen kan identifisere seg med/kjenne tilhørighet til

Velfungerende hjemme og ute i verden

Alle skal vite hvor denne kommunen er på kartet

Må stemme med ambisjoner mht markedsføring

Samlende

Kulturarv

Framtidsrettet

Kvalitet

Positive assosiasjoner

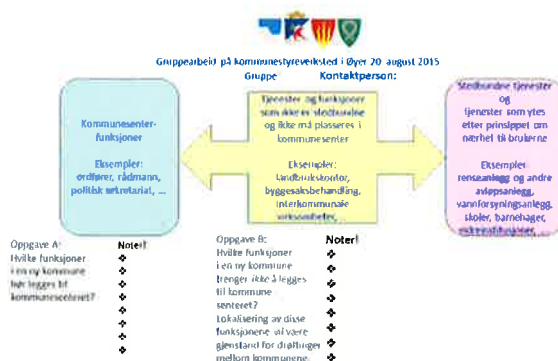
Raushet

Tradisjoner og kultur

Ikke et «finne på»-navn

Lett å markedsføre

Kommunestyreverkstedet - Kommunesenter – enkeltbestemmelser – kommunesenter – lokalisering av tjenester/funksjoner - intensjonsplan kap. 5

<p>Gruppe 2 Ordfører Rådmann Politisk sekretariat Komm.sjefer</p>	<p>Gruppe 2 Byggesaker Landbruk - de andre tjenesten må forhandles om Sentralbord Samhandlingstjenester</p>	<p>Gruppe 2 Lokale servicetorg Fagmiljøer bør samles på et sted, eks. idrett</p>
<p>Gruppe 3 Rådmannens stab HR-avd</p>	<p>Gruppe 3 Barnevern NAV Vatn og avløp Teknisk</p>	
<p>Gruppe 4 Kommunestyresal? HR Strategi Næring</p>	<p>Gruppe 4 Tekn. avd. Ligningskontor Lønn Innkjøp Kultur Helse Oppvekstkontor Fjellstyrene Brannvesen</p>	
<p>Gruppe 5 Servicekontor (Hoved) Ordfører Rådmann m stab Politisk sekretariat Eventuelt andre avd. som logisk tilhører kommune-senteret (der hvor folk bor)</p>	<p>Gruppe 5 Landbrukskontoret Skatt og innfordring Økonomi/lønn Innkjøpskontoret Plan- og miljøavdeling Barn og familie Servicekontor på rådhusene + alt det andre som vi ikke kommer på</p>	<p>Gruppe 5 Skole, barnehage Helse- og omsorgstjenester Samler fag uansett hvor i kommunen det blir plassert</p>

<p><u>Gruppe 7</u> Ordfører Rådmann m. stab Pol. Sekretariat (Jurister) Komm.advokat Internasjonal rådgiver Øk.sjef</p> <p><u>Gruppe 11</u> Ordfører Rådmann Politisk sekretariat</p> <p><u>Gruppe X</u> Formannskapssekretær Kommunalsjefer Personalsjefer Rådmann Ordfører</p> <p><u>Gruppe Y</u> Ordfører, rådmann, politisk sekretariat m. stab</p> <p><u>Gruppe Z</u> Ordfører Rådmann m/stab Politisk sekretariat Infoavdeling Servicetorg</p>	<p><u>Gruppe 7</u> Landbrukskontor Skatt & innkreving Byggesak & arealplanlegging Vei og trafikk Samferdsel IKT VVS Helse & omsorg NAV Skole+B.hage: oppvekst (og vdg skole ...) Barnevern Fjellstyrene</p> <p><u>Gruppe 11</u> Økonomi Landbruk Teknisk/planavd Barnevern Interkomm. Selskaper Adm. NAV</p> <p><u>Gruppe X</u> Teknisk etat Helse/omsorg/pleie Landbrukskontor/utmark Barnevern Kultur Lønn/skatt IKT Oppvekst Næring</p> <p><u>Gruppe Y</u> Utvikle nettbaserte tjen. for innb: f. eks. byggesak Plassere tj.områdelederne i sine sektorer tett på sine ansatte Nesten alle funksjoner <u>kan</u> legges utenfor kommunesenteret</p> <p><u>Gruppe Z</u> Servicetorg Økonomi Barnevern, PP Landbrukskontor Byggesak, oppmålingsavd Barnehage, skoleadm IKOMM – foretak av ulike slag Teknisk av ulike slag Helse & sosial</p>	
---	---	--

<p>Gruppe Æ Ordfører, rådmann, politisk sekretariat Servicekontor Rådmannsstab HR Økonomi (Aktiv bruk av videomøter fra/til de forskjellige kommunesentra)</p> <p>Gruppe Ø Administrasjon Rådmann Politisk sekretariat</p>	<p>NAV</p> <p>Gruppe Æ Teknisk etat Barnevern Skolekontor Landbrukskontor Skatt/innfordring/lønn Rus/psyk Lokale servicekontor NAV Flyktningetjenesten IKT</p> <p>Gruppe Ø Landbrukskontor Økonomi Brann Skole og oppvekst Barnevern Helse og omsorg Teknisk avd</p>	<p>Gruppe Æ Kulturskole Vaktmestertjenester</p>
---	---	--

Utredningsgruppesamlingen - samlede innspill til intensjonsplanen

5.5. Konsekvenser for ansatte

De ansattes rettigheter skal ivaretas ved at:

- Ansettelsestrygghet betyr ekstra trygghet i etableringsfasen. Innholdet i begrepet skal tydeliggjøres, og varigheten av de ulike forholdene.
- Etablere en ny arbeidsgiverpolitikk som sikrer likeverdige rettigheter for ansatte og gode tjenester.
- I etablering av ny kommune skal gode lokale fagmiljø ivaretas og bygges videre på.
- I samarbeid med ansatterepresentanter utvikles sunne arbeidsmiljø.
- Fellesnemda må tidlig drøfte og avklare tillitsvalgtordning i ny kommune, herunder vernetjenesten og arbeidsmiljøutvalg.
- Utarbeide en medvirkningsplan, som konkretiserer hvilke områder som skal drøftes og forhandles om, samt hvordan dette skal organiseres.
- Sikre tilstrekkelige ressurser i implementeringsfasen (pukkeleffekt).

6.1. Barnehage

Kommunesammenslutningen i seg selv fører ikke til endringer i barnehagestrukturen. Den nye kommunen skal ha full barnehagedekning. Barnehagetilbudet må, uansett kommunestørrelse, tilpasses etterspørsel og behov. Foreldrene står fritt til å søke et barnehagetilbud der de måtte ønske.

6.2. Skole

- Rammekommentarer SKOLE:
  - Viktige forutsetninger for god undervisning er, slik vi ser det, tilstrekkelig og godt utdannet pedagogisk personale, kompetent ledelse på alle nivå med mulighet for å lede, faglige støttefunksjoner både internt og eksternt samt tekniske og økonomiske rammer som er tilfredsstillende.
  - Ressursgrunnlag, samlet kompetanse i alle ledd, gode faglige strukturer og god tilgang til ekstern kompetanse er de sentrale momentene
  - Vi mener at en samling av de fire kommunene gir mulighet for samordning av fag og organisering i tråd med de to kulepunktene over.
  - Det er viktig å forstå det som omtales som fordeler ved å danne en ny kommune som muligheter. Fordeler blir det først når de er realisert.

Kommunesammenslutningen fører i seg selv ikke til endringer i lokaliseringen av skoler. Den gir muligheter for å realisere kvalitetsheving av den enkelte skole, og skolesektoren samlet sett.

Kommentar: Rammekommentarene må omskrives til dagligtale og språkvaskes for fagbegreper før de er modne for allmennheten.

6.3. Pleie og omsorg

- Tilbudene innen Pleie og Omsorg skal baseres på nærhet til innbyggerne. Det vil si at de i hovedsak vil ligge der de er nå.
- Spesialistfunksjoner må samlokaliseres. Dette gjelder områder som f.eks.: forsterkede plasser for personer med demens, rus/psykiatri, rehabilitering innen ortopedi-nevrologi og palliasjon. Dette er nødvendig for å sikre god kompetanse, gode fagmiljøer og en best mulig tjeneste.
- De fire kommunene har i dag ulike tildelingskriterier. Disse må samordnes.

6.4. Kommunaltekniske tjenester. (Gruppen foreslår å omdøpe punktet til Plan og utvikling.)

Dette omhandler følgende områder: Plan, natur/miljø, byggesak, oppmåling, kommunal eiendom, vann/avløp, vei/trafikk, GIS/geodata, kommunale gebyrer og eiendomsskatt.

Et viktig skille innenfor disse fagfeltene går mellom myndighetsutøvelse, forvaltning og kommunal drift. Som utredning nr. 4 viser er tjenestene svært sammensatt. Noen funksjoner (drift, vedlikehold) må foregå lokalt der bygg og anlegg ligger, andre kan ha større fordeler av å samles i et større fagmiljø.

Planarbeid, oppmåling, byggesak, eiendomsskatt og kommunale gebyrer er utpregede forvaltningsoppgaver der hensynet til god faglig kvalitet, likhet og rettssikkerhet er sentralt. Innen alle forvaltningsoppgaver fordres det bred publikumskontakt der tilgjengelighet og god service står sentralt.

Drift av kommunale eiendommer og tekniske anlegg er derimot stedbundet, og disse interne tjenestene må utføres der anleggene ligger.

6.5 Landbruksforvaltning

Kommunens arbeid innen landbruk kan grupperes i tilskuddsforvaltning, arealforvaltning, næringsutviklingsarbeid og kontrollvirksomhet. Administrasjonen av dette bør være innenfor den nye kommunens grenser. Det betyr at Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor må deles etter ny kommuneinndeling.

Den nye kommunen blir en stor kommune med gardsbruk beliggende i hele kommunen. Det gir dels store reiseavstander både for ansatte og brukerne av landbrukets tjenester. Personlig frammøte utgjør en vesentlig del av kontakten med våre brukere.

Landbruket foregår over mesteparten av kommunens areal. Derfor er det et betydelig samarbeid med kommunens arealforvaltning. Landbruk har også en aktiv rolle i næringsutviklingsarbeid. Plasseringen av landbruk i en ny storkommune bør derfor sees i sammenheng både med arealforvaltning og næringsutvikling.

Arbeid i en stor kommune gir større utfordringer i lokalkunnskap og kjennskap til brukerne, men gir samtidig grunnlag for et bredt fagmiljø som kan yte gode tjenester.

6.6. Kultur

Utkast til kort tekst om fagfeltet i planen.

En sentralt organisert kulturadministrasjon vil styrke sektoren, og vil gi en styrket utnyttelse av tilgjengelige faglige ressurser. Kultursektoren vil spille en sentral rolle i å bygge et sterkere grunnlag for bl.a. kulturbasert næringsutvikling. Kultur og opplevelser spiller en viktig rolle for bosetting, bolyst, og fellesskap og eierskap til regionen. Den praktiske tjenesteytingen skal skje der folk bor. Kultursektoren arbeider med møter mellom mennesker på tvers av interesser, sosial bakgrunn, etnisk opprinnelse, alder og ståsted for øvrig.

Kultursektoren spiller en viktig rolle i samspill med andre kommunale tjenester og med lag/foreninger/lokalbefolkning. Det lokale kulturtilbudet og engasjementet skal opprettholdes, og det lokale foreningslivet skal fortsatt stimuleres.

Kommunens hovedbibliotek skal ligge på Lillehammer, og bibliotekfilialer skal opprettholdes der de er i dag og utvikles videre. Kommunens kulturskole har felles administrasjon, det praktiske tilbudet og innholdet opprettholdes der det er i dag. Kulturhus og samfunnshus opprettholdes og utvikler sin funksjon lokalt. Kultur- og ungdomsarbeid skal opprettholdes lokalt. Lillehammer kino er eneste profesjonelle kinotilbud, men Bygdekinoen opprettholdes der det er i dag avhengig av besøkstall. Lokale og regionale møteplasser, arenaer og arrangement skal opprettholdes og videreutvikles.

6.7. Helse- og sosialtjenester

NAV: Det vises til egen utredning som er gjennomført i NAV som er ute på høring i disse dager.

Utredningsgruppa har ikke ytterligere kommentarer, og viser til utredningen i sin helhet. Økonomisk sosialstønad, gjeldsrådgivning og oppfølging, råd og veiledning ligger under NAV.

Legevakt/kommunelege: Kommunelegen er overordnet ansvarlig for legetjenestene i kommunen. Utredningsgruppa ser for seg at kommuneoverlegefunksjonen legges til et administrativt sted og funksjonen samles. Legevakt, helseopplysning, smittevern og miljørettet helsearbeid kan sentraliseres. Allmennlegetjeneste og fastlegeordningen vil naturlig være desentralisert/der det er bosetting.

Helsestasjon: Helsestasjon 0-6 år, skolehelsetjeneste, ungdomshelsetjeneste, habilitering/rehabilitering barn, fysioterapi/ergoterapi barn må være desentralisert. Jordmortjeneste, flyktninghelsetjeneste, vaksiner, forebyggende tiltak og familieteam sentraliseres, men det bør vurderes ambulant tjeneste. Habilitering/rehabilitering barn, fysioterapi/ergoterapi barn. Reisevaksiner må være sentralisert. Ungdomsbaser/utekontakt må være der ungdom er/desentralisert.

Barneverntjenester: Denne tjenesten kan sentraliseres, men det må vurderes ambulant tilbud/satellitt-tjeneste.

Avlastning barn: Barnebolig kan sentraliseres, mens avlastning kan vurderes desentralisert.

Bosetting, introduksjonsordning og arbeid med enslige mindreårige: Ansvar for bosetting og introduksjonsprogram kan sentraliseres. Arbeid med enslige mindreårige er utredningsgruppa usikre på om kan sentraliseres. Det må vurderes organisasjonsform.

Øvrig flyktningetjenester (booppfølging, norskopplæring, samfunnskunnskap, integrering og arbeidsrettet oppfølging etter introperioden): For disse tjenestene er nærheten til eksempelvis helsestasjon, skole etc viktig. Det er viktig med en samorganisert helhetlig tjeneste.

Psykisk helsearbeid og rusomsorg: Krevende heldøgnsoppfølging bør sentraliseres. Andre oppfølgingstjenester kan desentraliseres.

Utredning/sakkyndigvurdering og oppfølging av barn med fagvansker/sosial-emosjonell problematikk, tidlig innsats. Logopedi.: Tjenestene bør sentraliseres, men tjenesteutøvelsen vil naturlig nok skje ambulant/desentralisert.

Friskliv: Tjeneste som bør sentraliseres i egne sentra slik som i dag.

Folkehelse: Helsefremmende og forebyggende arbeid som bør sentraliseres da det må være implementert i andre tjenester som ytes. I områder som skal/bør/kan sentraliseres plasseres/fordeles områdene som nevnt i planen geografisk i en ny storkommune. Det medfører at en sentralisering kan innebære at ulike områder sentraliseres på ulike steder.

6.9. Forvaltning av statsallmenningene

De seks statsallmenningene som ligger innenfor den nye kommunegrensa utgjør 1,6 mill. daa eller 45% av arealet. Disse verdiene forvaltes i hovedsak etter statsallmenningsloven og fjelloven som avklarer hvem som har rett til å nytte eller tilkomme disse verdiene. For landbruket er dette verdier knyttet til seter, beite og virkesretter.

Retten til jakt og fiske representerer også store økonomiske verdier og store fritidsinteresser. Retten til jakt og fiske forvaltes i dag av fjellstyret i hver statsallmenning, med unntak av rettene i Fåberg statsallmenning som er tillagt de private eiendommer som ligger inntil statsallmenningen.

Etter fjellovens § 3 skal det være et fjellstyre i hver kommune det er statsallmenning, slik det er i dag. Det er det i prinsippet Statskog, etter delegert myndighet fra departement som avgjør hvor mange fjellstyret skal velges, etter at kommunestyret har uttalt seg. Et brev fra kommunalminister J.T. Sanner, datert 20.07.2015 avklarer at dagens regjering ikke har til intensjon å overprøve kommunens beslutning av hvordan de ønsker at fjellstyrestrukturen skal være, men at det er mulig å videreføre dagens fjellstyrestruktur.

Samme brev konkluderer med at den Kgl. Resolusjon av 1964 ligger fast og fortsatt vil regulere hvem som er innenbygdsboende i forhold til rettigheter til småviltjakt og fiske i statsallmenninger og at en sammenslåing av kommuner ikke vil endre dette.

Det informeres også om at departementet tar sikte på å finne en løsning som gjør at endring av kommunegrenser ikke trenger å påvirke hvem som har rettigheter som innenbygdsboende til jakt på elg, hjort, dådyr, rådyr og bever og jakt på rovvilt.

6.10 - Interkommunalt samarbeid:

- Vi skal gjennomgå dagens interkommunale samarbeid kommunene deltar i for å se på hensiktsmessig oppgaveløsning og organisering.
- Som en større kommune ønsker vi å framstå som en attraktiv og ambisiøs samarbeidspartner. Den nye kommunen vil søke nye interkommunalt samarbeid der det kan løse større oppgaver, enten som tjenesteyter, innen samferdsel, kultur- og næring. Et eksempel kan være å overta oppgaven med videregående opplæring.
- Kommunen skal ivareta og utvikle samarbeidet i Gudbrandsdalen, og samtidig legge stor vekt på å vitalisere samarbeidet rundt Mjøsa

6.13 - Næringsutvikling

Den nye kommunen har ambisjon om å skape egen vekst framfor kun å utvikle seg som pendlerkommune inn mot Oslo-regionen.

Egen vekst forutsetter gode tjenester, bomiljø med kvalitet og allsidige arbeidsplasser. Den nye kommunen vil prioritere næringsutvikling og synliggjøre de bransjene vi er gode på og tilrettelegge for nye bransjer/arbeidsplasser. Å stimulere til både nyetableringer og vekst og utvikling i eksisterende virksomheter vil stå sentralt.

Styrker og mulighet for økt suksess ved bedre samordning kan ligge i disse næringene:

- Kreative og kulturbaserte næringer med fokus på film, TV og interaktive medier
- Reiseliv og opplevelser
- Idrettsbasert næringsliv
- IKT
- Foredlingsindustri
- Landbruk
- Varehandel

Samarbeid både nordover og sørover, så vel som nasjonalt og internasjonalt, vil i mange tilfeller være både hensiktsmessig og nødvendig. Den nye kommunen vil arbeide aktivt for å styrke høgskole- og universitet satsingen, og legge til rette for etablering av statlige arbeidsplasser (ved at de flyttes fra for eksempel Oslo). Kommunen vil ha et utadrettet og oppsøkende næringsapparat, og sørge for å ha tilstrekkelig areal tilgjengelig for ulike sektorer.

Nytt punkt - kommuneøkonomi

JA det bør stå noe om kommuneøkonomi.

Forslag til tekst:

Ut fra et økonomisk ståsted er de fire kommunene relativt like på mange områder - alle kommunene har økonomiske utfordringer

Endret inntektssystem fra 2017-2019 - usikkert både i nåværende og ny struktur.

De ulikhetene som er synliggjort mellom kommunene er fordelt slik at det ikke er mulig å utpeke verken noen klar «vinner» eller «taper» ved en eventuell kommunesammenslåing. Det er ikke avdekket økonomiske forhold som er til hinder for sammenslåing.

Gebyrer og eiendomsskatt må harmoniseres i ny kommune.

Arbeidsgiveravgift - tre ulike avgiftssoner per i dag. Regjeringen har sagt dagens avgiftssoner vil være uendret fram til 2021 uavhengig av kommunesammenslåing.

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

15/2902-

29.10.2015

Kommunereform og jakt på statsallmenninger

Vi viser til møtet 19. juni 2015 mellom kommunene Øyer, Ringebu, Gausdal og Lillehammer og kommunal- og moderniseringsministeren.

Når det gjelder konsekvensene av en kommunesammenslåing for retten til jakt i statsallmenninger, vil ikke en slik sammenslåing påvirke retten til villreinjakt eller småviltjakt. Kgl.res. 24. juli 1964 vil fremdeles gjelde. Det følger av denne at spørsmålet om hvem som skal anses som innenbygdsboende blir avgjort på grunnlag av kommunegrensene fra 1956.

Saken stiller seg annerledes når det gjelder jakt på annet storvilt enn villrein. Dersom det ved jakt eller felling av elg, hjort, rådyr, rovvilt og bever er nødvendig å regulere antall jegere, skal det etter forskrift 8. mars 2004 nr. 515 om jakt, felling, fangst og fiske i statsallmenning §3 påses at det er en rimelig fordeling mellom innenbygdsboende og utenbygdsboende jegere og jaktlag. Det har vært adgang til å forbeholde inntil 60% av jakten for innenbygdsboende. Når det gjelder hvem som skal anses som innenbygdsboende, har det vært lagt til grunn at dette bestemmes av de til enhver tid gjeldende kommunegrensene. Dette ble i sin tid slått fast av det daværende Miljøverndepartementet. Ved en kommunesammenslåing vil altså alle innbyggere i en ny storkommune etter dette i utgangspunktet bli regnet som innenbygdsboende.

Det er ikke ønskelig at bekymring for en slik konsekvens av en kommunesammenslåing er til hinder for fornuftige sammenslåinger. Dersom Lillehammer, Øyer, Ringebu og Gausdal

Postadresse
Postboks 8013 Dep
NO-0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
<http://www.kld.dep.no/>

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 882

Naturforvaltnings-
avdelingen

Saksbehandler
Solveig Paulsen
22 24 58 54

99 125

kommuner slår seg sammen vil derfor Klima- og miljødepartementet, som ansvarlig departement på dette området, sørge for at kommunene fortsatt kan legge dagens kommunegrenser til grunn, når det gjelder hvem som skal regnes som innenbygdsboende ved jakt på annet storvilt enn villrein.

Dette krever i første omgang nye retningslinjer fra Klima- og miljødepartementet. Lovendring er ikke nødvendig. Det kan imidlertid være hensiktsmessig å foreta en presisering av forskriftsteksten av opplysningshensyn.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Solveig Paulsen
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur.

INTENSJONSPLAN

FOR SAMMENSLUTNING AV KOMMUNENE

GAUSDAL, LILLEHAMMER, RINGEBU OG ØYER

Versjon 9 - 10.11.2015

Denne og de etterfølgende rammekommentarene er ikke en del av selve planutkastet. De er ment som forklaringer og utfyllende informasjon til leserne – i tillegg til å gi synspunkter på prosessen rundt enkelte elementer i planen.

En bærende idé ved utarbeiding av intensjonsplanen er at den skal være uferdig og «under utvikling» fram til sluttbehandlingen. Det er et bevisst valg at utkastet ikke er komplett. Prosjektorganenes rolle ved behandlingen av utkastet bør være å gjøre selvstendige tilføyelser, endringer og strykninger – ikke innta revisorens tilnærming. Men også prosessen i den enkelte kommune bør åpne for innspill og bidrag til videreutvikling av planutkastet. Et mål kan være at ingen av innbyggerne i de fire kommunene skal kunne si at intensjonsplanen er dårlig uten at de har fått anledning til å påvirke innholdet!

Planen skal danne grunnlaget for folkeavstemninger og bør kunne gi svar på de fleste viktige spørsmål som deltakerne i avstemningen vil stille. Viktige spørsmål bør ikke være underforstått eller for selvsagte til å tas inn i planen. Samtidig foretas det en del avgrensinger mot forhold som det ikke er nødvendig å si noe om. Alle vesentlige spørsmål av betydning for om det skal bli noen kommunesammenslutning bør bli behandlet i intensjonsplanen.

Inspirasjon og ideer er hentet fra andre kommuner som er inne i en reformprosess. Arbeidsutkastet til intensjonsplan er imidlertid utformet for vårt lokale prosjekt.

Rammekommentarene er rettet til prosjektorganene og kommunene som skal behandle planen, de er ikke en del av selve intensjonsplanen.

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	128
2. Intensjonen	129
3. Felles forutsetninger	129
4. Visjon/målsetting	130
5. Enkeltbestemmelser	131
5.1. Kommunenavn	131
5.2. Kommunesenter og bruk av kommunehusene	131
5.3. Kommunevåpen	131
5.4. Organisering av den nye kommunen	131
5.4.1. Politisk organisering	131
5.4.2. Administrativ organisering	132
5.5. Konsekvenser for ansatte	132
5.6. Kommuneøkonomi	132
6. Tjenestetilbudet og utvikling av de kommunale tjenestene	133
6.1. Barnehager	134
6.2. Skoler	134
6.3. Pleie og omsorg	134
6.4. Tekniske tjenester	134
6.5. Landbruksforvaltning	135
6.6. Kultur	135
6.7. Helse- og sosialtjenester	135
6.8. Servicetorgtjenester	135
6.9. Interkommunalt samarbeid	135
7. Samfunns- og næringsutvikling	135
7.1. Regionalt samarbeid	136
7.2. Eierskap i selskaper	136
7.3. Forvaltning av statsallmenningene	137
7.4. Kirkelig fellesråd	137
8. Gjennomføring av kommunesammenslutningen	137
9. Folkeavstemningen og prosessen videre	138

1. Innledning

Intensjonsplanen eies av kommunene Gausdal, Lillehammer, Ringebu og Øyer i fellesskap. Den er blitt til gjennom en omfattende prosess med deltakelse fra ansatte, innbyggere og politikere, og er behandlet i fellesorganer for kommunesammenslutningsprosessen.

Plandokumentet tar for seg oppgaver kommunene allerede har, og tilpasses nye kommunale oppgaver som måtte bli overført fra staten sentralt, regionalt eller fra fylkeskommunen. Dette dokumentet skal danne grunnlaget for folkeavstemning i de fire kommunene om hvorvidt en kommunesammenslutning bør gjennomføres.

2. Intensjonen

De fire kommunene Gausdal, Lillehammer, Ringebu og Øyer har til hensikt å etablere en ny felles kommune med virkning fra dd.mm.år, med de forutsetningene og vilkårene og det innholdet som beskrives i denne planen.

Planen bygger på en forutsetning om at en ny kommune vil ha bedre muligheter for å løse framtidens utfordringer enn de eksisterende kommunene hver for seg. En ny kommune skal oppfylle følgende mål:

- Gode og likeverdige tjenester for innbyggerne
- Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling
- Økonomisk og miljømessig bærekraft
- Sterkt og velutviklet lokaldemokrati

Intensjon betyr hensikt. En intensjonsplan er en bekreftelse på at partene har til hensikt å gjennomføre det som planen beskriver. Selve gjennomføringen skjer gjennom senere avtaler eller beslutninger.

De fire kulepunktene er de samme som de fire hovedmålene som regjeringen har satt for kommunereformen, og som Stortinget har sluttet seg til. Ved søknad om kommunesammenslutning vil Fylkesmannen vurdere om den aktuelle sammenslutningen oppfyller disse målene.

3. Felles forutsetninger

De fire kommunene Gausdal, Lillehammer, Ringebu og Øyer legger følgende felles forutsetninger til grunn for etablering av en ny kommune:

- a) En ny kommune skal komme alle innbyggerne til gode og respektere de ulike lokalsamfunnenes særpreget og behov.
- b) En ny kommune skal videreutvikle de nåværende kommunenes særlige fortrinn og fremme stedsutvikling i hele den nye kommunen.
- c) Innbyggerne skal få dekket sine behov for kommunale tjenester innenfor sine naturlige nærområder.
- d) Kommunesammenslutning er en virksomhetsoverdragelse med tilhørende rettigheter for de ansatte, i henhold til lov- og avtaleverk. Bemanningsreduksjoner skal hovedsakelig skje ved naturlig avgang.
- e) Prosessen fram mot etableringen av ny kommune skal være preget av positive holdninger, åpenhet og raushet. Det skal legges til rette for aktiv involvering av innbyggerne.

En frivillig kommunesammenslutning må ha som forutsetning at alle kommunene – hver for seg – samlet sett kommer bedre ut ved å slå seg sammen enn ved å fortsette hver for seg. Disse vurderingene er foretatt og synliggjort i utredningene for de fire kommunene.

Punkt a): Med *lokalsamfunn* menes her områder hvor folk bor og som de naturlig føler en felles tilhørighet til, f. eks gjennom skole, foreningsliv, lokalbutikk osv.

I punkt b) er betegnelsen *stedsutvikling* brukt i stedet for «tettstedsutvikling». Stedsutvikling er en bredere betegnelse, den dekker både landsby, tettsted, handelssted mm. Dette er viktig siden utviklingen skal fremmes i hele den nye kommunen.

Punkt d): *Virksomhetsoverdragelse* – mer om det i arbeidsmiljøloven kap.16.

4. Visjon/målsetting

«**Gode alene – enda bedre sammen!**» er den overordnede visjonen fram til ny kommune trer i kraft dd.mm.år. Denne tiden skal brukes til å finne fram til det beste hos alle og deretter videreføre det i en ny kommune.

«**Den nye kommunen er raus, åpen og kjennetegnes av god samhandling og bærekraftig utvikling**»

Visjonen kan defineres som et ønsket fremtidsbilde. Bildet skal uttrykke ambisjoner for den nye kommunen og hva den skal strekke seg mot. De verdiene som er listet opp her, er essensen av de mange drøftinger og innspill som har kommet (kommunestyresamlinger, fagsamlinger, styringsgruppemøter, kommuneplaner, folkemøter mm).

Mål:

Kommunen skal ivareta fire roller: Tjenesteyter, myndighetsutøver, samfunnsutvikler og demokratisk arena. Målene for ny kommune dekker alle de fire rollene.

Den nye kommunen

- er god å leve i – i alle livets faser
- er nyskapende og gir gode, treffsikre og lett tilgjengelige tjenester
- har ledere og medarbeidere med gode, etiske holdninger som sikrer likeverdig behandling av innbyggerne
- har sterke og kompetente fagmiljøer
- fører en god arbeidsgiverpolitikk og er en attraktiv arbeidsgiver
- har en kostnadseffektiv drift
- er en sterk og interessant samarbeidspartner i samhandling med andre samfunnsaktører
- har en offensiv samfunns- og næringsutvikling som bygger på lokale fortrinn
- er klimanøytral innen 2030
- har en politisk deltakelse som representerer hele kommunen
- har et aktivt lokaldemokrati med tydelige organer for medvirkning
- arbeider for å sikre livskraftige lokalsamfunn

I innbyggerundersøkelsen, som ble gjennomført i september/oktober 2015, er innbyggerne spurt om hva de mener er de viktigste målene for en ny kommune. Svarene samlet sett viser at økt kvalitet på de kommunale tjenestene (49 %), en mer kostnadseffektiv kommunal drift (48 %) og større fagmiljøer i kommunen (43 %) er det som skårer høyest.

Samtidig er det noen ulike prioriteringer i de fire kommunene: I Gausdal er man opptatt av god tilgjengelighet til de kommunale tjenestene (32 %), og i Lillehammer og Øyer skårer bedre nærings- og

samfunnsutvikling forholdsvis høyt (38 % /30 %). Det siste er viktig også for innbyggerne i Ringeby (35 %), samtidig som de er opptatt av å sikre livskraftige lokalsamfunn (33 %).

Formålet med innbyggerundersøkelsen var nettopp at den skulle gi innspill til reformprosessen. Mål for den nye kommunen er derfor supplert i samsvar med undersøkelsen.

5. Enkeltbestemmelser

5.1 Kommunnavn

Den nye kommunens navn skal være Lillehammer.

Kommunenavnet skal behandles på det felles kommunestyremøtet som fylkesmannen innkaller til etter inndelingsloven § 25.

5.2. Kommunesenter og bruk av kommunehusene

Ordfører og rådmann i den nye kommunen plasseres i rådhuset i Lillehammer.

Den nye kommunen vil bruke informasjons- og kommunikasjonsteknologi som øker nivået på service og kvaliteten på tjenester.

Kommunale arbeidsplasser skal fordeles mellom de fire nåværende rådhusene. Antall arbeidsplasser på hvert sted skal være omtrent slik det er i dag, og ved fordeling skal det legges vekt på å bygge solide fagmiljø. Dette gir bedre tjenester og en mer effektiv utnyttelse av ressursene.

5.3. Kommunevåpen

Utarbeidelse av kommunevåpen, ordførerkjede, visuell profil og den nye kommunens øvrige symboler vil være fellesnemndas ansvar.

Alternativene er enten å bruke ett av de «gamle» kommunevåpnene eller å få laget et nytt. Et nytt kommunevåpen må oppfylle regler for heraldisk utforming.

Fellesnemnda består av folkevalgte fra de opprinnelige kommunene – se kapittel 8.

5.4. Organisering av den nye kommunen

5.4.1. Politisk organisering

- a) Kommunestyret i den nye kommunen skal ha 55 medlemmer.
- b) I en eventuell mellomperiode fra kommunesammenslutningen gjennomføres, dd.mm.år og til nytt kommunestyre konstitueres, utpekes 65 kommunestyremedlemmer blant de fire kommunestyrene med en slik fordeling: Gausdal 12, Lillehammer 32, Ringeby 10 og Øyer 11 medlemmer.

Kommunestyrerepresentantene i den nye kommunen fordeles ikke ut fra hvor de bor. Det vil være de politiske partiene som gjennom sine nominasjoner, tildeling av stemmetillegg til kandidater, og til slutt valgresultatet som avgjør hvor i den nye kommunen representantene kommer fra.

Dersom det blir aktuelt med et overgangskommunestyre, skal det ha 65 representanter. De utpekes ved forholdsvalg av de eksisterende kommunestyrene. Den fordelingen som er vist i bokstav b) er i samsvar med innspill på kommunestyresamlingen 29.10.2015. Den er vist i kolonnen lengst til høyre nedenfor.

Fordelingen av representanter er gjort med vanlige forhøyingsregler, justert slik at *høyeste* desimaler gir forhøyning – på grunn av at summen skal være oddetallet 65.

	Matematisk uten basisrepr	2 basisrepr + 59 etter folketall	3 basisrepr + 56 etter folketall	4 basisrepr + 53 etter folketall	5 basisrepr + 50 etter folketall
Gausdal	9	11	11	12	12
Lillehammer	41	37	35	34	32
Ringebu	7	8	9	9	10
Øyer	8	9	10	10	11
Sum antall representanter	65	65	65	65	65

- c) Den nye kommunen skal politisk organiseres etter formannskapsmodellen, jf. Kommunelovens § 8. Formannskapet skal ha 15 medlemmer.
- d) For den perioden som er nevnt under bokstav b opprettes tre til fem faste utvalg etter kommunelovens § 10: *Ansvarsfordeling etter faglige kriterier*. Utvalgene skal ha 11 medlemmer. For samme periode velger kommunestyret i den nye kommunen et kontrollutvalg med sju medlemmer på sitt konstituerende møte.
- e) Fellesnemnda fremmer overfor det konstituerende kommunestyret i den nye kommunen, jf. bokstav b, mer utfyllende bestemmelser om politisk organisering.

5.4.2. Administrativ organisering

Rådmannen har ansvaret for organiseringen av administrasjonen.

Innbyggerundersøkelsen inneholder et spørsmål om fysisk avstand til kommunale tjenester. Samlet sett er dette «litt viktig» for innbyggerne i de fire kommunene. På en skala fra 1 til 5 der 3 er «hverken viktig eller uviktig» og 4 er «ganske viktig», har innbyggerne i de fire kommunene svart som følger: Gausdal 3,79, Lillehammer 3,63, Ringebu 3,89 og Øyer 3,68.

De tjenestene innbyggerne samlet sett er mest opptatt av å ha kort avstand til, er helsetjenester (82 %). I Gausdal, Ringebu og Øyer mener 71 % at avstanden til pleie og omsorg i hjemmet er ganske eller svært viktig. Avstand til skole og SFO er ganske eller svært viktig for 75 % av innbyggerne i Gausdal, Lillehammer og Øyer.

Det innbyggerne samlet sett er minst opptatt av avstanden til, er rådhuset og barnevernet. 65 % mener at avstand til rådhuset hverken er viktig eller uviktig, ganske eller svært uviktig. 55 % svarer det samme når det gjelder barnevern.

5.5. Konsekvenser for ansatte

En kommunesammenslutning er en virksomhetsoverdragelse. Det betyr at kommunenes arbeidstakere har sine rettigheter fastsatt i lovgivningen og avtaleverket. Bemanningsreduksjoner skal hovedsakelig skje ved naturlig avgang.

5.6. Kommuneøkonomi

Prisnivået på kommunale tjenester, gebyrer og eiendomsskatt skal være likt i hele den nye kommunen.

Etablering av den nye kommunen vil etter hvert frigjøre midler. Beregninger viser innsparinger i størrelsesorden 17 – 25 millioner kroner per år innenfor politisk og administrativ styring og ledelse. Fram til den nye kommunen er etablert skal kommunene informere hverandre før tilsetting i lederstillinger og andre stillinger innenfor disse funksjonene.

Utredning nr. 13 Kommuneøkonomi tar opp viktige spørsmål vedrørende kommuneøkonomi og en eventuell ny kommune. I henhold til inndelingsloven § 15 gis det økonomisk kompensasjon for bortfall av rammetilskudd. Kompensasjonsordningen vil bli strammet inn etter reformperioden (01.01.2018). Omfang og innretning på ordningen, herunder perioden for inndelingstilskuddet, vil bli vurdert (*Kilde: Kommuneproposisjonen 2015*).

Det er usikkert hvordan et eventuelt endret inntektssystem for kommunene fra 2017-2019 vil slå ut, både i nåværende og i ny struktur. Ved en kommunesammenslutning med virkning fra og med 1.1.2018 ville den nye kommunene mottatt engangstilskudd og reformtilskudd tilsvarende 70 millioner kroner.

Ut fra et økonomisk ståsted er de fire kommunene relativt like på mange områder - alle kommunene har økonomiske utfordringer. De ulikhetene som er synliggjort mellom kommunene er fordelt slik at det ikke er mulig å utpeke hverken noen klar «vinner» eller «taper» ved en eventuell kommunesammenslutning. Det er ikke avdekket økonomiske forhold som er til hinder for sammenslåing.

Noen utfordringer er:

*Gebyrer og eiendomsskatt må harmoniseres i ny kommune.

*Arbeidsgiveravgift – det er tre ulike avgiftssoner per i dag. Regjeringen har sagt at dagens avgiftssoner vil være uendret fram til 2021 uavhengig av kommunesammenslåing.

*Sikre tilstrekkelige, økonomiske ressurser i implementeringsfasen (i en overgangsperiode vil utgiftene kunne bli høyere, før de deretter går ned - såkalt «pukkeleffekt»).

Når det gjelder eiendomsskatt skal det foretas ny taksering etter 10 år. Fylkesmannen opplyser at det trolig ikke vil være problemer å få utsatt taksering slik at dette gjøres til samme tidspunkt i en sammenslått kommune.

Beregnet årlig innsparing på politisk og administrativ ledelse i størrelsesorden 17-25 millioner kroner er hentet fra rapporten Østlandsforskning har utarbeidet, Utredning nr. 14 *Innsparingspotensial*.

6. Tjenestetilbudet og utvikling av de kommunale tjenestene

Det er en utfordring å se for seg hvordan de kommunale tjenestene vil se ut langt fram i tid. Men «den digitale kommunen» er et etablert begrep, og nye tekniske løsninger vil i økende grad komme til å prege den kommunale hverdagen og tjenestene.

Den nye kommunen skal gi gode tjenester med utgangspunkt i innbyggernes behov. Kommunen skal ha kvalifiserte fagfolk i en veldrevet organisasjon som bruker ressursene effektivt.

De fire kommunene er innforstått med at full effekt av kommunesammenslutningen med bedre tjenester og andre gevinstuttak vil ta tid.

Innbyggerundersøkelsen viser at store deler av innbyggerne i de fire kommunene forventer at flere kommunale tjenester vil bli like bra eller bedre i en ny kommune. Samlet sett mener 75 % at en ny kommune vil løse oppgaver knyttet til kultur, idrett og fritid like bra eller bedre enn i dag. 74 % mener at

arbeidet med næringsutvikling vil være like bra eller bedre. Innbyggerne i Gausdal, Ringebu og Øyer mener at barnevernet vil løse sine oppgaver like bra eller bedre enn i dag, mens i Lillehammer forventer 82 % at økonomistyringen vil bli like bra eller bedre i en ny kommune.

Størst bekymring knytter det seg til innbyggernes mulighet for å påvirke utviklingen i kommunen og kvaliteten på pleie og omsorg i hjemmet. Samlet sett tror 55 % av innbyggerne at deres mulighet for å påvirke utviklingen i kommunen blir noe eller mye dårligere. 43 % mener at kvaliteten på pleie og omsorg i hjemmet vil bli noe eller mye dårligere.

Innbyggerne i Lillehammer er jevnt over mer positive til ny kommune, og drar dermed snittet for positive forventninger opp og snittet for negative forventninger ned. (Se hele undersøkelsen på <https://nykommune.wordpress.com/>)

6.1. Barnehager

Kommunesammenslutningen i seg selv vil ikke føre til endringer i barnehagestrukturen.

Den nye kommunen skal ha full barnehagedekning, og foreldrene vil stå fritt til å søke et barnehage tilbud der de måtte ønske.

Utredning nr. 1 peker på mer fleksible opptaksområder som en fordel. Det kan føre til endringer i søkningen til den enkelte barnehage, og endringer i behovet for kapasitet.

6.2. Skoler

Kommunesammenslutningen vil i seg selv ikke føre til endringer i skolestrukturen.

I den nye kommunen skal skolene være inkluderende fellesskap hvor alle elevene får brukt evnene sine. Skolene skal ha ressurser, kompetanse og lokaler som gjør dette mulig.

6.3. Pleie og omsorg

Den nye kommunen skal ha tilbud innen pleie og omsorg plassert nær innbyggerne.

Det skal være klare tildelingskriterier for pleie- og omsorgstjenester, og spesialisttjenestene skal samles på ett sted. Felles organisering og samordning av administrative ressurser sikrer gode tjenester. Det skal legges vekt på at innbyggerne skal kunne bo hjemme så lenge som mulig.

6.4. Tekniske tjenester

Tekniske tjenester vil si arealplanlegging, natur-/miljøforvaltning, byggesak, oppmåling, eiendoms-/kartdata, vann/avløp, vei/trafikk og kommunal eiendom.

I den nye kommunen er forvaltningsoppgaver og myndighetsutøvelse samlet i større fagmiljøer, mens drift og vedlikehold foregår lokalt der bygg og anlegg ligger.

Som utredning nr. 4 viser er de tekniske tjenestene svært sammensatte. Noen funksjoner (drift og vedlikehold) må foregå lokalt der anleggene ligger, andre kan ha fordeler av å bli samlet i et større fagmiljø. Et annet viktig skille går mellom myndighetsutøvelse (forvaltning) og kommunal egeservice (drift). Oppmåling, byggesak, grunnlagsberegning for eiendomsskatt og gebyrer/betalingssetter er utpregede forvaltningsoppgaver der hensynet til likhet, rettssikkerhet og konsekvens er sentralt – naturligvis kombinert med god service overfor brukerne. Drift av bygg og anlegg er derimot interne tjenester som er knyttet til beliggenhet.

6.5. Landbruksforvaltning

Landbruksforvaltning, herunder jord-, skogbruk- og utmarksforvaltning, består av tilskuddsforvaltning, lovforvaltning, arealforvaltning, utviklingsarbeid for næringen, og kontrollvirksomhet.

Den nye kommunen skal ha ett landbrukskontor med solid lokalkunnskap i et bredt fagmiljø som yter gode tjenester til innbyggerne.

6.6. Kultur

Kultur og opplevelser spiller en viktig rolle for bolyst, fellesskapsfølelse og tilhørighet i lokalsamfunnet.

Den nye kommunen skal ha et bredt, lokalt kulturtilbud med et levende og aktivt foreningsliv der folk bor. Kultursektoren blir styrket gjennom å samle fagressursene.

6.7. Helse- og sosialtjenester

Helse- og sosialtjenestene består av NAV, legevakt/kommunelege, helsestasjons- og skole-helsetjenesten, barneverntjenesten, avlastningstjenesten for foreldre med funksjonshemmede barn, pedagogisk/psykologisk tjeneste (PPT), flyktningetjenesten, psykisk helsearbeid og rusomsorg og frisklivsarbeid.

Den nye kommunen vil samle de mest spesialiserte tjenestene i sterke og kompetente fagmiljøer. Øvrige tjenester som helsestasjoner og fastleger opprettholdes der folk bor.

6.8. Servicetorgtjenester

I den nye kommunen skal en vesentlig del av de oppgavene som innbyggerne i dag må oppsøke kommunen for å få utført, gjøres tilgjengelig på nett.

Innbyggere som ikke har anledning til å bruke de digitale løsningene skal få den hjelpen de trenger der de ferdes, for eksempel på bibliotek, servicesentra eller via den kommunale vertskapsfunksjonen på rådhusene.

Alle kommunene har i dag et servicetorg/kundemottak i rådhuset der innbyggerne kan få utført enkle oppgaver eller henvises til saksbehandler for ytterligere hjelp. Omfanget av hjelpen som ytes i disse førstelinjetjenestene varierer.

6.9. Interkommunalt samarbeid

De interkommunale samarbeidsordningene skal gjennomgå for å finne fram til den mest hensiktsmessige måten å organisere seg og løse oppgaver på.

Den nye kommunen ønsker å være en attraktiv og ambisiøs samarbeidspartner. Den vil søke nye interkommunale samarbeid for å kunne ta på seg større oppgaver, enten som tjenesteyter, innen samferdsel eller kultur og næring. Et eksempel kan være å overta ansvaret for videregående opplæring og kollektivtransport.

7. Samfunns- og næringsutvikling

Den nye kommunen vil i kraft av sin størrelse være en mer interessant samarbeidspartner, og en sterkere aktør og stemme inn mot regionale og nasjonale myndigheter. Kommunen skal bygge kunnskap, kompetanse og samarbeid for å møte framtidige utfordringer, og realisere mål og ønsker for menneskene som bor her og samfunnet for øvrig.

Den nye kommunen skal ha lokalsamfunn som gir gode oppvekst- og levekår, preget av sunne levevaner, gode opplevelser, fellesskap, trygghet og deltakelse.

Lillehammerregionen skal være blant Norges mest attraktive bo- og arbeidsmarkedsregioner.

Den nye kommunen skal

- a) arbeide videre med å styrke sin posisjon innen kultur, idrett og reiseliv, både nasjonalt og internasjonalt. Kommunens rolle som vertskap skal videreutvikles og merkevaren Lillehammer dyrkes.
- b) legge til rette for næringsutvikling i alle deler av kommunen.
- c) være klimanøytral innen 2030. I løpet av dd.mm. år skal det foreligge en plan for hvordan det skal gjennomføres.
- d) benytte seg av kommunens samlede arealer til boliger, næringsetablering og offentlige formål på en slik måte at de samlede jordbruksarealene ikke blir redusert.
- e) ha effektive, kollektive transportløsninger. Avhengigheten av bil skal reduseres og kollektivtilbudet i den nye kommunen styrkes. Utbygging av E6 og tospors jernbane gjennom Lillehammer skal sikre effektiv transport til, fra og i den nye kommunen.
- f) ta sin del av det nasjonale ansvaret for å ta i mot, bosette og integrere flyktninger. Foruten det humane aspektet, er dette et viktig tiltak for å få flere unge innbyggere og framtidige arbeidstakere til kommunen.
- g) arbeide etter prinsippet om å fremme folkehelse i all sin virksomhet. (Kommunen følger dermed opp folkehelselovens intensjon om å styrke folkehelsearbeidet i politik- og samfunnsutvikling.)
- h) la samfunnssikkerhet prege sitt daglige arbeid. Beredskapen styrkes ved større fagmiljøer og samordning av ressurser.
- i) legge til rette for, og samarbeide aktivt med, frivillige organisasjoner, enkeltpersoner og tiltak som for eksempel Frivilligsentralene.

Samfunnssikkerhet kan konkretiseres ytterligere ved at det tas inn en formulering om at det skal utarbeides en risiko- og sårbarhetsanalyse for den nye kommunen innen et nærmere angitt tidsrom.

7.1. Regionalt samarbeid

Med denne kommunesammenslutningen vil Lillehammerregionen opphøre som region etter samarbeidsmodellen med Oppland fylkeskommune. Midt-Gudbrandsdalsregionen blir berørt ved at Ringeby kommune trer ut av den.

Den nye kommunen vil videreutvikle samarbeidet med de øvrige kommunene i Gudbrandsdalen, og med Ringsaker, Hamar og Gjøvikregionen. De tre sistnevnte er viktige samarbeidspartnere når det gjelder utviklingen av Mjøsområdet som felles bo- og arbeidsmarked.

7.2. Eierskap i selskaper

Den nye kommunen skal overta de tidligere kommunenes eierandeler i interkommunale selskaper (IKS) og aksjeselskaper (AS). Det skal foretas en gjennomgang av eierinteressen i selskapene og forvaltningen av disse. Den nye kommunen vil utvikle en egen strategi for forvaltning av eierinteresser.

Kommunen har betydelige eierinteresser i flere selskap, blant annet selskap som er organisert som IKS eller AS: IKOMM, Interkommunalt arkiv IKA, Lillehammer og Gudbrandsdal kunnskapspark, Østnorsk Filmsenter, Film3, Visit Lillehammer, Gudbrandsdalsmusea, GLØR, Gudbrandsdal Industrier, Lillehammer og Gausdal Energiverk Holding, Eidsiva Energi og GE. Den siste setningen under 7.2 er tatt med for å signalisere at det må tas stilling til om LGE Holding AS skal overta forvaltningen også av Ringebu og Øyers eierandeler i Eidsiva Energi AS, og på hvilken måte 60 % eierandel i GE AS skal forvaltes.

7.3. Forvaltning av statsallmenningene

Statsallmenningene i Gausdal, Ringebu og Øyer skal fortsatt forvaltes av fjellstyrene i de respektive tidligere kommunene. Forvaltningen av Fåberg statsallmenning opprettholdes som tidligere.

I henhold til Kongelig resolusjon av 24. juli 1964, gjelder kommunegrensene fra 1. januar 1956 som utgangspunkt for hvem som er innenbygdsboende for utøvelse av småviltjakt med hund, villreinjakt, samt fiske med oter og faststående redskap.

Når det gjelder rett til jakt på elg, hjort, rådyr, bever og rovvilt (Fjellevens § 26) legges det til grunn at kommunegrensene før sammenslåing skal gjelde for avgjørelse av hvem som er innenbygdsboende for disse rettighetene. Klima- og miljødepartementet har i brev av 28.10.2015 bekreftet at dette er mulig og noe kommunen selv avgjør.

Fra brev av 28.10.2015: «Det er ikke ønskelig at bekymring for slik konsekvens av en kommunesammenslåing er til hinder for fornuftige sammenslåinger. Dersom Lillehammer, Øyer, Ringebu og Gausdal kommuner slår seg sammen vil derfor Klima- og miljødepartementet, som ansvarlig departement på dette området, sørge for at kommunene fortsatt kan legge dagens kommunegrenser til grunn, når det gjelder hvem som skal regnes som innenbygdsboende ved jakt på annet storvilt enn villrein. Dette krever i første omgang nye retningslinjer fra Klima- og miljødepartementet. Lovendring er ikke nødvendig. Det kan imidlertid være hensiktsmessig å foreta en presisering av forskriftsteksten av opplysningshensyn».

7.4. Kirkelig fellesråd

Fellesnemnda drøfter fremtidig organisering med de kirkelige fellesrådene. Kommunens ansvar i henhold til kirkeoven og fremtidig ny organisering innenfor Den norske kirke legges til grunn.

8. Gjennomføring av kommunesammenslutningen

Til å forberede gjennomføringen av kommunesammenslutningen velger kommunene ei fellesnemnd i henhold til inndelingsloven § 26. Fellesnemnda skal ha 31 medlemmer som velges av og blant de respektive kommunestyre slik: Fem medlemmer fra Gausdal, 16 fra Lillehammer, fem fra Ringebu og fem fra Øyer.

Fellesnemnda konstituerer seg selv med leder og nestleder.

Fellesnemnda står sentralt i arbeidet med gjennomføring av kommunesammenslutningen. På felles kommunestyremøte som fylkesmannen innkaller til (inndelingsloven § 25) skal kriteriene for sammensetning av og funksjoner for fellesnemnda drøftes. Dette tilsier at intensjonsplanen bør behandle disse temaene.

Om nemnda:

- Oppgave: «... å samordne og ta seg av førebuinga av samanslåinga ...».
- Antall medlemmer: kommunene står fritt, men minimum tre fra hver kommune
- Sammensetning: «Nemnda bør spegle av innbyggjartalet i dei enkelte kommunane ...».
- Valgmåte: «Fellesnemnda blir valt av og blant medlemmene i kommunestyret ...». De vanlige reglene i kommuneloven for valg i kommunale organ gjelder, herunder reglene om forholdsvalg.
- Konstituering: «Nemnda vel sjølv leiaren og nestleiaren i nemnda».

En rent matematisk speiling av innbyggertallet gir slik prosentvis fordeling: Gausdal 14,4 %, Lillehammer 63,4 %, Ringebru 10,4 % og Øyer 11,8 %. Nemnda bør ikke være for stor. Samtidig bør den – i tillegg til å speile folketallet – også ivareta den politiske bredden i kommunene.

Et alternativ til forslaget om 31 medlemmer kan være en mindre nemnd bestående av 19 medlemmer. Fordelingen blir da som følger: Tre medlemmer hver fra Gausdal, Ringebru og Øyer og ti fra Lillehammer, til sammen 19 medlemmer.

9. Folkeavstemningen og prosessen videre

Spørsmålet om kommunesammenslutning av Gausdal, Lillehammer, Ringebru og Øyer kommuner legges fram for folkeavstemning i de fire kommunene dd.mm.år. Grunnlaget for avstemningen er den foreliggende intensjonsplanen. Avstemningen er rådgivende, jfr. kommunelovens § 39b, punkt 1.

Til å forberede og gjennomføre folkeavstemningen velger kommunestyrene i de fire kommunene valgstyrrer. Valglovens bestemmelser legges til grunn så langt de passer.

Valgstyrene skal føre protokoll om forberedelser til og gjennomføring av folkeavstemningen. Protokoll skal refereres i vedkommende kommunestyre på det første møtet etter avstemningen. Protokoll sendes også til Fylkesmannen i Oppland, jf. kommunelovens § 39 b, pkt. 2.

Videre kan det tas inn mer detaljerte bestemmelser om gjennomføring av folkeavstemningen hvis det er ønskelig.

Proessen etter folkeavstemningen vil være som følger:

dd.mm.år	Opptelling etter folkeavstemningen – protokoll settes opp, sendes til kommunestyrene og til Fylkesmannen i Oppland.
Innen dd.mm.år	Kommunestyrene i de fire kommunene behandler resultatet av folkeavstemningen for egen kommune, og vedtar om egen kommune skal delta i kommunesammenslutningen, eventuelt med færre kommuner enn fire. Hvis kommunesammenslutning vedtas gjennomført med færre enn fire kommuner, legges denne intensjonsplanen til grunn så langt den passer.
Innen dd.mm.år	Felles kommunestyremøte holdes etter innkalling fra fylkesmannen. På dette møtet behandles (jfr. Inndelingslova § 25): <ol style="list-style-type: none"> Forslag til navn på den nye kommunen Antall medlemmer i det nye kommunestyret Kriterium for sammensetning av og funksjoner til fellesnemnd etter lovens § 26 Valg av revisor for virksomheten i fellesnemnda Oppretting av eventuelle andre fellesorgan for å sikre gjennomføringen av kommunesammenslutningen
Innen dd.mm.år	Ordførerne sender søknad om kommunesammenslutning til Fylkesmannen i Oppland.

Innen dd.mm.år	Fylkesmannen oversender søknaden til Kommunal- og moderniseringsdepartementet.
Innen dd.mm.år	Departementet behandler søknaden og legger den fram for Kongen i statsråd til avgjørelse ved kongelig resolusjon.

Inndelingsloven har bestemmelse om at fylkesmannen skal innkalle kommunestyrene til felles møte når det er gjort vedtak om kommunesammenslutning. I høringsnotat om endringer i inndelingsloven foreslår Kommunal- og moderniseringsdepartementet at det i lovens § 25 gjøres en tilføyelse om at «Departementet kan gjøre unntak frå kravet om felles kommunestyremøte.» Det er usikkert om en slik eventuell lovendring er vedtatt og trådt i kraft på det tidspunktet en kommunesammenslutning blir aktuelt. Hvis felles kommunestyremøte etter innkalling fra fylkesmannen skal sløyfes, må dette være klarert med fylkesmannen på forhånd. I denne versjonen av intensjonsplanen legges til grunn at fylkesmannen kaller inn til felles kommunestyremøte for de fire kommunene – eventuelt for færre enn de fire kommunene - som har vedtatt kommunesammenslutning.

Innholdet i dette kapitlet må kvalitetssikres i dialog med fylkesmannen.

Kommunereformprosessen i Gausdal, Lillehammer, Ringebu og Øyer i kronologisk rekkefølge (mars 2015 - november 2015)

Mars 2015

Kommunestyrene i Gausdal, Lillehammer, Ringebu og Øyer fattet i mars 2015 et formelt vedtak om at man ønsket å gå i en prosess for å utrede muligheten for å danne en ny kommune. Alle vedtok sju likelydende punkter:

1. De fire kommunene Gausdal, Lillehammer, Ringebu og Øyer går sammen i prosess for å se på muligheten for å danne en ny kommune.
2. Det tas sikte på likelydende vedtak i de fire kommunestyrene i november 2015.
3. Organisering, fremdrift og utredningsprosess gjennomføres slik det fremgår av saken.
4. Prosessen skal bygge på dialog, åpenhet og kultur for deling.
5. Det skal legges frem egen plan for innbyggerkommunikasjon og involvering av ansatte som vedtas av styringsgruppene i fellesmøte i april.
6. Dersom det kommer forespørsel fra flere kommuner om å delta, åpnes det for det.
7. Det delegeres til rådmennene å opprette og bemanne et prosjektsekretariat i tråd med intensjonene i saken og innenfor rammen av de ressursene som er stilt til rådighet for arbeidet. Budsjett godkjennes i styringsgruppemøtet i april.

Ringebu vedtok i tillegg et punkt 8: Ringebu kommune ønsker en god og åpen dialog med Sør- Fron og Nord- Fron kommuner framover.

Kommunestyresakens innhold

I kommunestyresaken ble det lagt vekt på at det skulle gjennomføres jevnlig samlinger av folkevalgte i de fire kommunene. Det ble her vist til tidligere og pågående prosesser for å understreke viktigheten av dette. Videre ble det pekt på at man så tidlig som mulig i prosessen ville sikre at potensielt vanskelige spørsmål ble avklart, slik at de ikke kom i veien for en god prosess. Betydningen av å få engasjert potensielle nye kommunestyremedlemmer så tidlig som mulig, slik at de også fikk et eierforhold til prosessen, var også noe som ble vurdert som vesentlig. I den sammenheng ble det lagt opp til en «listesamling» på forsommeren 2015, med alle nominerte fra samtlige partier og kommuner.

Framdriftsplanen som ble skissert i saken la opp til vedtak om en eventuell sammenslåing i kommunestyrene 26.11.2015, og kommunestyrene sa seg enige i anbefalingene om å oppdatere utredningene fra 2007 og også inkludere Ringebu kommune i disse. Det ble poengtert at det i arbeidet med kommunestruktur er viktig ikke bare å beskrive og vurdere status, men også se på hvordan fremtiden kan bli. Intensjonen bak reformarbeidet var at fire kommuner sammen kan skape en bedre fremtid for innbyggerne enn kommunene kan hver for seg. I saken står det: «Om dette vil bli resultatet er det ikke mulig å utrede seg til svaret på, men er noe som må diskuteres bredt og i mange fora. De foreslåtte utredningene er viktig informasjon inn i en slik prosess».

Når det gjelder forholdet til innbyggere og ansatte, ble det fremhevet at å skape god dialog og legge til rette for medvirkning var viktig. Det ble besluttet å innhente profesjonell bistand til å utarbeide en kommunikasjonsplan for prosessarbeidet mot innbyggere og ansatte i de fire kommunene. Kommunikasjonsrådgiver Karianne Sviggum begynte i en 80% prosjektstilling 16. mars 2015.

Innbyggerinvolvering

Ringebu kommune hadde i januar sendt ut en informasjonsbrosjyre om kommunereform til alle husstander i kommunen, og arrangerte innbyggermøter 7. og 8. januar. Lokale medier hadde skrevet en del om en

mulig kommunesammenslåing lenge før kommunestyrene gjorde sine vedtak i mars, og flere av de andre kommunene følte nå et press på å få ut informasjon til innbyggerne.

Øyer kommune sendte ut en informasjonsbrosjyre til sine innbyggere, inspirert i form og innhold av den Ringebru hadde sendt ut to måneder tidligere. 17. og 18. mars arrangerte kommunen åpne innbyggermøter i Øyer og Tretten samfunnshus. Ca. 100 møtte opp på hvert sted. Særlig det første møtet bar preg av ganske hissige stemning blant de fremmøtte. Mange krevde folkeavstemning og svar på konkrete saker som jakt- og fiskerettigheter, og en hovedvekt av de fremmøtte uttrykte skepsis og motstand til tanken om en ny kommune.

April 2015

9. april var det felles prosjektgruppemøte for første gang. Møtet fant sted på Quality Hotel Hafjell. På dette møtet konstituerte prosjektgruppa seg med Espen Granberg Johnsen som leder og Marte Lang Ree som nestleder. Det ble her besluttet at det var behov for faste ordførermøter som saksforberedende forum mellom prosjektgruppemøtene.

Ordføreren i Ringebru orienterte om at Ap i kommunestyremøtet hadde lagt fram forslag om å avslutte samarbeidet sørover og heller gå inn for midtdalsalternativet. De trakk seg fra kommunereformarbeidet etter å ha blitt nedstemt, og Ap er dermed ikke representert i styringsgruppa. Flertallet i Ringebru kommunestyre ønsker fortsatt å se sørover.

I møtet kom det sterke reaksjoner på den planlagte listesamlinga og bruk av penger til dette. Det var enighet om at kommunene burde ha en felles holdning til frikjøp av tillitsvalgte. Prosjektgruppa innstilte på å fremlagt forslag til prosjektplan, framdriftsplan og budsjett skulle legges til grunn for videre arbeid, men med åpning for endringer underveis. Videre anbefalte de at styringsgruppa skulle slutte seg til innholdet i kommunikasjonsplanen som et godt, felles utgangspunkt for videre informasjon og kommunikasjon.

Vedlegg:

[Prosjektplan 150329](#)

[Framdriftsplan-prosess-kommunereform-150316](#)

[Budsjett-150329.pdf](#)

[Kommunikasjonsstrategi](#)

Innbyggerhøring

Det ble diskutert ulike former for innbyggerhøring. I kommunestyremøtene i mars hadde folkeavstemning vært tema. Oppsummering fra møtene viste at det i Gausdal var ni kommunestyrerepresentanter for folkeavstemning, i Lillehammer seks-sju og i Øyer ble det nei da ordføreren brukte sin dobbeltstemme.

Prosjektgruppa konkluderte med at ulike alternativer for innbyggerhøring må utredes raskt, slik at de folkevalgte får et grunnlag å vurdere ut fra. Det var enighet om å ha en felles holdning til folkeavstemning på tvers av kommunene. Noen partier har allerede tatt stilling til spørsmålet i sine partiprogram. Prosjektgruppa ba om å få en sak om innbyggerhøring til sitt neste møte.

Avspark for utredningsgruppene

Torsdag 9. april var det også avspark for de ansatte i kommunereformprosjektet på Quality Hotel Hafjell. Til sammen rundt 80 ansatte fra Gausdal, Lillehammer, Ringebru og Øyer var bedt om å utrede en rekke forhold rundt kommunenes drift og tjenester, og denne dagen var de samlet til et felles avsparkseminar. Utredningsgruppene hadde frist på seg til å ferdigstille rapportene innen 1. juni, og det var knyttet stor spenning – både blant politikere og lokalmedia - til hva de ulike gruppene ville konkludere med.

Første styringsgruppemøte

15. april 2015 møttes de fire styringsgruppemøtene for første gang og konstituerte seg. Dette skjedde på Nermo Hotell i Øyer. Det ble orientert om prosjektorganiseringen, før de inviterte gjestene holdt sine presentasjoner: Christl Kvam orienterte om kommunereformen sett fra Fylkesmannens side og Bjørn Iddeberg, leder i KS Oppland, reflekterte rundt stortingsmeldingen om nye oppgaver til større kommuner. Arild Sørum Stana, prosjektleder for kommunereformarbeidet i Gran og Lunner, steppet inn da ordføreren i Lunner måtte melde avbud og fortalte om de viktigste erfaringene fra kommunereformarbeidet i Gran og Lunner til nå.

Prosjektplan med budsjett og framdriftsplan ble gjennomgått, det samme ble kommunikasjonsplanen. Begge ble behandlet i tråd med prosjektgruppas innstilling.

Styringsgruppemøtet ble avsluttet med felles middag og sosialt samvær utover kvelden. Det var på forhånd oppfordret til at flest mulig deltok på denne delen også, og det var tilbud om overnatting for de som ønsket det. Mange ga uttrykk for at det å møtes og bli kjent på denne måten, på tvers av kommunegrensene og i en uformell ramme, var viktig med tanke på den videre prosessen.

Innbyggermøte

27. april inviterte Gausdal kommune, ved biblioteket, til åpent møte om kommunereform.

– Må gausdølene nå vrenge av seg Felleskjøpsdressen og begynne å vanke på Litteraturfestivalen i stedet?!

Olav Brostrup Muller satte tonen da han som ordstyrer ønsket velkommen. En god dose humor, men også alvor preget kvelden. Kommunereform, spørsmål om sammenslåing og eventuelle konsekvenser handler ikke bare om fakta, men vel så mye om følelser.

Ordfører Hans Oddvar Høistad startet med en gjennomgang av kommunereformprosessen. Hva har skjedd så langt, hvorfor er dette kommet på dagsorden nå og hva kommer til å skje videre? Han la vekt på at ingenting er bestemt ennå, nå befinner de fire kommunene seg i en utredningsfase. Det er heller ikke bestemt at det ikke blir en folkeavstemming, understreket Høistad. Samtidig poengterte han at det er

mange måter innbyggerne kan la seg høre på: «Vi har ikke tatt standpunkt til folkeavstemming ennå. Det skal vi. Men finnes andre metoder for innbyggerhøring som kan gi oss politikere et større beslutningsgrunnlag. Da kan man utdype meningene sine noe mer enn bare ved å si nei eller ja.»

Inndelingsloven (lov om fastsetjing og endring av kommune- og fylkesgrenser av 15.6.2001) har regler om innbyggerhøring:

« Kommunestyret bør innhente innbyggjarane sine synspunkt på forslag til grenseendring. Høyringa kan skje ved folkerøysting, opinionsundersøking, spørjeundersøking, møter eller på annan måte.»

Debatt

Etter ordføreren hadde Bjarne Jensen fra Høgskolen i Hedmark og Per Olav Lund fra Østlandsforskning hvert sitt foredrag, der de gjennom forskning, tall og statistikk viste til både fordeler og ulemper ved små og store kommuner. Jensen er grunnleggende skeptisk til store kommuner og kommunesammenslåing, Lund argumenterte for at bildet er mer sammensatt enn som så.

Til slutt inntok lokalpolitikerne panelet, og det ble åpnet for spørsmål fra salen. Cirka 120 personer hadde tatt turen til biblioteket denne kvelden og mange hadde spørsmål, kommentarer og synspunkter på det som var blitt sagt og prosessen så langt. Ordføreren var ærlig på at han ikke satt med alle svarene, og uttalte at han personlig ikke hadde tatt noe standpunkt ennå. «Men det er viktig å være oppmerksom på at et nei til sammenslåing også er ja til noe. Og hva er det vi sier ja til da?» spurte han retorisk, før han understreket at dette også er noe det er viktig å utrede.

Mai 2015

6. mai møttes prosjektgruppa igjen, denne gang i Lillehammer rådhus. Første sak var et forslag fra ordførerne om å styrke prosjektorganisasjonen med en rådgiver og prosessveileder. Omfanget ble satt til 20 % - det vil si ett dagsverk i uka fram til november – til en kostnad av ca. 300.000 kroner. Ordførerne ønsket noen som kan dra prosessen, det er svært krevende med fire kommuner. Oppgavene til prosessdriveren ble beskrevet slik:

- Bistå med strategiske råd og vurderinger i prosessen
- Bidra til å sikre fremdrift og engasjement i prosessen
- Være samtalepart for ordførere og prosjektgruppe
- Delta i møter i sekretariatet ved behov, i rådmannsmøtene og med ordførere/prosjektgruppe.

Tilbudsinvitasjon skulle sendes ut torsdag 30. april.

Deretter fulgte en orienteringssak om at sekretariatet hadde fått ny leder, Hanne Mari Nyhus.

Når det gjaldt den planlagte listesamlingen på forsommeren, foreslo ordførerne å begrense antall deltakere til tre personer fra hver liste i hver kommune, dette ville gi i underkant av 100 deltakere. Prosjektgruppa konkluderte imidlertid med at de ønsket en bredere representasjon enn det, og ordførerne fikk i oppdrag å sette et nytt tak på antall deltagere. Formålet med samlingen var å sikre at alle fikk lik informasjon og dermed stod rustet til å svare på spørsmål om kommunereform i forbindelse med valget. Det skulle gis faktainformasjon, og alle ville få en liten informasjonspakke med hjem.

Det ble bestemt at felles kommunestyresamling 28. mai skulle ha hovedtema fremtidsbilder og elementer/tema i en intensjonsavtale.

Budsjettet ble gjennomgått, og det ble konkludert med at en redusert listesamling ville gjøre det mulig å dekke mesteparten av kostnadene til ekstern prosessveileder. Kostnader til prosjektet utover det midlene fra Fylkesmannen ville dekke, skulle tas i den enkelte kommune. Dette skulle det gjøres rede for i forbindelse med tertialrapporteringen.

Det ble informert om at felles nett- og Facebookside nå var på plass. Det ble poengtert at det var viktig at de folkevalgte tok disse sidene i bruk, at de ville dele informasjonen som ble lagt ut på Facebook og på den måten ville bidra til at siden kunne fungere slik den er ment - som et forum for informasjon til, og meningsutveksling mellom, politikere og innbyggere.

Ja til folkeavstemning

Prosjektgruppa avgjorde at de ønsket å avholde både innbyggerundersøkelse og folkeavstemning før endelig vedtak. Folkeavstemningen skulle avholdes etter at kommunestyrene har anbefalt intensjonsavtalen. Det var enighet om at både innbyggerundersøkelsen og folkeavstemningen burde avholdes tilnærmet på samme måte, med de samme spørsmålene og på samme tidspunkt i de fire kommunene. Kommunestyrene ville få en sak til behandling om dette i juni. Målet var fortsatt fire likelydende vedtak og at alle kommunestyre hadde sine anbefalinger til vedtak klare i løpet av november. En folkeavstemning kunne dermed finne sted rundt årsskiftet, konkluderte prosjektgruppa.

Innbyggermøte

Lillehammer kommune arrangerte innbyggermøte om kommunereform på biblioteket 7. mai. Innbyggerne ble invitert på tvers av kommunegrensene, og hensikten med møtet var todelt: å gi informasjon om kommunereformen og få innspill tilbake - hva er viktig for innbyggerne i denne prosessen? Målet var en samfunnsdebatt, der ulike mennesker med ulikt ståsted kunne diskutere Lillehammers fremtid, muligheter og utfordringer.

I overkant av 100 mennesker møtte opp. Ordfører Espen Granberg Johnsen begynte møtet med å fortelle om bakgrunnen for at kommunesammenslåing i det hele tatt har blitt et tema akkurat nå, hva som er gjort så langt og hva som er planlagt framover. Merethe Lurfald presenterte hovedtrekkene i en helt fersk rapport de har laget på oppdrag fra Fylkesmannen, mens Hans Rindal reflekterte rundt kommunegrensene – både som innbygger i Lillehammer og som representant for næringslivet. «Det som er helt sikkert er at vi ikke skal ha de samme grensene som da de bevegde seg rundt med hest og kjerre», sa han med ettertrykk, og mente bestemt at en kommunesammenslåing vil det nok bli. – «Engasjementet framover må handle om hvordan vi skal endre, ikke om» sa han og mente å kunne berolige alle som frykter at en kommunesammenslåing vil føre til færre offentlige arbeidsplasser: «Det vil være jobb nok til alle, også i en ny kommune. Men poenget må være å få flest mulig til å gjøre, og færrest mulig til å administrere».

Øystein Bryde fra Fellesorganisasjonen stilte en del kritiske spørsmålene til den pågående prosessen og slukte ikke alt som var blitt sagt så langt helt rått. «Hva er målet» spurte Bryde, som savnet mer fokus på og bevissthet rundt hva man egentlig ønsket å oppnå med en kommunereform. Motivasjonen for prosessen var også litt uklar, mente han: «Hvorfor haster det sånn, og gjør vi dette bare fordi vi er redde for å være de eneste som ikke gjør det? Tenk om det er slik alle kommuner tenker?»

Publikum fikk fortløpende stille spørsmål og komme med sine synspunkter på det som ble sagt. Mange grep muligheten, men de fleste inntok en lyttende rolle. Politikere fra alle partier fikk si hva de tenkte og mente om muligheter og utfordringer rundt en kommunesammenslåing, og alle ble de utfordret av ordstyrer Olav Brostrup Müller til å tenke framover. «Hva om 40 år?».

Ingen konklusjoner ble tatt, men det var vel heller ikke meningen med møtet. Som ordføreren sa det:

– «Akkurat nå er vi en periode med utredninger. Når vi vet mer om fordeler, ulemper og konsekvenser – da er tiden inne for å ta et standpunkt. I dag føler kanskje mange at det er flere spørsmål enn svar», sa han videre, til lett samtykkende nikk fra forsamlingen.» Gjennom prosessen fram mot slutten av november er det meningen at dette skal snus, slik at det forhåpentligvis blir mange svar og til slutt bare ett spørsmål: ja eller nei?»

Prosessdriver

21. mai ble Arild Sørum Stana fra KS Konsulent engasjert som prosessdriver og rådgiver, i et engasjement på 20 dagsverk.

Listesamlingen avlyses

Ordførerne, ved Espen Granberg Johnsen, sendte brev til prosjektgruppa 22. mai der de foreslo å avlyse den planlagte listesamlinga: « Ut fra en helhetlig vurdering vil en anbefale overfor prosjektgruppa at listesamling 11. juni utgår. Til grunn for denne anbefalingen ligger særlig følgende:

- Betydelig politisk møtevirksomhet for øvrig – blant annet skal det avholdes tre felles kommunestyremøter i perioden mai-oktober.
- Arbeidet med reformen er ikke kommet så langt at det er mulig å gi informasjon om hva som kan utgjøre plattformen for en eventuell ny kommune
- Tidspunktet 11. juni kan være ugunstig for oppslutningen.

Behovet for en listesamling vurderes noe forskjellig i kommunene. Øyer kommune hadde helst sett at den gikk som planlagt, men slutter seg til vurderingene over. I stedet for listesamling foreslås at det utarbeides en informasjonsfolder som sendes ut til alle listekandidater i de fire kommunene ca. 15. august.»

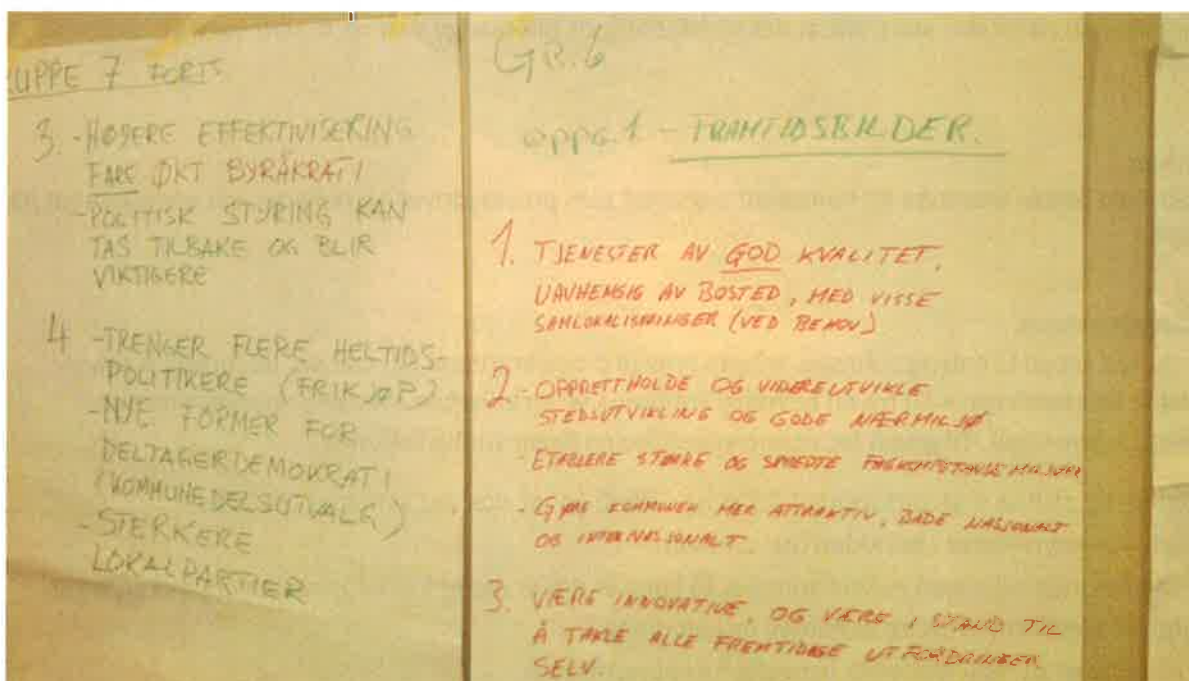
Ordførerne ba om tilbakemelding på forslaget innen 27.5. Ingen meldte inn noe, og resultatet ble slik ordførerne foreslo.

Felles kommunestyrekonferanse

- Dette er en historisk dag! sa Øyer-ordfører Mari Botterud da hun kunne ønske fire kommunestyrer velkommen til en felles konferanse på Quality Hotel Hafjell 28. mai. Ingen vedtak ble fattet på denne konferansen som hadde fått tittelen «Gode alene – enda bedre sammen?». - Men dette er dagen for å tenke høyt, og for å tenke høytflyvende tanker, sa Mari Botterud. Lokalpolitikerne startet med dette for alvor prosessen mot en intensjonsplan. Hvilke mål, ambisjoner og fremtidsmuligheter ser de for en eventuell ny kommune?

De fire ordførerne ledet i fellesskap konferansen og gikk gjennom status og bakgrunn for arbeidet med reformen, før førsteamanuensis Torill Ringholm og professor Jon Helge Lesjø, begge fra Høgskolen i Lillehammer, innledet til delen om framtidsbilder med sine foredrag «Framtidsbilder – hva er utgangspunktet?» og «Kommunereformen sett i lys av scenarier 2037». Deretter jobbet kommunestyrepolitikerne i grupper på tvers av parti- og kommunegrenser. Etter lunsj fikk politikerne en innledning om intensjonsplan av ordføreren i Gausdal, Hans Oddvar Høistad, før de jobbet videre med mål, ambisjoner og felles forutsetninger for en ny kommune. Prosessdriver Arild Sørum Stana ledet gruppene gjennom arbeidet.

Juni 2015

1. juni var alle utredningsrapportene ferdige, og rapportene ble presentert i felles prosjektgruppemøte i Ringebru 3. juni. Utredning nummer 14, Innsparingspotensial – politisk og administrativ ledelse og styring, var satt bort til Østlandsforskning og denne rapporten ble ferdigstilt noen dager senere.

Prosjektgruppemøte

Hovedfunnene i utredningsrapportene ble gjennomgått i en 20 minutters presentasjon, og alle rapportene i sin helhet – pluss et sammendrag – ble delt ut i møtet 3. juni, sendt til pressen og publisert på felles nettside.

Når det gjelder innbyggerundersøkelse og folkeavstemning, var det på dette tidspunktet utformet et felles saksforelegg til kommunestyrenes juni-møter, og saken var allerede sendt ut i Ringebru og Øyer. Prosjektgruppa anbefalte at det ble fremmet en egen sak for kommunestyrene om innhold og opplegget for innbyggerhøringen. Tidspunktet for behandlingen av denne saken ville være avhengig av framdriftsplanen.

Kommunestyrekonferansen ble gjennomgått, og prosjektgruppa uttrykte gjennomgående positive inntrykk og erfaringer fra samlingen. Prosjektgruppa anbefalte et tilnærmet likt opplegg og organisering av kommende samlinger. For kommunestyresamlingen 20.8 anbefalte prosjektgruppa at innholdet hovedsakelig skulle være arbeid med intensjonsplanen. Når det gjaldt møteplanen for øvrig ble det bestemt at oppsatte møter i prosjektgruppa 1.7. og 5.8. skulle utgå på grunn av sommerferie. I stedet ble det vedtatt å avholde møte 12.8. i Gausdal.

Styringsgruppemøte

10. juni var det felles styringsgruppemøte i Øyer rådhus. Utredningsrapportene ble presentert i korte trekk, slik de ble på prosjektgruppemøtet 3. juni. Deretter var det gruppearbeid, med utgangspunkt i resultatene fra felles kommunestyresamling 28. mai. Resultatene av gruppearbeidet ble kort presentert og dokumentert i besvarelser fra alle seks gruppene.

Styringsgruppa ga de fire ordførerne et mandat om å utarbeide en skisse til innhold og opplegg for videre arbeid med intensjonsplanen, basert på resultatene fra gruppearbeidene i felles kommunestyresamling 28.mai., styringsgruppa 10.juni og utredningene/notatene som foreligger.

Ordførerne ble bedt om å legge fram foreløpig resultatet av dette arbeidet i felles kommunestyremøte 20. august for videre prosess og bearbeiding.

Når det gjaldt felles kommunestyresamling 20. august, kom styringsgruppa med følgende innspill til opplegg og program:

- Behov for konkretisering av intensjoner og synergieffekter av en eventuell ny kommune.
- Behov for å konkretisere prosess og medvirkning rundt videre arbeid med intensjonsplan.

Møte med KMD

Etter at de fire kommunestyrene gjorde vedtak om å avholde folkeavstemning, så ordførerne at det kunne bli knapt med tid dersom en søknad skulle sendes før 31.12.2015. Noe mer tid ville gi en bedre prosess og bedre muligheter for involvering av innbyggerne. De tok derfor kontakt med Kommunal- og moderniseringsdepartementet og ba om å få et møte med statsråden, Jan Tore Sanner. Siden jakt- og fiskerettigheter og antall fjellstyrer i en eventuell ny kommune fortsatt var et uavklart og stadig tilbakevendende tema på innbygger- og politiske møter, ønsket de å ta opp dette temaet samtidig. Erfaringene fra forrige runde i 2007/2008 viste at nettopp disse spørsmålene var blant dem som ville være viktig å få avklart. I brevet til departementet ba ordførerne derfor om å få drøfte følgende:

- å få utsatt søknadsfristen til 1.3.2016, og fortsatt komme med i første pulje
- jaktrettigheter for innenbygdsboende ved ny kommune
- kommunalt handlingsrom til opprettelse av fjellstyrer

Hele brevet kan leses [her](#):

Møtet med Jan Tore Sanner ble satt til 19. juni, og de fire ordførerne reiste til Oslo. Møtet var svært positivt. Sanner ville ikke utstede noen garanti om forlenget tidsfrist, men sa at departementet ville strekke seg så langt som mulig når det gjaldt å imøtekomme ønsket om bedre tid, men fortsatt få være med i første pulje. Hvor komplisert søknaden ble, ville også være avgjørende for hvor lang behandlingstid departementet hadde behov for, poengterte han. Det ble enighet om at departementet og de fire kommunene skulle holde tett kontakt og dialog utover høsten, slik at det kunne legges best mulig til rette for å sende en søknad i tide til å komme med i kongelig resolusjon våren 2016. Dette selv om kommunene skulle velge å legge en folkeavstemning til etter 1. januar.

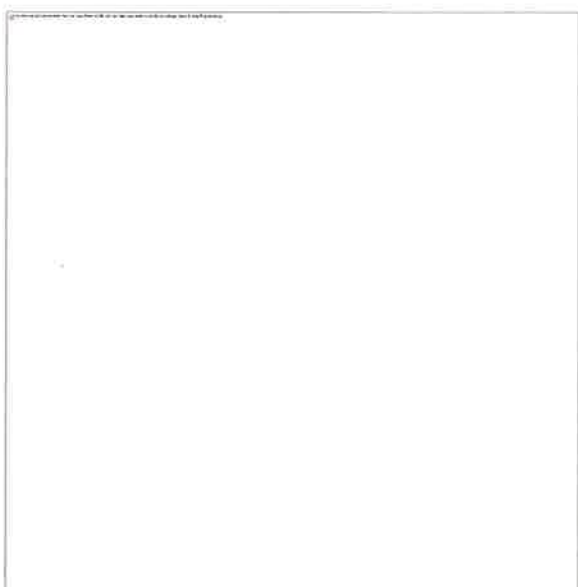

Foto: Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Jaktrettigheter og antall fjellstyrer

Representanter fra Landbruks- og matdepartementet var også tilstede på møtet, og når det gjaldt spørsmålene som gikk på jaktrettigheter og antall fjellstyre lovte de at dette var momenter som ikke skulle få komme i veien for en eventuell kommunesammenslåing. – Vi har behov for å snakke nærmere om hvordan departementet kan håndtere dette, slik at vi kan finne en god lokal løsning, sa Sanner. Blant annet ville departementene se på om det ville være nødvendig med en lovendring eller om det holdt med en forskriftsendring. - Dette er spørsmål vi vil avklare i løpet av høsten og i god tid før en folkeavstemning, konkluderte Sanner. – Men det jeg kan si helt sikkert allerede nå er at vi vil ikke overstyre lokale avgjørelser om hvor mange fjellstyrer en eventuell ny kommune skal ha, sa an Tore Sanner. Han understreket at departementet kun ville blande seg inn dersom en ny kommune ønsket å opprette flere fjellstyrer enn kommunene hadde i dag. Men å beholde de eksisterende, selv ved en sammenslåing av kommuner, ville ikke være noe problem. Disse uttalelsene ble bekreftet i brev 23.juli og 28. oktober:

[Brev fra KMD 23.07.15.pdf](#)

[151028-Kommunereform og jakt på statsallmenninger.pdf](#)

I et brev som Kommunal- og moderniseringsdepartementet sendte til alle landets kommunestyre i begynnelsen av november, gjentar Jan Tore Sanner at han åpner for å skyve på fristen for løp 1 i kommunereformen:

«Kommuner som ønsker at en sammenslåing skal tre i kraft allerede fra 1. januar 2018, bør fortrinnsvis gjøre vedtak om dette innen utgangen av 2015.» Overfor Kommunal Rapport utdyper Sanner formuleringen i brevet.

– Departementet ønsker å få søknadene fra kommunene innen utgangen av året, men er åpen for noe utsettelse, slik at kommuner som er i prosess skal få mulighet til å avslutte den på en god måte, sier han.

Innbyggermøter

22. juni inviterte Ringebu kommune til innbyggermøte på Tromsvang. Ca. 100 personer møtte opp for å høre ordfører Erik Odlo orientere om prosessen, Fylkesmann Christl Kvam fortelle om bakgrunnen for reformen og sekretariatsleder Hanne Mari Nyhus presentere utredningsrapportene. Av spørsmålene og innleggene som kom fra tilhørerne, var det en tydelig overvekt av skepsis og motstand mot sammenslåing med sørdalskommunene. Mange etterlyste en samtidig utredning nordover, mot Fronskommunene, og Odlo kunne orientere om at styringsgruppa i Ringebu ville anbefale kommunestyret å gjøre nettopp det. – Vi har fått en invitasjon fra Fronskommunene om å bli med på en slik utredning, og vi vil takke ja til å se på muligheten for en midtdalskommune også, sa han.

Foto: Kristin Veskje (GD)

28. juni arrangerte Gausdal kommune innbyggermøte på Aulestad. Møtet var lagt til søndag ettermiddag i håp om at det ville trekke en del yngre mennesker, som ellers gjerne er opptatt på hverdager. Men møtedagen opprant med vårens første ordentlige soldag, og mange hadde nok valgt grilling i hagen framfor debatt om Gausdalssamfunnets framtidsutsikter. De som hadde tatt turen fikk imidlertid med seg et fyrverkeri av et panel: Jørn Nørstelien, administrerende direktør i Gausdal Bruvoll i fem år, Anette Musdalslien, gausdøl med mange hatter, Astrid Bugge Mjærum, innflytter til Gausdal for 1 ½ år siden og visadministrerende direktør ved Sykehuset Innlandet, og Einar Einstad, gardbruker i 30 år, nå driver av hytteservice og vaktmestertjenester på Skei og styremedlem i Skeikampen Pluss.

Alle paneldeltakerne var tildelt 10 minutter til å tenke høyt, fritt og vidt om gausdalssamfunnets framtid ut fra sitt eget perspektiv. Jørn Nørstelien la vekt på at han kun timer etter at han startet opp, hadde besøk av

en representant fra kommunen som ønsket ham velkommen og spurte på hvilken måte kommunen kunne bidra. – «Denne holdningen er det utrolig viktig at videreføres i en eventuell ny kommune, ikke minst er det viktig på saksbehandlernivå» sa Nørsteli. Videre var han opptatt av at differensiert arbeidsgiveravgift og Øyer og Gausdal som tiltakssoner er noe som må opprettholdes.

– Lillehammer er ikke en motstander

Anette Musdalslien underbygget oppfatningen av Gausdal som en positiv tilrettelegger og støttespiller for lokalt næringsliv. – «Vi leverte de siste papirene for oppstart av Petra`s Pop-Up kafè én dag før formannskapet, og det gikk kjempefint» jublet hun, før hun innlemmet tilhørerne i sine daglige indre dialoger om kommunereform. «Jeg elsker Gausdal» utbasunerte hun, samtidig som hun understreket at det ikke var mye å leve av, det å være lokalpatriot. Hun trakk fram alderssammensetning og befolkningsutvikling som en av de største utfordringene. «Det holder ikke bare at de unge flytter hjem igjen etter utdanning», sa hun og understreket at Gausdal er avhengig av både å beholde de unge og få tilflyttere i tillegg. «Vi må være flinke til å ta vare på dem som flytter hit», sa hun og fortsatte med en litt hevet pekefinger til sine sambygdinge: «Og så må vi slutte å se på Lillehammer som en motstander. Det er Oslo og andre storbyregioner som er konkurrentene våre. Vekst i Lillehammer er bra for Gausdal, og det at det er så kort avstand til Lillehammer er en viktig årsak til at pilen ikke peker like bratt nedover for Gausdal som i andre små kommuner i Oppland».

– Kunne like gjerne havnet på Sjusjøen!

Astrid Bugge Mjærum flyttet til Bødalen med mann og barn for 1 ½ år siden uten noen som helst tilknytning til stedet, og med massevis av høy utdanning og en flott karriere i bagasjen. «Men vi flyttet ikke til Gausdal!» startet hun. «Vi flyttet til dette!» Deretter viste hun bilder fra huset sitt, med utsikt over vakker natur og massevis av plass til mannens hundespenn. «Da vi flyttet hit, var det fordi vi visste at vi kunne få oss jobber i Lillehammer, Hamar eller Gjøvik. Vi kunne like gjerne havnet på Sjusjøen. Jeg bryr meg ikke om kommunegrenser. I jobben min i Sykehuset Innlandet kjører jeg gjennom mange kommuner hver eneste dag, jeg vet ikke alltid hvilken kommune jeg er i, engang.» Bugge Mjærum begrunnet sitt valg av bosted med vakker natur, gode oppvekstvilkår – og mulighet for en spennende jobb i nærheten. «At barnehagen åpner klokka sju er kjempewiktig! Hvis den hadde åpnet klokka åtte måtte jeg ha byttet jobb – eller flytta!» sa hun, dels i fleip, men også litt i alvor. «For meg er det såne helt praktiske ting som er viktig. Jeg som jobber så mye, ser gjerne at det er nettilgang overalt. Da kan jeg gjøre de tingene jeg må, uansett hvor jeg er – om det nå er at jeg sitter i bilen utenfor butikken på Segalstad. For å si det sånn» sa Mjærum og lente seg litt ekstra fram: «Uansett kommunenavn og kommunegrenser vil aldri Gausdal komme til å ligge noe nærmere Hamar eller Gjøvik. Men det Gausdal kan bli, er «verdens beste tilbyder av hjemmekontor!»

– Norges største hyttekommune?

Einar Einstad viste til at regionen allerede nå markedsfører seg under Lillehammer-navnet og at det samarbeides mye innen reiseliv her i distriktet. «Men det som mangler i dag er en helhetlig og målretta satsing for økt verdiskapning fra fritidsboligene» sa han og føyde til at det finnes store muligheter for enda tettere samarbeid på området. «Byggesaksbehandling og arealplanlegging kan bli mer profesjonelt i en større kommune, og det vil komme turistnæringen til gode» mente Einstad. «Ved en kommunesammenslåing vil vi bli en av Norges største, om ikke den største, hyttekommunen».

Tilhørerne stilte spørsmål om fagkompetanse, lokaldemokrati, framdriftsplan og reiseavstander. Utretningsrapportene ble presentert, og ordfører Hans Oddvar Høistad var ordstyrer gjennom kvelden.

August 2015

12. august møttes prosjektgruppa i Gausdal rådhus. Her ble det orientert om innbyggerundersøkelse og folkeavstemning. Prosjektgruppa sluttet seg til opplegget for innbyggerundersøkelsen slik det ble redegjort for, og de tok presentasjonen om folkeavstemning til orientering. Det ble videre orientert om intensjonsplan, der blant annet betydningen av at ansatte blir informert og involvert i dette arbeidet ble tatt opp. Prosjektgruppa konkluderte med at de ønsket at intensjonsplanen skulle utvikles videre med utgangspunkt i oppsettet i arbeidsdokumentet datert 6.8.2015.

Programmet for felles kommunestyrekonferanse 20. august ble diskutert, og prosjektgruppa anbefalte at kommunenavn og kommunesenter var tema som burde bli gjenstand for drøfting her. Det kom også fram

synspunkter om at det ved neste anledning burde hentes innledere og eksempler fra sammenlignbare kommuner. De sluttet seg ellers til opplegget slik det ble presentert i møtet.

Brevet og informasjonsfolderen som skulle sendes til alle listekandidater ble gjennomgått og tatt til orientering.

Innbyggermøte

18. august arrangerte Øyer kommune innbyggermøte, og kommunestyresalen i rådhuset var fylt til randen. 250 møtte fram for å høre ordfører Mari Botterud informere om prosessen, kommunalsjef Eli Eriksrud orientere om de 15 utredningsrapportene, Per Gunnar Stensvaag fortelle hvorfor han er så kritisk til kommunesammenslåinger og Fylkesmann Christl Kvam tegne et bilde av små kommuners framtidsutfordringer.

Mange i salen tok ordet og kom med innlegg og spørsmål. En av dem var Ove Gjesdal fra Visit Lillehammer. Han fortalte at han gjerne ser en ny kommune bestående av Gausdal, Lillehammer, Ringebu, Øyer – og Sjusjøen.

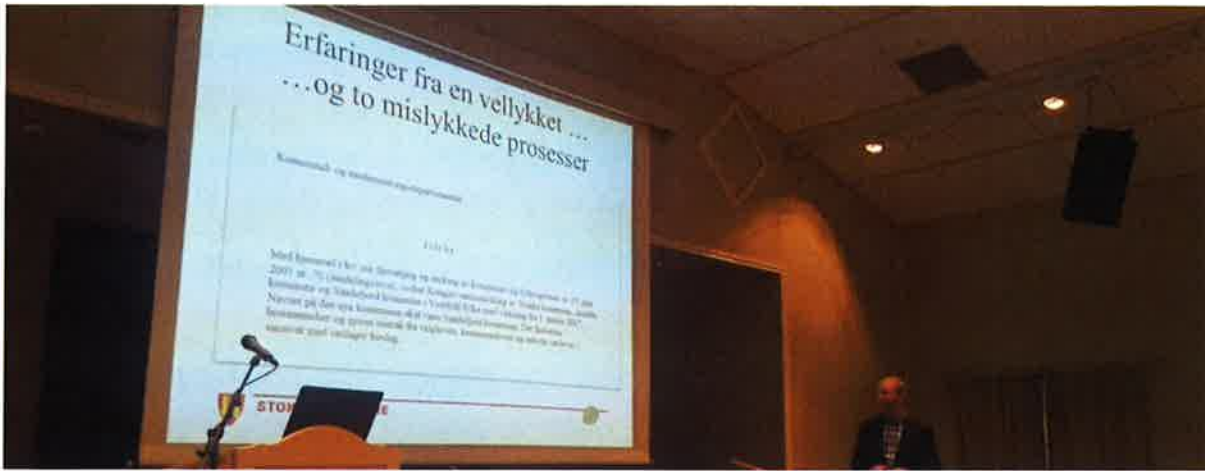
NRK TV hadde direkteportasjer fra møtet på Østnytt, og hele møtet ble overført direkte på WebTV via Øyer kommune, NRK og GD. I overkant av 1200 fulgte møtet på nett.

Felles kommunestyreverksted

20. august var det samling for alle kommunestyrene på Quality Hotel Hafjell. Christl Kvam innledet med å fortelle om fylkesmannens formelle rolle i kommunereformarbeidet og kom med generelle råd til arbeidet med intensjonsplan.

Ordfører i Stokke kommune, Erlend Larsen, delte erfaringer på godt og vondt fra kommunereformprosessen før Arild Sørum Stana ledet kommunestyrerepresentantene gjennom arbeidsøktene med intensjonsplan. Temaene de tok for seg var visjoner og framtidsbilder, felles forutsetninger, kommunenavn, kommunesenter, tjenestetilbud og politisk organisering.

«Speed-dating» mellom kommunestyrerepresentantene om forutsetninger for et godt kommunenavn var en av øvelsene.

Ansattes innspill

De ansatte som deltok i utredningsarbeidet våren 2015 ble samlet igjen 21. august, denne gangen til en felles arbeidsøkt om intensjonsplanen. Her ble de bedt om å komme med sine innspill til temaer og punkt

som de mente burde være med i dokumentet.

«Vi er fagfolk, vi er opptatt av det vi driver med, og vi er rørende enige», sa en strålende opplagt Kjell Tangerud, virksomhetsleder i Fåvang skole, om sin gruppes innsats under oppsummeringen. «God stemning», «hyggelig å treffes på tvers av kommunegrensene», og «morsomt å få være med på dette viktige arbeidet» var utsagn som hørtes over kaffekoppene i pausen.

September 2015

1. september hadde alle de fire kommunene vedtatt felles opplegg og dato for gjennomføringen av folkeavstemningen:

- Folkeavstemningen finner sted 10. januar 2016
- Valgstyret tillegges ansvaret for den praktiske gjennomføringen.
- Stemmeretten følger vilkårene for stemmerett ved fylkestingsvalg og kommunestyrevalg. I tillegg har alle som fyller 17 år i løpet av valgåret (født i 1999) stemmerett så fremt de forøvrig fyller vilkårene.

Høring om politisk organisering

7. september sendte ordførerne brev til alle de politiske partiene og kommunestyregruppene og ba dem komme med sine synspunkter og forslag til hvordan man best kan foreta den politiske organiseringen i en eventuell ny kommune. Med utgangspunkt i utredningsrapporten [«Politisk organisering og lokaldemokrati»](#) fra juni 2015 stilte ordførerne noen konkrete spørsmål de ønsket svar på. [Høringsnotatet kan du lese her](#)

Styringsgruppemøte

9. september var et felles styringsgruppemøte i Øyer rådhus, med intensjonsplanen som tema. De folkevalgte jobbet i grupper med innspillene som kom i kommunestyresamlingen 20. august og ansattesamlingen 21. august. Temaer de jobbet med var felles forutsetninger, visjoner og framtidsbilder, enkeltbestemmelser – kommunenavn og kommunevåpen, kommunesenter og prinsipper for lokalisering av funksjoner/tjenester, og tjenestetilbud.

Konklusjonen til styringsgruppa var at kriteriene for valg av navn slik de foreligger fra forrige kommunestyresamling er greie, og de legges til grunn for valg av navn. Det ble ikke lansert nye navneforslag, og det ble «prøvestemt» over de to foreliggende. Sør-Gudbrandsdal fikk en stemme, en stemte blankt, og resten gikk for Lillehammer. Lillehammer som navn for ny kommune ble dermed innarbeidet i neste arbeidsutkast til intensjonsplan.

Innbyggerundersøkelsen starter

15. september startet innbyggerundersøkelsen, utført av Opinion. Et representativt utvalg, tilfeldig trukket på postnummer, fikk en telefon og ble invitert til å svare på seks spørsmål. Antall deltagere var satt til 800

innbyggere i Lillehammer kommune, 600 i Gausdal, Ringebu og Øyer. De ulike antallene skyldtes at det er flere innbyggere i Lillehammer enn i de andre tre kommunene. Alle som var født i 1999 eller tidligere (dvs. fyller 16 år i løpet av året) kunne bli valgt ut til å delta.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har fått TNS Gallup til å utarbeide et forslag til innbyggerundersøkelse, og det var denne malen vi fulgte. Målet med undersøkelsen var å gi innspill og kunnskap til politikerne om hva innbyggerne mente om en eventuell sammenslåing til ny kommune. Spørsmålene som ble stilt skulle også fange opp styrken i denne meningen – sterkt for /imot eller mer usikker. Synspunktene som kom fram i innbyggerundersøkelsen skulle brukes som grunnlag i arbeidet med intensjonsplanen.

Vedtak i de fire kommunestyrene i juni 2015:

«Underveis i prosessen skal man søke kunnskap om bakgrunnen for og styrken av ulike synspunkt gjennom spørreundersøkelser, og legge til rette for strukturerte debatter basert på faktisk kunnskap, samt dialog mellom meningsmotstandere.»

Undersøkelsen ville pågå så lenge som nødvendig for å få nok deltagere, men maksimalt i to uker. Resultatet av undersøkelsen var ventet å foreligge i midten av oktober.

Oktober 2015

7. oktober møttes prosjektgruppa i Ringebu rådhus. Temaet for møtet var intensjonsplanen. Endringer som ble besluttet i møtet ble innarbeidet i dokumentet og oversendt styringsgruppa.

12. oktober møttes styringsgruppene i Kulturhuset Banken, Lillehammer. Her var det en kort presentasjon av resultatene fra innbyggerundersøkelsen. Rapporten var utsendt på forhånd. Styringsgruppa besluttet at forslag om at eventuelle konsekvenser for prosjektet skulle drøftes i felles kommunestyremøte 29.oktober. Deretter var det gjennomgang av det nyeste utkastet til intensjonsplanen.

Resultatet av innbyggerundersøkelsen

Hovedfunn i undersøkelsen slik de presenteres av Opinion er som følger:

- Det er signifikant flere innbyggere i Lillehammer enn i Gausdal, Ringebu og Øyer som svarer *ganske positiv* og *svært positiv* til en sammenslåing av de fire kommunene: I Lillehammer er nær to av tre (63%) ganske eller svært positive til en sammenslåing. I Gausdal er andelen som er ganske eller svært positive 29%, mens den er 36% i Øyer og 35% i Ringebu.
- Det er signifikant flere i Gausdal og Ringebu som er *svært negative* til en sammenslåing av de fire kommunene: Mens 33% av innbyggerne i Gausdal og Ringebu er svært negative til en sammenslåing, er andelen 25% og 8% i henholdsvis Øyer og Lillehammer.

Tar vi med andelen som er *ganske negative* i tillegg, blir fordelingen slik: Gausdal 68%, Lillehammer 27%, Ringebu 61% og Øyer 58%.

De spurte i undersøkelsen mente ellers at økt kvalitet på tjenestene var det viktigste målet med å danne en ny kommune (49%), tett fulgt av en mer kostnadseffektiv kommunal drift (48%) og større fagmiljøer i kommunen (43%).

Undersøkelsen ble gjennomført i tidsrommet 15. september til 6. oktober. Det var gjort i alt 2369 telefonintervjuer i de fire kommunene. Resultatene for hver enkelt kommune, samt en samlereport finnes her:

[Innbyggerundersøkelse Gausdal](#)

[Innbyggerundersøkelse Lillehammer](#)

[Innbyggerundersøkelse Ringebu](#)

Forslag om å avslutte prosessen

19. oktober varslet ordførerne at de kom til å legge fram en sak for kommunestyrene 29. oktober. I saken ville de foreslå å fullføre intensjonsplanen og legge den fram til behandling for kommunestyrene i november, slik framdriftsplanen la opp til. Deretter kom de til å foreslå å avslutte prosessen i denne omgang, noe som også innebar innebærer at folkeavstemningen 10. januar 2016 ville bli avlyst.

«Vårt forslag er basert på en samlet vurdering der vi ser at engasjementet for prosjektet er svakt», sa de fire ordførerne i en pressemelding som ble sendt ut. «Tiden vurderes ikke som moden for en sammenslåing til ny kommune på dette tidspunktet.»

Ordførerne understreket at innbyggerundersøkelsen ga nyttig informasjon som ville bli tatt med i det videre arbeidet med intensjonsplanen. Ordførerne understreket at prosessen hele veien har vært god og konstruktiv, basert på åpenhet og gjensidig tillit: «Det er gjort et grundig arbeid, både med utredningsrapportene og intensjonsplanen. Samarbeidet mellom våre fire kommuner er godt, og vi mener vi har et solid faktagrunnlag for å gå videre med prosessen på et senere tidspunkt.»

Felles kommunestyremøte

29. oktober var det felles kommunestyremøte på Quality Hotell Hafjell. Fylkesmannen hadde arrangementet fra kl. 8.30 til lunsj kl. 11.00, og der var også Fronskommunene invitert til å delta. Klokket 12.00 startet felles kommunestyremøte for Gausdal, Lillehammer, Ringebu og Øyer, og ordførerne begynte med å redegjøre for saken de hadde lagt fram. Saken om å avslutte prosessen skulle behandles i separate kommunestyremøter mot slutten av dagen. Deretter forklarte ordførerne hvorfor de fortsatt mente det var viktig å fullføre arbeidet med intensjonsplanen.

Siden dette var første gang de nye kommunestyrerepresentantene var samlet i kommunereformsammenheng, var neste post på programmet en gjennomgang av kommunereformprosjektet. Deretter ble det redegjort for hva en intensjonsplan var, før innbyggerundersøkelsen – funn og analyser ble gjennomgått. Etter pausen ledet Arild Sørum Stana arbeidet med intensjonsplanen, der kommunestyrerepresentantene jobbet i grupper på tvers av parti- og kommunegrenser.

Avslutning av prosessen

Klokket 15.00 ble felles kommunestyremøte avsluttet, og kommunestyrene gikk hver for seg og behandlet den fremlagte saken om fullføring av intensjonsplan og avslutning av prosessen. Gausdal, Lillehammer og Øyer fattet likelydende unntak, mens kommunestyret i Ringebu fjernet ordene «i denne omgang» i punkt 2:

1. Kommunestyret vedtar å fullføre arbeidet med intensjonsplanen i samsvar med framdriftsplanen, herunder behandling i kommunestyret 26.11.2015.
2. Etter behandling av intensjonsplanen avsluttes kommunereformprosessen i denne omgang.
3. Folkeavstemningen 10.01.2016 avlyses.
4. Sluttrapport for kommunereformprosessen legges fram for kommunestyret.

Hele saksframlegget kan leses [her](#) (Lillehammers versjon)

November 2015

4. november møttes prosjektgruppa i Lillehammer rådhus. Det var ingen refleksjoner etter felles kommunestyresamling 29.10. Intensjonsplan versjon 8 ble gjennomgått, og sekretariatet fikk i oppdrag å ferdigstille intensjonsplanen i henhold til beskrivelser, det vil si uten datoer og noen andre mindre

endringer. Det ble bestemt å legge ved to versjoner av intensjonsplanen til kommunestyrets behandling 26.11.15 – en med og en uten rammekommentarer.

Når det gjaldt sluttrapporteringen, bestemte prosjektgruppa følgende:

1. Prosjektgruppa slutter seg til opplegget slik det framgår av notat datert 4.11.2015.
2. Rådmannen legger fram rapporten for formannskapet som innstiller til kommunestyret i den enkelte kommune.
3. Det ligger innenfor fullmaktene til rådmenn/sekretariat å innkalle prosjektgruppa ved behov i forbindelse med arbeidet med rapporten.
4. Det tas sikte på at sluttrapporten foreligger innen utgangen av januar 2016 og politisk behandling i februar 2016.
5. Sluttrapporten er en del av felles rapportering til fylkesmannen.
6. Svar på øvrige spørsmål fra fylkesmannen påhviler den enkelte kommune.

17. november fikk formannskapene intensjonsplanen til orientering, 26. november var den til behandling i kommunestyrene.

